

**MAKROEKONOMISKO
NORIŠU
PĀRSKATS** **2017**

1	1. Ievads
2	2. Makroekonomiskie noriši 2017. gadā
3	3. Makroekonomiskie noriši 2018. gadā
4	4. Makroekonomiskie noriši 2019. gadā
5	5. Makroekonomiskie noriši 2020. gadā
6	6. Makroekonomiskie noriši 2021. gadā
7	7. Makroekonomiskie noriši 2022. gadā
8	8. Makroekonomiskie noriši 2023. gadā
9	9. Makroekonomiskie noriši 2024. gadā
10	10. Makroekonomiskie noriši 2025. gadā
11	11. Makroekonomiskie noriši 2026. gadā
12	12. Makroekonomiskie noriši 2027. gadā
13	13. Makroekonomiskie noriši 2028. gadā
14	14. Makroekonomiskie noriši 2029. gadā
15	15. Makroekonomiskie noriši 2030. gadā

DECEMBRIS

MAKROEKONOMISKO NORIŠU PĀRSKATS

2017. gada decembris

MAKROEKONOMISKO NORIŠU PĀRSKATS
2017. gada decembris, Nr. 26

© Latvijas Banka, 2017

Pārpublicējot obligāta avota norāde.

Latvijas Banka
K. Valdemāra iela 2A, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67022300 Fakss: 67022420
<http://www.bank.lv>
info@bank.lv

Saturs

Saīsinājumi	3
Ievads	4
1. Ārējais pieprasījums	5
2. Finanšu nosacījumi	9
2.1. ECB politika	9
2.2. Pārējo centrālo banku lēmumi un finanšu tirgi	10
2.3. Latvijas maksājumu bilance un pārrobežu finanšu plūsmas	13
2.4. Vērtspapīru tirgus	13
2.5. Procentu likmes	14
2.6. Kredīti un noguldījumi	16
3. Nozaru attīstība	20
3.1. Apstrādes rūpniecība	21
3.2. Enerģija	22
3.3. Lauksaimniecība un mežsaimniecība	23
3.4. Būvniecība	23
3.5. Nekustamā īpašuma tirgus	24
3.6. Tirdzniecība	25
3.7. Transports	26
4. IKP analīze no pieprasījuma puses	28
4.1. Privātais patēriņš	29
4.2. Investīcijas	30
4.3. Eksports	31
4.4. Imports	32
4.5. Valdības patēriņš	33
5. Darba tirgus	35
6. Izmaksas un cenas	37
7. Secinājumi un prognozes	40
8. Scenāriju analīze	42
8.1. Darba samaksa turpina augt straujāk par darba ražīgumu	42
8.2. Mājokļu cenu kritums Ziemeļvalstīs	44
Statistiskā informācija	47
Papildinformācija	99

Saīsinājumi

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija
AS – akciju sabiedrība
ASV – Amerikas Savienotās Valstis
CSDD – Ceļu satiksmes drošības direkcija
CSP – Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde
ECB – Eiropas Centrālā banka
EK – Eiropas Komisija
EKS 2010 – Eiropas Kontu sistēma 2010
ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES – Eiropas Savienība
ES28 – valstis, kuras pašlaik ietilpst ES
ESI – ekonomiskā noskaņojuma rādītājs
EURIBOR – eiro starpbanku piedāvājuma procentu likmju indekss (*euro interbank offered rate*)
Eurostat – Eiropas Savienības statistikas birojs
FRS – ASV Federālo rezervju sistēma
IIN – iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP – iekšzemes kopprodukts
IVI – iepirkumu vadītāju indekss
KPV – kopējā pamatkapitāla veidošana
LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
MFI – monetārā finanšu iestāde
OIK – obligātā iepirkuma komponente
OPEC – Naftas eksportētājvalstu organizācija (*Organisation of Petroleum Exporting Countries*)
PAIP – paplašinātā aktīvu iegādes programma
PCI – patēriņa cenu indekss
PTO – Pasaules Tirdzniecības organizācija
PVN – pievienotās vērtības nodoklis
SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SPCI – saskaņotais patēriņa cenu indekss
SVF – Starptautiskais Valūtas fonds
UIN – uzņēmumu ienākuma nodoklis
VID – Valsts ieņēmumu dienests
VSAOI – valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Ievads

Latvijas Bankas vērtējums par Latvijas tautsaimniecības attīstības perspektīvām pēdējā pusgada laikā turpināja uzlaboties, un šādu dinamiku noteica spēcīgais ārējais pieprasījums un labvēlīgā privātā patēriņa attīstība, kā arī investīciju aktivitātes atjaunošanās. 2017. gadā Latvijas tautsaimniecības izaugsme bijusi straujāka, nekā gaidīts, izraisot pakāpenisku IKP kāpuma prognožu palielināšanu gan septembrī, gan decembrī. Spēcīga ekonomiskā izaugsme gaidāma arī turpmāk, tomēr tās temps palēnināsies, mērenāk augot gan ārējam pieprasījumam, gan investīciju ieplūdei. Spēcīgais pieprasījuma kāpums Lietuvā, Igaunijā un Polijā, kā arī straujš Krievijas tautsaimniecības atveseļošanās temps 2018. gadā mazināsies, savukārt pieprasījuma pieaugums Apvienotajā Karalistē palēninās jau pašlaik. Gan privāto, gan ES fondu investīciju ieplūdes aktivitāte joprojām būs augsta, bet 2017. gada neierasti straujo kāpumu noteica zemā bāze investīcijām transportlīdzekļos, kā arī nedzīvojamās ēkās un inženierbūvēs.

Inflācijas dinamika kopumā atbilst prognozētajai – naftas cenu pieaugumu pasaules tirgos kompensēja eiro vērtības nostiprināšanās attiecībā pret ASV dolāru, bet globālās pārtikas cenas stabilizējās. 2018. gadā inflāciju būtiski ietekmēs tiesību aktu grozījumi – netiešo nodokļu likmju un minimālās algas palielināšana. 2018. gada inflācija kopumā paredzama līdzīga 2017. gadā vērotajai, mazinoties pārtikas, bet augot pamatinflācijas devumam spēcīgā iekšzemes pieprasījuma un darbaspēka izmaksu kāpuma dēļ.

Lai gan darba tirgū vērojama ierobežotā darbaspēka piedāvājuma radītais spiediens uz darba samaksu īstermiņā labvēlīgi ietekmē iedzīvotāju rīcībā esošos ienākumus un patēriņu, tas vājina uzņēmumu konkurētspēju un samazina ekonomiskās izaugsmes izredzes vidējā termiņā. Darba samaksas fonda īpatsvars pievienotajā vērtībā jau ir tuvu ES vidējam līmenim, un Latvija pakāpeniski zaudē zemo algu konkurētspējas priekšrocību. Tāpēc noturīgas ekonomiskās izaugsmes stiprināšanai vidējā termiņā īpaši svarīgs ir investīciju ieplūdes kāpums produktīvos sektoros (gan privāto, gan valdības, t.sk. ES fondu, investīciju devums), kā arī strukturālās reformas cilvēkkapitāla kvalitātes uzlabošanai.

1. Ārējais pieprasījums

Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums ¹
Ārējais pieprasījums		
Mērens pieaugums, bet nedaudz straujāks, nekā gaidīts, sakarā ar perspektīvas uzlabošanas eiro zonā kopumā, kā arī Latvijas galvenajās tirdzniecības partnervalstīs.	<ul style="list-style-type: none"> – Pasaules izejvielu (t.sk. naftas) cenu pieaugums 3. ceturksnī; – pasaules tirdzniecības izaugsme turpina atjaunoties; – noskaņojuma rādītāju uzlabošanās; – eiro zonas valstu tautsaimniecības izaugsmes tempa paaugstināšanās un konfidences uzlabošanās; – Latvijas ārējā pieprasījuma prognozes paaugstināšana; – politisku domstarpību pieaugums Eiropā. 	Turpināsies pieaugums, kas balstīts uz spēcīgu pieprasījumu pasaules tautsaimniecībā kopumā, kā arī Latvijas galvenajās tirdzniecības partnervalstīs.

Pasaules ekonomiskā vide turpina uzlaboties gandrīz visās attīstītajās valstīs, izņemot Apvienoto Karalisti. Savukārt pasaules tautsaimniecību raksturojošie noskaņojuma rādītāji norāda uz gaidāmu spēcīgu izaugsmi 2017. gada nogalē, bet vadošo institūciju prognozes – uz noturīgu izaugsmi vidējā termiņā.

Globālie finanšu nosacījumi joprojām ir atbalstoši, lai gan ASV vērojama virzība uz pakāpenisku monetārās politikas normalizāciju. ASV dati apliecina tautsaimniecības potenciālu, mazāk nekā viena ceturkšņa laikā atveseļojoties pēc augusta un septembra viesuļvētrām. Bezdarba rādītājs oktobrī saruka zem zemākā punkta, kāds bija pirms krīzes, un turpina kristies, lai gan bezdarbs atradās zem FRS novērtētā bezdarba līmeņa pilnas nodarbinātības apstākļos. Inflācija pēdējos 12 mēnešos (2.05%) atkal pārsniedz mērķa līmeni (2.0%)². Konfidences rādītāji ASV norāda uz spēcīgas izaugsmes gaidām tuvākajā nākotnē. Vienlaikus arī nodokļu reformas iniciatīvas īstenošana var sniegt papildu impulsu reālās tautsaimniecības attīstībai.

Lielbritānijas sterliņu mārciņas vērtības kritums mazliet uzlabojis eksporta perspektīvu, taču izraisījis inflācijas kāpumu, kā arī pirktpējas un privātā sektora pieprasījuma samazināšanos, kas noteicis lēnāku tautsaimniecības izaugsmi. Ekonomiskās aktivitātes vājināšanās, saglabājoties augstai inflācijai, bet bezdarbam atrodoties 42 gadu zemākajā līmenī ar lejupejošu tendenci, izvirza Apvienotās Karalistes monetārajai politikai uzdevumus, kuru sarežģītību pastiprina politiskā nenoteiktība. *Brexit* neatrisināto jautājumu daudzums vieš bažas par Apvienotās Karalistes spēju nonākt pie labvēlīgāka starptautiskās sadarbības modeļa.

Eiro zonas stimulējošā monetārā politika vienlaikus ar ekonomiskās aktivitātes kāpumu ir iekustinājusi darba tirgu, bezdarbam samazinoties līdz zemākajam līmenim kopš krīzes sākuma.³ Tomēr nodarbinātības pieaugums nav pilnībā atspoguļojies algu līmeņa kāpumā un tādējādi arī patēriņa cenu kāpumā. Inflācija joprojām atrodas zem ECB inflācijas mērķa līmeņa, savukārt ECB prognozes⁴ liecina vien par pakāpenisku inflācijas tuvināšanos inflācijas mērķim. Globālās vides un ārējā pieprasījuma virzītas izaugsmes dēļ eiro zonas tekošā konta pārpalikums pašlaik ir pēdējo gadu desmitu augstākajā līmenī un turpina palielināties.⁵ Investīcijas eiro zonā turpina augt kredītu standartu stingrības mazināšanas ietekmē. Apsteidzošie rādītāji (piemēram, ESI, IVI) signalizē par spēcīgu ekonomisko

¹ Krāsu nozīme tabulās: ietekmes uz Latvijas IKP un inflāciju novērtējums salīdzinājumā ar iepriekšējo prognozi.

Pasliktinājies	Nav mainījies	Uzlabojies
----------------	---------------	------------

² <https://fred.stlouisfed.org/series/CPIAUCSL>.

³ <http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000055>.

⁴ https://www.ecb.europa.eu/stats/prices/indic/forecast/html/table_hist_hicp.en.html.

⁵ <http://sdw.ecb.europa.eu/home.do?chart=t1.8>.

aktivitāti tuvākajā nākotnē. Saskaņā ar SVF oktobra ekonomiskās izaugsmes prognozēm eiro zonas 2017. un 2018. gada izaugsmes temps paaugstināts par 0.2 procentu punktiem (attiecīgi līdz 2.1% un 1.9%). Tāpat kā Apvienotajai Karalistei, arī eiro zonai *Brexit* iznākums ir nozīmīgs jautājums gan tirdzniecības saišu dēļ, gan citu politiskās autonomijas un neatkarības cīņu dēļ (piemēram, Katalonija).

Attīstības valstu izaugsme bijusi daudzveidīgāka un ar pozitīviem pārsteigumiem Ķīnā un Krievijā. Ķīnas tautsaimniecībai šis bijis labvēlīgs gads. Kaut arī tās sniegums 2. ceturksnī bijis spēcīgāks, nekā gaidīts, tādējādi paaugstinot izaugsmes prognozes¹, lai to sasniegtu, nācies palielināt valsts kopējo parādu. Savukārt Krievija spējusi pārsteidzoši ātri ierobežot inflācijas kāpumu, samazinot to līdz zemam līmenim (novembrī – 2.5%).

Līdz ar straujāku pasaules tautsaimniecības izaugsmi no pēdējo gadu zemā līmeņa pieaug naftas un citu resursu cenas. Galvenais naftas cenu kāpuma virzītājs ir OPEC un citu naftas eksportētājvalstu kopīga iniciatīva samazināt naftas piedāvājumu, bet citu resursu, t.sk. derīgo izrakteņu un rūdu, cenu pieaugumu veicina globālā pieprasījuma palielināšanās.

Latvijas ārējais pieprasījums uzlabojas mazliet straujāk, nekā prognozēts. 2017. gadā ekonomisko izaugsmi stimulējušas jau iepriekš novērotās globālās tendences – vēl arvien jūtama zemo naftas cenu ietekme, procentu likmes joprojām ir atbalstošas, un sarūkošais bezdarbs stimulē privāto patēriņu. Latvijas galveno tirdzniecības partnervalstu tautsaimniecības straujāka attīstība jau tika ņemta vērā, paaugstinot Latvijas IKP prognozes septembrī. Būtisks pozitīvs devums pieprasījuma pieaugumā ir Krievijai, kurā vērojama strauja tautsaimniecības atveseļošanās pēc sankciju un naftas cenu krituma izraisītās ekonomiskās lejupslīdes, bet nelabvēlīga dinamika vērojama Apvienotajā Karalistē, kur ekonomiskās attīstības izredzes ierobežo ar *Brexit* saistītā lielā neskaidrība par nākotni.

Krievijas tautsaimniecība atveseļojas pēc krīzes. Pieejamie dati un prognozes par 2017. gadu liecina par nozīmīgām pozitīvām tendencēm (IKP gada pieaugums 1.7% pretstatā 0.2% kritumam 2016. gadā; inflācija sarukusi zem 3%)². Tas ir labvēlīgi Latvijas preču eksportam (2017. gada pirmajos deviņos mēnešos Latvijas preču eksporta gada pieauguma temps uz Krieviju sasniedza 37%). Taču kopumā izaugsme jāvērtē kā trausla – tādu faktoru kā naftas un citu izejvielu cenu kāpuma pozitīvā ietekme uz Krievijas tautsaimniecību var būt īslaicīga, un, visticamāk, pēc straujās atveseļošanās turpināsies vien mērena ekonomiskā izaugsme (vidējā termiņa attīstības prognozes paredz izaugsmi zem 2%). Lai to paaugstinātu, nepieciešamas strukturālas reformas, kuras uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un investīciju piesaisti, kas pašlaik ir zemā līmenī.

Baltijas kaimiņvalstīs, tāpat kā Latvijā, 2017. gadā vērojama strauja attīstība. Lietuvai prognozēta IKP izaugsme 3.8% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Tirdzniecībai labvēlīgo ārējo apstākļu dēļ (partnervalstu izaugsme) tiek prognozēts, ka eksporta pieaugums pārsniegs 10%, un straujš kāpums bija jau 1. pusgadā. Tomēr pēc 1. pusgada dinamiskās attīstības 3. ceturksnī Lietuvas ekonomiskā izaugsme būtiski palēninājies (kāpums ceturksņa laikā tikai 0.1%), ko noteikusi vājāka mazumtirdzniecības izaugsme un lauksaimniecības aktivitāte sliktas ražas dēļ. Arī Igaunijā 2017. gadā tiek prognozēts straujš IKP pieaugums (4.4%). Tam pamatā ir investīciju ieplūdes atjaunošanās (zema bāze 2016. gadā, ES fondu līdzekļu izmantošanas cikls). Abās valstīs vidējā termiņā gaidāma stabila attīstība, bet izaugsmes temps palēnināsies, un to izraisīs izmaksu konkurētspējas vājināšanās kvalificēta darbaspēka trūkuma dēļ, kas jau rada algu spiedienu, un investīciju ieplūdes palēnināšanās.

¹ *World Economic Outlook*, October 2017.

² Šeit un tālāk tekstā minētās Latvijas galveno partnervalstu izaugsmes prognozes ir Eiropas Komisijas 2017. gada rudens prognozes.

Arī Vācijā 2017. gadā prognozēta stabila ekonomiskā attīstība (IKP gada kāpums – 2.2%), kas saglabāsies vidējā termiņā. Izaugsmi lielākoties nosaka iepriekš vājās eiro vērtības ietekmē attīstījusies ražošanas un eksports, kā arī augošais iekšējais patēriņš un būvniecības kāpums 1. pusgadā (Vācija ir nozīmīgs Latvijas būvmateriālu eksporta tirgus; piemēram, 2017. gada pirmajos deviņos mēnešos koksnes eksporta gada pieaugums uz Vāciju bija 13%). Turpina sarukt bezdarbs, un darbaspēka trūkums nākotnē var kļūt par šķērslī straujākai izaugsmei. Lejupvērstis risks vidējā termiņā ir eksporta pieauguma sarukums eiro kursa kāpuma ietekmē (Vācijas eksports ārpus eiro zonas valstīm veido ap 58%).¹

Iekšzemes patēriņa ietekmē Polijas ekonomiskā izaugsme apsteigusi prognozēto (2017. gadā prognozēts IKP kāpums 4.2%). Patēriņa pieaugumu stimulējis algu kāpums, bezdarba sarukums, kā arī kopējais pozitīvais patērētāju noskaņojums. Arī ES fondu programmu apgušana veicinājusi straujāku attīstību.

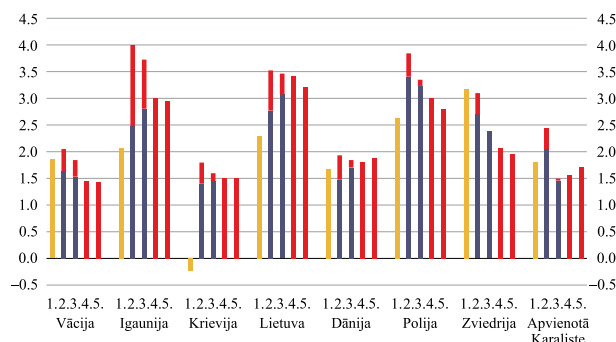
Neraugoties uz vairākām aktuālām problēmām, prognozēts, ka Zviedrijas IKP pieaugs par 3.2%. Tomēr iepriekšējo gadu straujā nekustamo īpašumu sektora attīstība un disproporciju veidošanās rada riskus izaugsmei nākotnē. Lai gan 2017. gadā joprojām turpinās investīciju būvēs un ēkās pieaugums, vidējā termiņā prognozēts tempa kritums, kas var negatīvi ietekmēt arī Latvijas koksnes eksportu (Zviedrijā nonāk aptuveni 10% no Latvijas koksnes eksporta; 2017. gada pirmajos deviņos mēnešos gada pieaugums – 19%) un būvniecības pakalpojumu eksportu (uz Zviedriju – gandrīz 50% no Latvijas būvniecības pakalpojumu eksporta; 2017. gada pirmajos deviņos mēnešos gada pieaugums – 22%). Lielāka uzmanība jāpievērš cēlonim, kas ir nekustamo īpašumu cenu "burbuļa" veidošanās, kuru izraisījuši atšķirība starp pieprasījumu un piedāvājumu tirgū, zemo procentu likmju radītā finansējuma pieejamība, kā arī nekustamā īpašuma īres tirgum nelabvēlīgu normatīvo aktu pieņemšana. Līdzīga situācija izveidojusies arī citās Skandināvijas valstīs, piemēram, Dānijā, kur nekustamā īpašuma cenu līmenis galvaspilsētā jau pārsniedzis augsto 2006. gada līmeni. Dānijas kopējās ekonomiskās attīstības perspektīva gan ir pozitīva – vidējā termiņā IKP izaugsme prognozēta nedaudz zem 2%.

Kā jau minēts, ar *Brexit* saistītā nenoteiktība ietekmējusi Apvienotās Karalistes ekonomisko attīstību jau šogad (prognozētais IKP gada pieauguma temps sarucis līdz 1.5%). Importa cenu kāpuma ietekmē inflācijas prognoze 2017. gadam sasniegusi 2.7%, un tas negatīvi ietekmējis privāto patēriņu. Arī eksporta izaugsme nav sasniegusi gaidīto kāpumu Lielbritānijas sterliņu mārciņas kursa krituma dēļ. Tomēr *Bank of England* prognozē noturīgu investīciju un tirdzniecības līmeni. Šāds viedoklis par valsts ekonomisko attīstību šķiet pārlieku optimistisks, ņemot vērā esošo faktisko (Londonas kā Eiropas finanšu centra statusa pavājināšanās) un iespējamo (nepanākta vienošanās par tirdzniecības līgumu ar ES, izstāšanās no ES kompensācijas) *Brexit* ietekmi.

1. attēls

SVF IKP PROGNOZES (salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %)

- 1. 2016
 - 2. 2017
 - 3. 2018
 - 4. 2019
 - 5. 2020
- SVF dati
■ Pavasara prognoze
■ Rudens prognoze

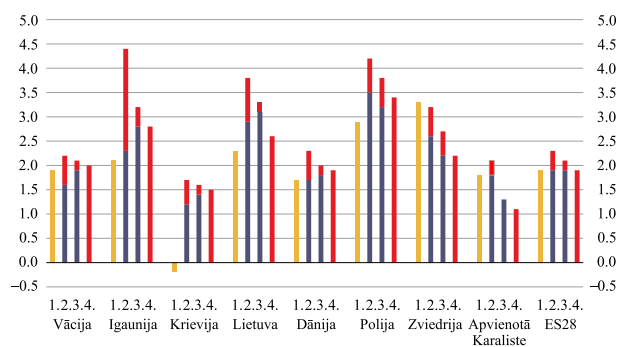

¹ Saskaņā ar Eurostat datiem par 2016. gadu.

2. attēls

EK IKP PROGNOZES
(salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %)

- 1. 2016
- 2. 2017
- 3. 2018
- 4. 2019
- EK dati
- Pavasara prognoze
- Rudens prognoze

2. Finanšu nosacījumi

2.1. ECB politika

Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
ECB lēmumi		
Tirgus dalībnieku gaidas atbilst ECB Padomes lēmumam saglabāt galvenās ECB procentu likmes līdzšinējā līmenī un turpināt īstenot PAIP vismaz līdz 2017. gada beigām, bet procentu likmju paaugstināšana tiek gaidīta 2018. gada 2. vai 3. ceturksnī. Tirgus dalībnieki gaida ECB Padomes perspektīvas norādes maiņu 2017. gada septembrī attiecībā uz PAIP ietvaros veicamo vērtspapīru iegāžu apjoma samazināšanu.	<ul style="list-style-type: none"> – Tautsaimniecības attīstības un monetārie rādītāji turpina uzlaboties; – eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru palielinājies no 1.12 līdz 1.20, bet pēc tam nedaudz samazinājies (līdz 1.18); – nostiprinās ECB pārliecība par inflācijas pakāpenisku tuvināšanos inflācijas mērķim; – ECB pagarināja PAIP vismaz līdz 2018. gada septembra beigām; – ECB pagarināja fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilna apjoma piešķirumu vismaz līdz 2019. gada pēdējā rezervju prasību izpildes perioda beigām. 	Nostiprinās gaidas, ka procentu likmes būs zemas vēl ilgāku laika periodu, turpinot īstenot PAIP vismaz līdz 2018. gada septembrim. Tirgus dalībnieki gaida ECB procentu likmju paaugstināšanu 2019. gada 1. pusgadā.

ECB turpināja nodrošināt ļoti stimulējošus monetārās politikas nosacījumus, katru mēnesi iegādājoties vērtspapīrus PAIP ietvaros 60 mljrd. eiro apjomā. Vienlaikus tika turpināts no jauna ieguldīt jeb reinvestēt PAIP ietvaros iegādāto vērtspapīru pamatsummas, kad tiem pienācis dzēšanas termiņš.

2017. gada 26. oktobra sanāksmē ECB Padome lēma par vērtspapīru iegādes turpināšanu 2018. gadā, nosakot, ka no 2018. gada janvāra neto aktīvu iegādes apjoms būs 30 mljrd. eiro mēnesī līdz 2018. gada septembra beigām vai, ja nepieciešams, ilgāk, bet jebkurā gadījumā līdz brīdim, kad ECB Padome būs pārliecinājusies, ka vērojama noturīga inflācijas līmeņa korekcija atbilstoši ECB inflācijas mērķim. ECB prezidents Mario Dragi (*Mario Draghi*) preses konferencē uzsvēra, ka apjoma samazinājums atspoguļo augsto pārliecību par inflācijas pakāpenisku tuvināšanos ECB inflācijas mērķim atbilstošam līmenim. Tam pamatā ir arvien stabilāka un plašāka ekonomiskā attīstība un pamatinflācijas rādītāju kāpums, monetārās politikas pasākumiem saglabājot joprojām ļoti stimulējošu ietekmi uz reālās tautsaimniecības finansēšanas nosacījumiem.

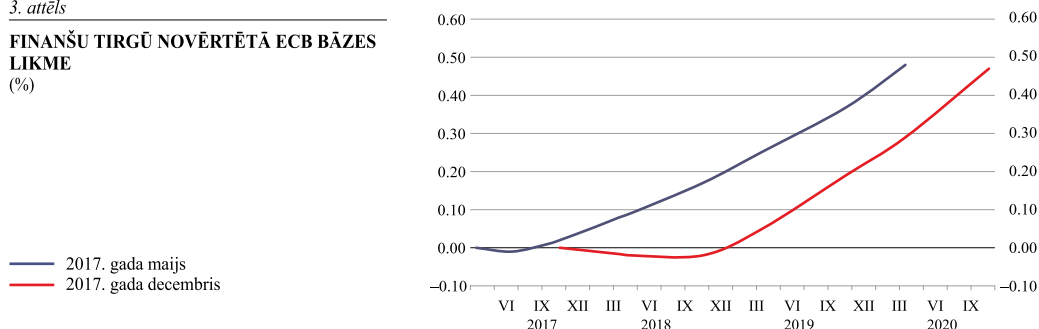
Aptauju rezultāti, kā arī pamatojoties uz procentu likmju mijmaiņas darījumiem, kuru pamatā esošais darījums ir eiro uz nakti izsniegto kredītu indeksa vidējā vērtība, novērtētā varbūtība liecina, ka finanšu tirgus dalībnieki gaida, ka ECB noguldījumu iespējas procentu likme varētu tikt paaugstināta ne agrāk kā 2019. gada 1. pusgadā. Salīdzinājumā ar jūnija sākumu tirgus dalībnieki paredz vēlāku procentu likmju kāpumu. Pēc ECB Padomes oktobra sanāksmes lēmuma sekoja eiro kursa attiecībā pret ASV dolāru kritums.

Tā kā PAIP ietvaros nopirkto vērtspapīru apjoms pieaug, palielinās arī to dzēšanas apjoms ECB vērtspapīru portfelī. ECB sāka publicēt datus par katru mēnesi dzēšamo vērtspapīru apjomu, nodrošinot lielāku atklātību un tirgus dalībniekiem dodot iespēju apzināties centrālās bankas bruto intervences apjomu. No 2017. gada decembra līdz 2018. gada novembrim PAIP vērtspapīru portfelis tiks dzēsts 134.0 mljrd. eiro apjomā¹, tāpēc ECB būs katru mēnesi vidēji jāpērk vēl par 11.2 mljrd. eiro lielāks vērtspapīru apjoms.

¹ <https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>.

3. attēls

FINANŠU TIRGŪ NOVĒRTĒTĀ ECB BĀZES LIKME (%)

2.2. Pārējo centrālo banku lēmumi un finanšu tirgi

Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
FRS lēmumi		
Tirgus dalībnieki gaida mērķa procentu likmes paaugstināšanu jūnija sanāksmē. Vienlaikus tirgus dalībnieki gaida lēzenāku mērķa procentu likmes paaugstināšanas gaitu, sākot ar 2018. gadu.	<ul style="list-style-type: none"> – FRS maija sanāksmē procentu likmes netika mainītas (0.75–1.00%), jūnija sanāksmē procentu likmes paaugstināja par 0.25 procentu punktiem, jūlija, septembra un novembra sanāksmē procentu likmes netika mainītas (1.00–1.25%); – ASV darba tirgus rādītāji turpina uzlaboties, ekonomiskā aktivitāte nostiprinās, savukārt inflācija tuvākajā laikā tiek gaidīta tuvu 2%; – jūnija sanāksmē tika paziņota metodoloģija, kā tiks samazināta FRS bilance; – kopš oktobra sākuma FRS sākusi bilances samazināšanas programmu; – FRS decembra sanāksmē procentu likmes paaugstināja par 0.25 procentu punktiem (1.25–1.50%). 	Vidējā termiņā tirgus dalībnieki gaida straujāku procentu likmju kāpumu.
Bank of England lēmumi		
Tirgus dalībnieki gaida nemainīgu <i>Bank of England</i> bāzes likmi 0.25% līmenī vismaz līdz 2017. gada beigām.	<ul style="list-style-type: none"> – Līdz novembra sanāksmei procentu likmes tika atstātas nemainīgas, tomēr novembra sanāksmē galvenā refinansēšanas likme tika paaugstināta par 25 bāzes punktiem (līdz 0.5%), savukārt fiksēta ienesīguma vērtspapīru iegādes programma saglabāta esošajā apjomā (10 mljrd. Lielbritānijas sterliņu mārciņu investīciju līmeņa korporatīvajās obligācijās un 435 mljrd. Lielbritānijas sterliņu mārciņu valdības parādzīmēs); – inflācijas līmenis pārsniedz <i>Bank of England</i> mērķa līmeni; tas skaidrojams ar referendumam par dalību ES sekojušo Lielbritānijas sterliņu mārciņas vērtības kritumu, kas joprojām saglabā augšupvērstu spiedienu uz importa preču cenām. 	Tirgus dalībnieki pēc pēdējās <i>Bank of England</i> sanāksmes gaida lēnāku procentu likmju celšanos nākamajā gadā, bet <i>Bank of England</i> pārstāvji norāda uz nepieciešamību vēl vairākas reizes paaugstināt bāzes likmi, lai inflācija saruktu līdz mērķa līmenim.
Japānas Bankas lēmumi		
Tirgus dalībnieki gaida mērķa procentu likmes atrašanos zemā līmenī nākamajos trijos gados.	<ul style="list-style-type: none"> – Japānas Banka paaugstina IKP prognozi, bet pazemina inflācijas prognozi; – inflācija un patērētāju gaidas par gaidāmo cenu līmeni pazeminās. 	Japānas Banka turpina norādīt uz nepieciešamību saglabāt esošo ekspansīvo monetāro politiku ilgākā termiņā, kas atbilst tirgus gaidām.

Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
EUR/USD kurss		
Tirgus dalībnieki gaida, ka eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru pēc viena gada būs 1.08.	<ul style="list-style-type: none"> – Politiskie riski eiro zonā saglabājas mēreni, nenoteiktība saistīta ar Katalonijas centieniem atdalīties no Spānijas; – eiro zonas makroekonomiskie rādītāji uzlabojas; – pieaug FRS un ECB īstenotās monetārās politikas atšķirības. 	Tirgus dalībnieki gaida, ka eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru pēc viena gada būs 1.20.

2017. gada 2. pusgadā finanšu tirgos joprojām valdīja pozitīvs noskaņojums. Kopš gada sākuma turpināja palielināties ASV akciju tirgus aktivitāte. Galvenie šādas dinamikas iemesli ir ASV pozitīvie makroekonomiskie rādītāji, kā arī ASV dolāra vērtības mazināšanās. Vienlaikus Eiropas akciju tirgus dinamika vasaras mēnešos bija mainīga, tomēr, uzlabojoties noskaņojumam un makroekonomiskajiem rādītājiem, *Euro Stoxx 50* akciju indekss auga. Vācijas DAX indeksa dinamika bija līdzīga – vasaras mēnešos tas saruka, bet rudenī arī sāka palielināties. Kā jau gaidīts, septembra beigās Vācijas vēlēšanās atkal uzvarēja Angelas Merkeles (*Angela Dorothea Merkel*) vadītā Vācijas Kristīgo demokrātu apvienība, un, lai gan koalīcijas veidošanas process ir sarežģīts, vēlēšanu ietekme uz vērtspapīru tirgiem bija minimāla. Vasaras mēnešos Eiropas akciju tirgus kritums notika vienlaikus ar eiro kursa kāpumu, kas sekoja pēc Emanuēla Makrona (*Emmanuel Jean-Michel Frédéric Macron*) uzvaras Francijas prezidenta vēlēšanās, un kapitāla ieplūdi eiro zonā. Savukārt Apvienotajā Karalistē vasaras sākumā Terēzas Mejas (*Theresa Mary May*) izsludinātās un notikušās pirmstermiņa vēlēšanas nedeva cerēto rezultātu un Konservatīvā partija zaudēja vairākumu parlamentā. Apvienotās Karalistes akciju tirgos nav vērojamas būtiskas pārmaiņas, un FTSE 100 indekss novembra vidū bija tāds pats kā vasaras sākumā. Obligāciju tirgū redzams, ka drošāko aktīvu, piemēram, Vācijas un ASV valdības 10 gadu obligāciju, peļņas likmes tomēr nedaudz palielinājušās, turpretī riskantāku parāda vērtspapīru ienesīgums ir sarucis. Joprojām investoru uzmanības centrā ir *Brexit* process un Donalda Trampa (*Donald John Trump*) administrācijas centieni mainīt ASV nodokļu kodeksu, bet daudz mazāk – politiskā krīze Spānijā (Katalonijas atdalīšanās centieni).

Oktobrī FRS, ņemot vērā labos makroekonomiskos rādītājus, uzsākusi monetārās politikas normalizācijas jeb bilances samazināšanas procesu. FRS nolēmusi ar 2017. gada oktobri samazināt reinvestīciju apjomu ieguldījumiem ASV Valsts kases parāda vērtspapīros, kuriem pienācis dzēšanas termiņš. Pirmos trīs mēnešus tiks reinvestēts dzēsto vērtspapīru apjoms, kas pārsniedz 6 mljrd. ASV dolāru sliekšni, šo sliekšni palielinot ik pēc trim mēnešiem, līdz 12 mēnešu laikā tas sasniegs 30 mljrd. ASV dolāru. Līdzīgi kā Valsts kases parāda vērtspapīriem, arī aģentūru un ar hipotēku nodrošinātiem vērtspapīriem, kuriem beidzies termiņš un par kuriem nauda atmaksāta FRS kontos, reinvestīciju apjoms tiek samazināts, pirmajos trijos mēnešos nosakot 4 mljrd. ASV dolāru sliekšni un to palielinot, līdz 12 mēnešu laikā tas sasniegs 20 mljrd. ASV dolāru. Šādi pakāpeniski samazināsies FRS bilance un tās īpašumā esošo vērtspapīru apjoms. Decembra sanāksmē FRS mērķa procentu likmes tika palielinātas par 25 bāzes punktiem (bāzes likme 1.25–1.50% līmenī). Tirgus dalībnieki gaida, ka 2018. gadā FRS mērķa procentu likmes tiks palielinātas vēl trīs reizes, tomēr atsevišķu Federālo rezervju banku prezidenti ir piesardzīgi un komentāros izteikušies, ka vēlas, lai pirms procentu likmju celšanas būtu augstāka inflācija, un ka zemās ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes negatīvi ietekmē iespēju straujāk celt procentu likmes, jo tas radītu būtiskus zaudējumus esošajiem šo obligāciju turētājiem.

Bank of England, raizējoties par inflāciju, kas pārsniedz vēlamo līmeni, un ņemot vērā, ka citi makroekonomiskie rādītāji liecina par inflācijas tālāku palielināšanos, novembra sanāksmē nolēma paaugstināt bāzes likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 0.50%). Vienlaikus aktīvu iegādes programma netika mainīta: 435 mljrd. Lielbritānijas sterliņu mārciņu tiek

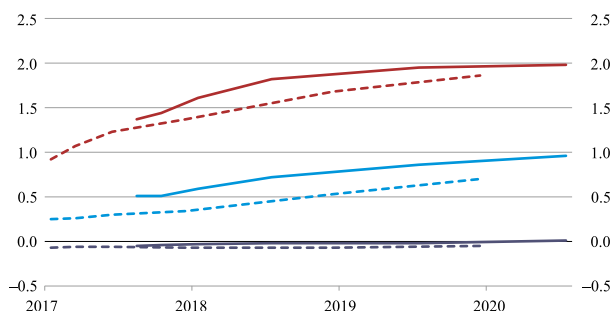
turēti Apvienotās Karalistes Valsts kases parāda vērtspapīros un 10 mljrd. Lielbritānijas sterliņu mārciņu – investīciju līmeņa korporatīvajās obligācijās. *Bank of England* arī norādīja, ka tālāka procentu likmju celšana varētu notikt lēnām. Tirgus reakcija bija tūlītēja, sarūkot Lielbritānijas sterliņu mārciņas vērtībai un samazinoties valdības parādzīmju ienesīgumam. Tirgus dalībnieki *Bank of England* komentāros gaidīja tiešākas norādes par tālāku procentu likmju celšanu. Pēc negaidītās tirgus reakcijas sekoja *Bank of England* pārstāvju izteikumi, ka, lai inflācija atgrieztos mērķa līmenī, saglabājoties esošajiem makroekonomiskajiem rādītājiem, iespējams, tuvāko gadu laikā būs nepieciešams procentu likmes paaugstināt vēl vairākas reizes.

Japānas Banka saglabāja nemainīgu negatīvu īstermiņa politikas likmi -0.1% līmenī, 10 gadu obligāciju peļņas likmes mērķi 0% līmenī un naudas bāzes gada pieauguma mērķi 80 trlj. Japānas jenu gadā. Japānas Bankas vadība uzskata, ka, līdz 2019./2020. gadam saglabājot esošo monetāro politiku nemainīgu, inflācija sasniegs 2% līmeni, kas ir tās mērķis. Inflācijas prognozes kārtējam un nākamajam gadam tika samazinātas.

4. attēls

**FINANŠU TIRGŪ NOVĒRTĒTĀS
CENTRĀLO BANKU BĀZES LIKMES
(%)**

--- ASV (2017. gada maijs)
— ASV (2017. gada decembris)
--- Apvienotā Karaliste (2017. gada maijs)
— Apvienotā Karaliste (2017. gada decembris)
--- Japāna (2017. gada maijs)
— Japāna (2017. gada decembris)

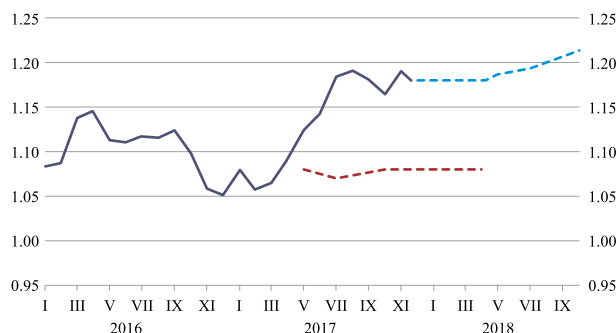
Nenoteiktību finanšu tirgos turpina veicināt politiskās norises. Joprojām aktuāls ir *Brexit* jautājums, pušu pārstāvjiem turpinot diskusijas par Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES nosacījumiem. Sarunas rit lēni, raisot investoru bažas, ka Apvienotā Karaliste varētu palikt bez labvēlīgiem tirdzniecības nosacījumiem.

D. Tramps, aizvadījis pirmo gadu ASV prezidenta amatā, turpina centienus sākt īstenot priekšvēlēšanu laikā dotos solījumus. Neveiksmīgais mēģinājums atcelt pieejamas veselības aprūpes likumu jeb t.s. *Obamacare* tagad aizstāts ar centieniem īstenot nodokļu reformu, kas paredzētu nodokļu samazinājumu uzņēmumu peļņai. Lai gan sākotnējais piedāvājums izraisīja spēcīgu nevalstisko organizāciju pretreakciju un kritiku, nodokļu reforma turpina pārvarēt pretestību.

5. attēls

**EIRO KURSS ATTIECĪBĀ PRET ASV DOLĀRU
UN NĀKOTNES GAIDAS**

— EUR/USD
--- EUR/USD (prognoze; maijs)
--- EUR/USD (prognoze; decembris)

Oktobra sākumā Katalonijā notikušo referendumu Spānija nav atzinusi par leģitīmu. Mēnesi turpinoties nenoteiktībai un Spānijas valdībai atsakoties uzsākt sarunas ar Katalonijas valdību, Katalonijas parlaments simboliski nobalsoja par neatkarību, tāpēc Katalonijas valdība tika atlaista un izsludinātas jaunas vēlēšanas 21. decembrī. Šiem notikumiem cītīgi seko līdzīgi investori, tomēr ietekme uz finanšu tirgiem pagaidām bijusi ierobežota.

2017. gada 2. pusgadā vērojams straujš eiro kursa kāpums attiecībā pret ASV dolāru, kas sākās jau 1. pusgada beigās. Daudzviet tas tiek skaidrots ar eiro zonas tautsaimniecības nostiprināšanos, kā arī ar E. Makrona uzvaru Francijas prezidenta vēlēšanās, jo, mazinoties nenoteiktībai, kapitāls sāka atgriezties eiro zonā. Arī tirgus dalībnieku gaidas par eiro kursu turpmāko 12 mēnešu periodā paaugstinājušās salīdzinājumā ar maija vērtējumu, un atbilstoši tām tiek gaidīts, ka pēc gada eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru būs 1.20.

Kopumā makroekonomiskie rādītāji turpina uzlaboties, sasniedzot pēdējos gados labākos rezultātus, tāpēc vadošās centrālās bankas sāk pamazām mazināt monetāros stimulus.

2.3. Latvijas maksājumu bilance un pārrobežu finanšu plūsmas

Aktīvu pieaugums ārvalstīs (1.3 mljrd. eiro) 1. pusgadā bija lielāks nekā saistību palielinājums (929.7 milj. eiro). Savukārt 3. ceturksnī aktīvi ārvalstīs auga mazāk (549.9 milj. eiro) nekā saistības (741.0 milj. eiro).

Finanšu resursu aizplūdi 1. pusgadā galvenokārt noteica nebanku finanšu sabiedrības, palielinot portfeļieguldījumus ārvalstīs, kā arī valdība, izvietojot līdzekļus ārvalstu bankās īstermiņa noguldījumu veidā. Savukārt 3. ceturksnī finanšu resursu ieplūdi nodrošināja ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā. Lai gan kredītiestāžu sektorā turpinājās ārvalstu klientu Latvijā veikto noguldījumu atlikuma samazināšanās (lēnāk nekā iepriekšējos periodos), vienlaikus to finansēšanai tika izmantoti aktīvi ārvalstīs, tādējādi tiem sarūkot. *Nordea Bank AB* un *DNB ASA* apvienojot darbību Baltijas valstīs un izveidojot *Luminor Bank AS*, bija vērojamas starpsektoru finanšu plūsmas, kas kopumā nemainīja Latvijas parādsaistības. Lai gan kredītiestāžu sektora saistības pret ārvalstīm mazinājās, daļu līdzšinējo uzņēmumu kredītīgumu nododot *Nordea Bank AB*, palielinājās šo uzņēmumu saistības pret ārvalstīm. Sabiedriskajā sektorā lielākās finanšu plūsmas noteica Latvijas Bankas piedalīšanās PAIP Eirosistēmas monetārās politikas ietvaros, turpinot palielināt ārējos aktīvus.

2.4. Vērtspapīru tirgus

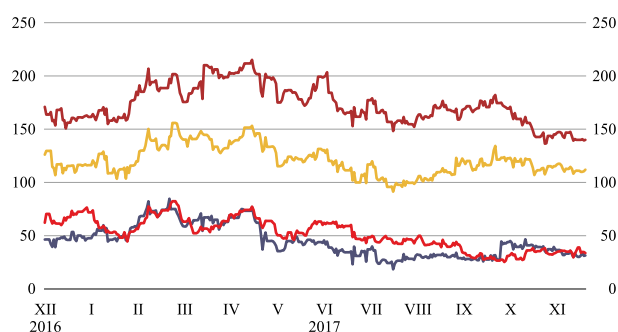
2017. gada jūnijā–oktobrī Latvijas valdība nerīkoja valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru izsoles, bet novembrī un decembrī notika divas sākotnējās izsoles, kurās papildus tika piedāvātas obligācijas ar dzēšanas termiņu 4 gadi. Vidējā peļņas likme izsolēs bija 0.21% un 0.20% (attiecīgi par 3 bāzes punktiem un 4 bāzes punktiem mazāka nekā šo obligāciju izsolē maijā).

To Latvijas obligāciju peļņas likme, kuras emitētas starptautiskajos tirgos ar dzēšanas termiņu 2026. gadā, 8. novembrī salīdzinājumā ar maija beigām samazinājās vēl par 32 bāzes punktiem (līdz 0.62%), bet peļņas likmju starpība ar attiecīgā termiņa Vācijas valdības obligācijām saruka no 81 bāzes punkta līdz 48 bāzes punktiem. Labvēlīgie finanšu nosacījumi turpināja mazināt obligāciju peļņas likmju starpības starp eiro zonas perifēriskajām valstīm un Vāciju, drošākos vērtspapīrus aizstājot ar riskantākiem vērtspapīriem.

6. attēls

VALDĪBAS 10 GADU OBLIGĀCIJU PEĻNAS LIKMJU STARPĪBA AR VĀCIJAS VALDĪBAS 10 GADU OBLIGĀCIJU PEĻNAS LIKMĒM (bāzes punktos)

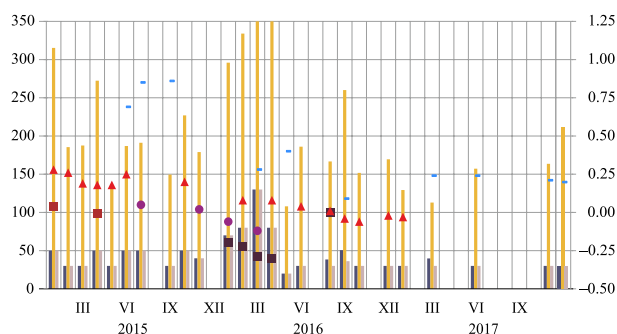
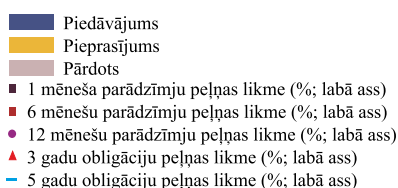
— Francija
— Spānija
— Itālija
— Latvija

Latvijas akciju indekss OMXR 7. decembrī bija par 19.3% augstāks nekā maija beigās, savukārt Baltijas indekss OMXBBGI pieauga par 12.6%. Joprojām nozīmīgs bija AS "LATVIJAS KUĢNIECĪBA" akciju cenas kāpums (52.7%); šīm akcijām bija arī samērā liels apgrozījums (28.2 milj. eiro). Tikai triju Latvijas uzņēmumu akciju cenas samazinājās.

7. attēls

**VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRU IZSOĻU
REZULTĀTI**
(milj. eiro)

2.5. Procentu likmes

Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likme		
Neliels samazinājums, sarūkot kredītu procentu likmē iecenotajai riska prēmijai un pastāvot labvēlīgiem nosacījumiem eiro naudas tirgū.	– Pieaug mazo un vidējo uzņēmumu pieprasījums pēc kredītiem, bet samazinās lielo uzņēmumu pieprasījums pēc kredītiem; – eiro naudas tirgus procentu likmes ir samērā stabilas.	Kopējās procentu likmes nesamazināsies.
Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likme		
Neliels patēriņa kredītu un pārējo mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmju samazinājums, sarūkot iecenotajai riska prēmijai. Nemainīgas mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto kredītu procentu likmes.	– Samazinājās pievienotā procentu likmes daļa mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegtajiem kredītiem; – eiro naudas tirgus procentu likmes ir samērā stabilas.	Neliels kredītu procentu likmju samazinājums pievienotās procentu likmes daļas krituma ietekmē.

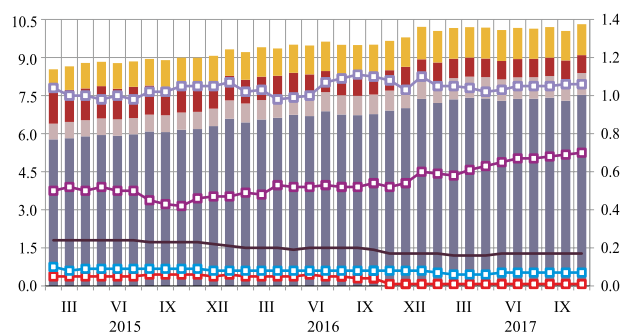
Mājsaimniecību noguldījumu atlikuma vidējā svērtā procentu likme no 2017. gada maija līdz oktobrim turpināja samazināties, arī attiecīgā nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikuma procentu likme nedaudz saruka. Mājsaimniecību noguldījumu atlikuma vidējās svērtās procentu likmes samazināšanos veicināja pieprasījuma noguldījumu īpatsvara pieaugums mājsaimniecību kopējā noguldījumu atlikumā.

Mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikuma procentu likmes turpināja sarukt, galvenokārt samazinoties eiro naudas tirgus procentu likmei pievienotajai procentu likmes daļai jaunajiem kredītiem, kā arī lētākiem kredītiem pakāpeniski aizstājot dārgākus. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikuma procentu likmes pieauga, jo bija vērojamas atšķirīgas pieprasījuma attīstības tendences dažāda lieluma nefinanšu sabiedrību grupās, kā arī, apvienojot *Nordea Bank AB* un *DNB ASA* darbību Baltijas valstīs, veiktās *Luminor Bank AS* izveides ietekme. Mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto kredītu un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikumu vidējās svērtās procentu likmes bija robežās no 2% līdz 3%. Patēriņa kredītiem un pārējiem mājsaimniecībām izsniegtajiem kredītiem tā būtiski nemainījās (11.7%).

8. attēls

**MFI NOGULDĪJUMU ATLIKUMS UN
PROCENTU LIKMES NOGULDĪJUMU VEIDU
DALĪJUMĀ**

Atlikums (mljrd. eiro)
 Noguldījumi pārējās valūtās
 Termiņnoguldījumi eiro
 Krājnoguldījumi eiro
 Pieprasījuma noguldījumi eiro
 Procentu likme (%; labā ass)
 Pieprasījuma noguldījumi eiro
 Krājnoguldījumi eiro
 Termiņnoguldījumi eiro
 Noguldījumi pārējās valūtās
 Kopējais noguldījumu atlikums

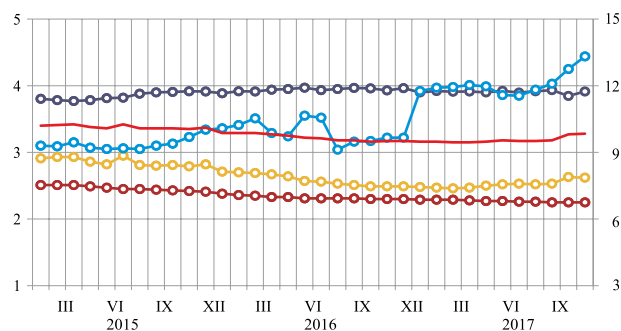
Mājsaimniecībām mājokļa iegādei no jauna eiro izsniegto kredītu pievienotā procentu likmes daļa turpināja samazināties, savukārt uzņēmumiem izsniegtajiem kredītiem un patēriņa kredītiem tā saglabājās līdzšinējā līmenī. Nākamajos ceturkšņos, pastāvot labvēlīgām tautsaimniecības un darba tirgus attīstības tendencēm, var prognozēt nelielu mājsaimniecībām izsniegto kredītu un noguldījumu procentu likmju samazinājumu.

Uzņēmumiem no jauna eiro izsniegto mazo un vidējo ilgtermiņa kredītu procentu likmes, kas iepriekš strauji tuvojās attiecīgajām lielu kredītu procentu likmēm, 2017. gada maijā–oktobrī būtiski nemainījās. Zemais procentu likmju līmenis, kā arī nepieciešamība veikt ieguldījumus pamatlīdzekļos, uzņēmumu apvienošanās, pārpirkšanu un pārstrukturēšanu veicināja mazo un vidējo uzņēmumu pieprasījuma kāpumu pēc kredītiem, ko atspoguļo nefinanšu sabiedrībām no jauna eiro izsniegto mazo un vidējo ilgtermiņa kredītu apjoma pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Vienlaikus nefinanšu sabiedrībām no jauna eiro izsniegto lielo kredītu procentu likmes nedaudz samazinājās. Lielajiem uzņēmumiem vairāk izmantojot iekšējos resursus un citus aizņēmumu veidus, to pieprasījums pēc kredītiem saruka. To atspoguļo izsniegto lielo ilgtermiņa kredītu apjoma samazināšanās salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

9. attēls

**MFI IZSNIEGTO KREDĪTU PROCENTU
LIKMES KREDĪTU VEIDU DALĪJUMĀ
(%)**

Mājokļa iegādei eiro izsniegtie kredīti
 Nefinanšu sabiedrībām eiro izsniegtie kredīti
 Mājsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām pārējās valūtās izsniegtie kredīti
 Kredīti kopā
 Mājsaimniecībām eiro izsniegtie patēriņa kredīti un pārējie kredīti (labā ass)

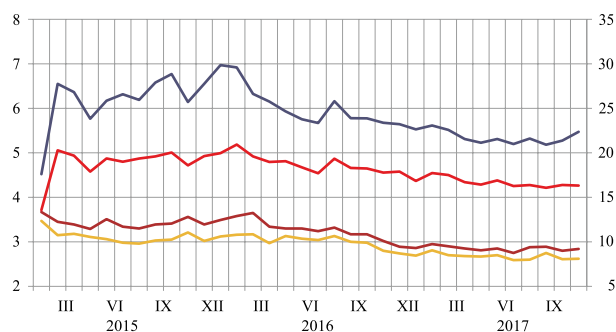

Mājsaimniecībām no jauna eiro mājokļa iegādei izsniegto kredītu procentu likmēm arī maijā–oktobrī bija tendence sarukt, kredītiestāžu savstarpējās konkurences ietekmē samazinoties virs atsauces procentu likmes pievienotajai kredītu procentu likmes daļai. Palielinoties patērētāju konfidencei un attīstoties mājokļu tirgum, pieauga mājsaimniecību pieprasījums pēc jauniem kredītiem mājokļa iegādei, kas veicināja lielāku no jauna izsniegto kredītu apjoma pieaugumu attiecīgajā sektorā. Mājsaimniecībām no jauna mājokļa iegādei izsniegto kredītu apjomā pieauga kredītu īpatsvars ar augstāku kredīta atlikuma attiecību pret nodrošinājuma vērtību. Patēriņa kredītu vidējā svērtā procentu likme maijā–oktobrī būtiski nemainījās, tomēr tajā ietilpstošā uz jauna kredītīguma pamata izsniegto kredītu procentu likme nedaudz samazinājās.

10. attēls

MFI MĀJSAIMNIECĪBĀM NO JAUNA EIRO IZSNIEGTO KREDĪTU NOLĪGTĀS UN EFEKTĪVĀS PROCENTU LIKMES (%)

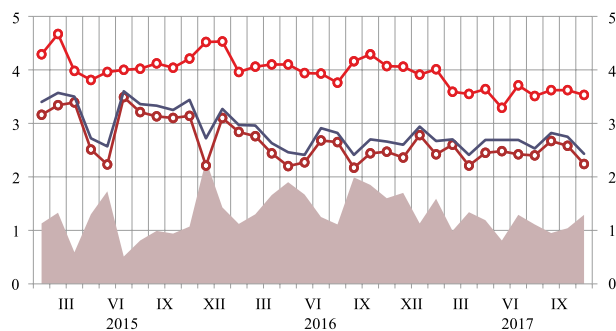
- Mājokļa iegādei izsniegto kredītu nolīgtā procentu likme
- Mājokļa iegādei izsniegto kredītu efektīvā procentu likme
- Patēriņa kredītu nolīgtā procentu likme (labā ass)
- Patēriņa kredītu efektīvā procentu likme (labā ass)

11. attēls

MFI NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM NO JAUNA EIRO IZSNIEGTO KREDĪTU PROCENTU LIKMES UN TO STARPĪBAS (%)

- Starpība starp lielo kredītu un mazo un vidējo kredītu procentu likmēm (procentu punktos)
- Mazo un vidējo (līdz 1 milj. eiro) kredītu procentu likme
- Lielo (lielāku par 1 milj. eiro) kredītu procentu likme
- Kopējā kredītu procentu likme

2.6. Kredīti un noguldījumi

Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
Kreditēšana		
<p>2018. gadā turpināsies stabila kopējā un nefinanšu sabiedrību kredītportfeļa palielināšanās (galvenie faktori – ES fondu līdzekļu aktīva izmantošana, augošs uzņēmumu kapitāls un to gatavība investīcijām). Mājsaimniecību kreditēšanas gada pārmaiņu tempa stabilizēšanās 2017. gada 2. pusgadā, valdībai turpinot valsts atbalsta programmu mājokļa iegādei un augot patēriņa kredītu pieprasījumam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Aug mājsaimniecībām no jauna izsniegto kredītu atlikums, nedaudz samazinās nefinanšu sabiedrībām no jauna izsniegto kredītu atlikums; – kāda komercbanka nodod visu valsts uzņēmumiem izsniegto kredītu portfeli un gandrīz trešdaļu privātajām nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu portfeli (kopumā aptuveni 600 milj. eiro) ārvalstu mātes bankas rīcībā; – turpinās valsts atbalsta programma mājokļu iegādei ģimenēm ar bērniem; – aug aktivitāte un cenas nekustamo īpašumu tirgū; – pakāpeniski turpinās ES fondu līdzekļu apguve; – AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" kopā ar LIAA un kredītiestādēm piedāvā mazajiem un vidējiem uzņēmumiem dažādus finanšu instrumentus. 	<p>2018. gadā turpināsies neliels kopējā un nefinanšu sabiedrību kredītportfeļa kāpums (gada skatījumā – izslēdzot kredītportfeļa nodošanas ārvalstu mātes bankai ietekmi), tomēr lēnākas uzņēmumu kreditēšanas ietekmē izaugsmes aplēse ir pazemināta. Galvenie faktori – ES fondu līdzekļu aktīvāka izmantošana, augoša ārējā un iekšējā pieprasījuma diktēta jaudu palielināšanās nepieciešamība, augošs uzņēmumu kapitāls un to gatavība investīcijām. Mājsaimniecību kreditēšanas gada pieauguma atjaunošanās 2018. gada 1. pusgadā, valdībai turpinot valsts atbalsta programmu mājokļa iegādei un paplašinot garantiju saņēmēju loku ar jaunajiem speciālistiem, kā arī augot patēriņa kredītu pieprasījumam.</p>

2017. gada 2. un 3. ceturksnī, kā arī oktobrī monetāro rādītāju attīstība bija mērena. Lai gan no jauna izsniegto kredītu atlikums atsevišķos mēnešos auga, iepriekšējā gada atbilstošo apjomu tas pārsniedza tikai mājsaimniecību kredītportfelī, bet nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikums saruka. Tādējādi mājsaimniecībām izsniegtā kredītportfeļa gada pārmaiņu temps, lai gan vēl bija negatīvs, stabili uzlabojās. To ietekmēja gan valsts

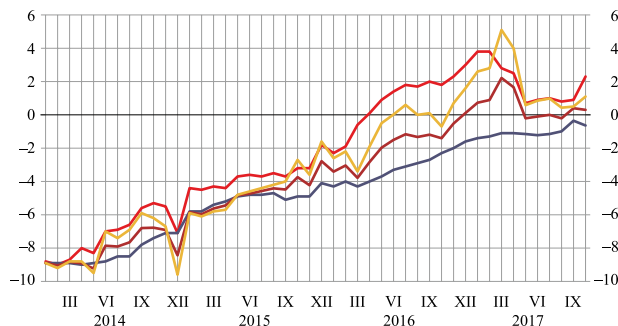
atbalsta programma mājokļa iegādei ģimenēm ar bērniem, gan vispārējās ekonomiskās situācijas uzlabošanās – darba algu kāpums, bezdarba mazināšanās un uzkrājumu palielināšanās. Savukārt iekšzemes kredītportfeļa kopējais atlikums un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikums, kas 2017. gada sākumā mēreni auga, pēdējā laikā ir gandrīz nemainīgs, un tā gada pārmaiņu temps ir tuvu nullei. Kredītiestāžu piesaistīto noguldījumu atlikuma kāpums ir nedaudz straujāks, un to nosaka mājsaimniecību uzkrājumu pieaugums, kā arī investīciju un ES fondu līdzekļu ieplūde un eksporta kāpums.

Kredītiestāžu sektorā notikušo pārmaiņu rezultātā septembrī būtiski samazinājās iekšzemes nefinanšu sabiedrību kredītportfelis, un arī tā gada pārmaiņu temps atkal kļuva negatīvs. *Nordea Bank AB* Latvijas filiāle pirms reorganizācijas nodeva visu valsts uzņēmumiem izsniegto kredītu portfeli un gandrīz trešdaļu privātajām nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu portfeli *Nordea Bank AB Sweden*. Latvijas tautsaimniecību tas neietekmēja, jo uzņēmumi turpina izmantot saņemtos kredītus. Savukārt, ja minētās strukturālās pārmaiņas neņem vērā, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu turpinās kredītu atlikuma neliela kāpuma tendence.

12. attēls

IEKŠZEMES KREDĪTU ATLIKUMA GADA PĀRMAIŅU TEMPS (%)

— Finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegtie kredīti kopā*
— Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti
— Nefinanšu sabiedrībām izsniegtie kredīti*
— Nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegtie kredīti*

* 2017. gada septembra un oktobra datus nav ietverta vienas bankas veiktā kredītportfeļa nodošana mātes bankai.

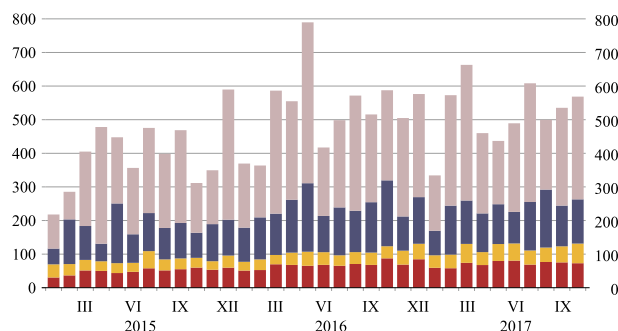
Tautsaimniecības kreditēšanas rādītāji, izslēdzot minēto vienreizējo efektu, bija samērā stabili, lai gan nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps pēc vairāku liela apjoma ilgtermiņa kredītu atmaksas 2017. gada 1. pusgadā palēninājās un saglabājās tikai nedaudz virs nulles. Kopējais iekšzemes kredītu, t.sk. nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu, atlikuma gada pieauguma temps oktobrī bija attiecīgi 2.3% un 1.1%. Vienlaikus mājsaimniecībām izsniegto kredītu gada pārmaiņu temps, lai arī saglabājās negatīvs, tuvojās nullei (oktobrī – -0.6%). Mērenāks kļuva nebanku finanšu sektoram izsniegto kredītu atlikuma kāpums.

Mājsaimniecībām no jauna izsniegto kredītu atlikums 2017. gada sešos mēnešos (no maija līdz oktobrim) pārsniedza atbilstošo 2016. gada rādītāju par 7.0%, t.sk. kredītu mājokļa iegādei atlikums palielinājās par 9.5% un patēriņa kredītu atlikums – par 8.8%, savukārt nefinanšu sabiedrībām no jauna izsniegto kredītu atlikums bija par 15.3% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

13. attēls

JAUNO KREDĪTU PLŪSMA (milj. eiro)

— Mājsaimniecību jaunie līgumi
— Mājsaimniecību pārskatītie līgumi
— Nefinanšu sabiedrību jaunie līgumi
— Nefinanšu sabiedrību pārskatītie līgumi

2017. gada oktobrī veiktais banku kreditēšanas apsekojums liecina, ka 3. ceturksnī nedaudz audzis mazo un vidējo uzņēmumu kredītu pieprasījums (tas tiek gaidīts arī 4. ceturksnī), bet lielo uzņēmumu kredītu pieprasījums sarucis. 3. ceturksnī palielinājies un arī 4. ceturksnī gaidāms mājsaimniecību kredītu pieprasījuma kāpums.

Uzņēmējdarbības kreditēšanu joprojām kavē samērā lēnais ES struktūrfondu līdzekļu pieejamības kāpums, bet veicina gan atbalstošā Eirosistēmas monetārā politika ar joprojām zemo procentu likmju vidi, gan aktivitātes kāpums nekustamā īpašuma tirgū, gan AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" un LIAA mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta programmas un atbalsta programmas uzņēmējdarbības uzsākšanai. Mājsaimniecību sektorā nozīmīga ir valsts atbalsta programma mājokļa iegādei ģimenēm ar bērniem, kas tagad papildināta ar atbalstu arī jaunajiem speciālistiem līdz 35 gadu vecumam. Mājsaimniecību kreditēšanu veicina arī stabilais patēriņa kredītu pieprasījums, kuru balsta pozitīvie patērētāju konfidences rādītāji.

Kredītu dinamikai kopumā atbilda arī iekšzemes noguldījumu atlikuma pārmaiņas. Tā kāpums bija ļoti mērens un oktobrī par 2.5% pārsniedza iepriekšējā gada atbilstošā mēneša līmeni. Mājsaimniecību noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps gan bija būtiski straujāks (8.5%), joprojām norādot uz lēnāku patēriņa kāpumu par labu uzkrājumu veidošanai, ko nodrošinājis augošais darba samaksas līmenis un bezdarba mazināšanās. Svārstīgāks bija nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikums (gada kāpuma temps oktobrī – 4.4%), uzņēmumiem savus brīvos līdzekļus investējot un izmantojot importa darījumiem. Vienlaikus kopējā noguldījumu atlikuma kāpumu mazināja finanšu iestāžu noguldījumu atlikuma sarukums.

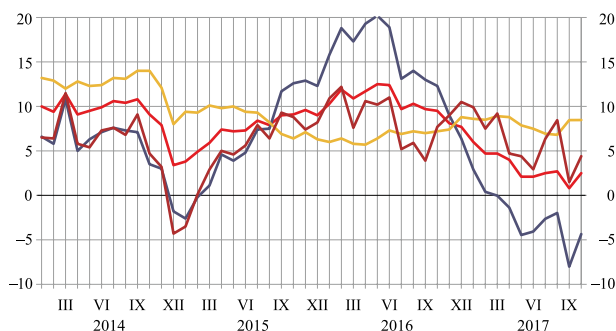
Noguldītāji zemo procentu likmju vidē deva priekšroku likviditātei un veidoja uzkrājumus galvenokārt norēķinu kontos (pieprasījuma noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps ir pozitīvs jau astoto gadu). Vēloties mazināt reālo noguldījumu vērtības kritumu, bet vienlaikus saglabājot pietiekamu likviditāti, mazākā apjomā, tomēr arī ar pozitīvu tendenci tiek veikti īstermiņa noguldījumi un krājnoguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu. Savukārt ilgāka termiņa noguldījumu atlikums krasi sarūk.

2017. gada nogalē un arī 2018. gadā noguldījumu dinamikā saglabās līdzšinējās tendences – augošs darba samaksas un sarūkošā bezdarba veicinātais mājsaimniecību uzkrājumu stabils pieaugums veidos mērenu kopējo kāpumu, kaut gan patērētāju pozitīvais noskaņojums neveicinās pārāk strauju uzkrājumu veidošanu kredītiestāžu kontos. Savukārt uzņēmēju noguldījumu dinamika būs svārstīgāka, ieņēmumus izmantojot gan investīcijām, gan importam.

14. attēls

**IEKŠZEMES NOGULDĪJUMU ATLIKUMA
GADA PĀRMAIŅU TEMPS
(%)**

- Iekšzemes finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumu atlikums kopā
- Finanšu iestāžu un nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikums
- Mājsaimniecību noguldījumu atlikums
- Nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikums

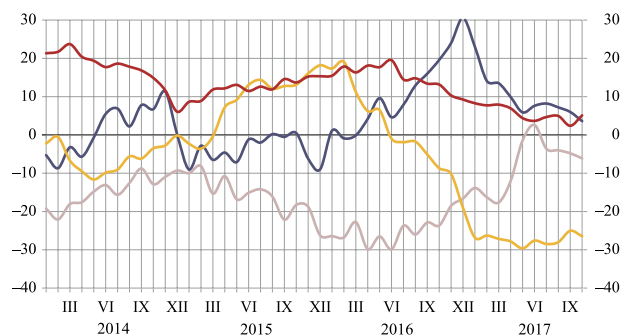
Mājsaimniecību kreditēšanā atjaunosies izaugsmes tendence. To veicinās gan patērētāju noskaņojuma uzlabošanās un kopumā labvēlīgā ekonomiskā situācija, gan nekustamā īpašuma tirgus aktivizēšanās. Joprojām pozitīvs būs arī AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" īstenotās valsts atbalsta programmas mājokļa iegādei ieguldījums. Arī uzņēmumu kredītportfelis nedaudz augs, jo investīciju nepieciešamība ražošanas jaudu palielināšanai,

atsevišķu nekustamā īpašuma darījumu kreditēšana un valsts atbalsta instrumenti mazo uzņēmumu kreditēšanai varētu pozitīvi ietekmēt arī šo kreditēšanas jomu.

15. attēls

**IEKŠZEMES NOGULDĪJUMU ATLIKUMA
GADA PĀRMAIŅU TEMPS TERMIŅU
DALĪJUMĀ
(%)**

- Ar termiņu 1–6 mēneši un brīdinājuma termiņu par izņemšanu
- Ar termiņu 6–12 mēnešu
- Ar termiņu ilgāku par 1 gadu
- Pieprasījuma noguldījumi

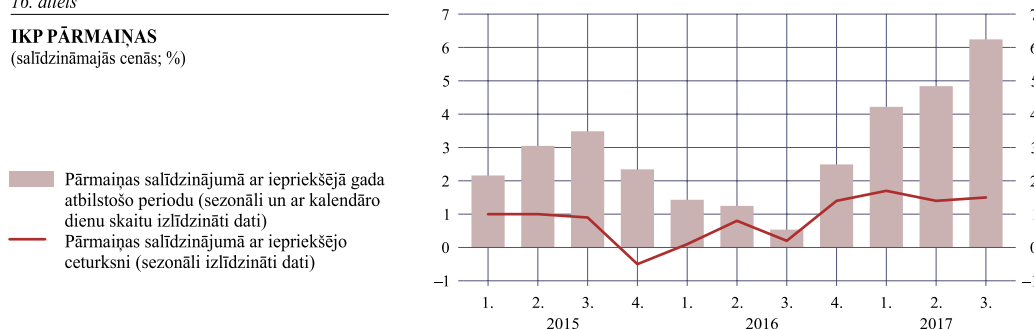
Tā kā nefinanšu sabiedrību kreditēšanas kāpums atjaunojas lēnāk, nekā gaidīts, kā arī dažu vienreizēju apstākļu dēļ ir pamats samazināt uzņēmumu kreditēšanas prognozi, kopumā tomēr saglabājot pozitīvu virzību. Savukārt mājsaimniecību kreditēšanas prognoze saglabājas nemainīga – gada pārmaiņu temps 2018. gada sākumā atkal kļūs pozitīvs.

3. Nozaru attīstība

IKP izaugsme 2017. gadā bijusi ļoti spēcīga un pārsniegusi prognozēto. 2. ceturksnī IKP salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 1.4% (saskaņā ar sezonāli izlīdzinātiem datiem), bet 2017. gada 3. ceturksnī – par 1.5%. Tādējādi IKP gada kāpums 2017. gada 3. ceturksnī sasniedza 5.8% (saskaņā ar sezonāli izlīdzinātiem datiem – 6.2%).

16. attēls

IKP PĀRMAIŅAS
(salīdzināmajās cenās, %)

2017. gada sākumā izaugsme vairāk balstījās uz eksportējošajām nozarēm un to lielā mērā veicināja ārējā pieprasījuma kāpums, bet pēdējā laikā arvien nozīmīgāka ir iekšzemes pieprasījuma dinamika. Galvenās izaugsmi noteicošās nozares, kā prognozēts, bija būvniecība un apstrādes rūpniecība, taču būvniecības izaugsmes temps bija ievērojami spēcīgāks, nekā gaidīts. Laikapstākļu ietekmē strauji augusi arī enerģijas nozare, bet lauksaimniecību un mežsaimniecību lielās lietavas ietekmējušas negatīvi. Atbilstoša prognozētajam ir tirdzniecības nozares mērenā izaugsme.

2017. gada septembrī IKP prognoze tika pārskatīta un paaugstināta; jaunais vērtējums (un arī krāsas norāde) sniegts salīdzinājumā ar septembra prognozi, nevis jūnija prognozi, kas tika publicēta izdevuma "Makroekonomisko Norišu Pārskats" iepriekšējā numurā.

Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
Apstrādes rūpniecība		
Noturīga izaugsme 2017. gadā. Būvniecības aktivitātes kāpums veicinās atsevišķu apstrādes rūpniecības apakšnozaru izlaides apjoma pieaugumu.	– Nozares attīstība bijusi straujāka, nekā gaidīts, bet īstermiņā – septembrī un oktobrī – to, īpaši kokrūpniecību un pārtikas apstrādi, negatīvi ietekmējušas apjomīgās lietavas; – atsevišķās apakšnozarēs gada laikā strauji augusi jaudas noslodze, palielinājusies darbinieku trūkuma problēma; – nozaru un uzņēmēju viedokļi par 2017. gada nogali un 2018. un 2019. gadu ir optimistiski.	Noturīga izaugsme 2018. un 2019. gadā, ko veicinās gan ārējais, gan iekšējais pieprasījums. Prognozējams investīciju pieaugums. Pastiprināsies darbaspēka trūkuma problēma, tāpēc uzņēmēji aktīvāk domās par automatizācijas procesiem.
Būvniecība		
Spēcīga atveseļošanās 2017. gadā; ES fondu līdzekļu pieejamības uzlabošanās veicinās nozares aktivitātes paātrināšanos 2018. gadā.	– 3. ceturksnī būvniecības produkcijas gada izaugsme pārsniedza 20%.	Liels būvniecības projektu apjoms izstrādē un ES fondu līdzekļu pieejamība veicinās strauju izaugsmi arī 2018. gadā.

Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
Transports		
Transporta nozares stabilizēšanās – situācija dzelzceļa transportā un ostās 2017. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu varētu uzlaboties, taču autotransporta attīstību kavēs protekcioisma pasākumi ES valstīs. Nozares pievienotā vērtība salīdzinājumā ar 2016. gadu būtiski nepalielināsies.	– Ostu un dzelzceļa transporta attīstība, kā prognozēts, bija ievērojami vājāka nekā gada sākumā; – autotransporta attīstību iekšzemē veicina būvniecības atjaunošanās, pēdējā laikā vērojams arī autotransporta eksporta pakalpojumu ienākumu pieaugums.	Situācija dzelzceļa transportā un ostās 2018. gadā neuzlabosies. Taču, ja netiks īstenoti jauni protekcioisma pasākumi un turpināsies Eiropas un Krievijas tautsaimniecības atveseļošanās, varētu būt mērens autotransporta pārvadājumu pieaugums. Transporta nozare salīdzinājumā ar tautsaimniecību kopumā stagnēs.
Nekustamā īpašuma tirgus		
2017. gadā – mājokļu cenu un tirgus aktivitātes kāpums.	– Sērijveida dzīvokļu cenu kāpums saglabā strauju tempu; – Latvijas Republikas Saeima apstiprināja valsts atbalsta programmas mājokļa iegādei garantiju saņēmēju loka paplašināšanu 2018. gadā.	Augstas dzīvokļu tirgus darbības aktivitātes turpināsies 2018. gadā.
Tirdzniecība		
2017. gadā nozares attīstība līdzīga 2016. gada tendencēm. Turpmākajos gados iespējama nedaudz straujāka nozares attīstība.	– 2. ceturksnī inflācijas ietekmē reālās darba samaksas gada pieauguma temps bija tāds pats kā 2016. gadā, bet 2017. gada 1. pusgadā to nesasniedza, tādējādi pirktspējas kāpums attīstījās samērīgi; – tirdzniecības nozare attīstījusi kapacitāti, bet galvenokārt agrāko investīciju lēmumu dēļ; vērojama tendence koncentrēt tirdzniecību lielākos centros.	Kā prognozēts, tirdzniecības nozares izaugsmes temps tuvākajos gados var nedaudz palielināties, galvenokārt vairumtirdzniecībā un nepārtikas mazumtirdzniecībā.

3.1. Apstrādes rūpniecība

Apstrādes rūpniecība 3. ceturksnī saglabāja dinamisku attīstību, gan augot eksportētās produkcijas apjomam, gan palielinoties pieprasījumam vietējā tirgū. Septembrī un oktobrī apstrādes rūpniecībā sliktākie rezultāti bija kokapstrādei, kuru ietekmēja apjomīgo lietavu dēļ apgrūtinātie meža darbi, pārvadājumi un tādējādi arī problēmas ar izejmateriālu tālāko apstrādi. Lielo lietavu ietekme bija vērojama lauksaimniecībā, negatīvām sekām izpauzoties arī pārtikas apstrādē. Kopumā apstrādes rūpniecībā turpināja palielināties ar darbaspēka pieejamību saistītās problēmas, turklāt atsevišķās nozarēs jau du noslodze gada laikā strauji augusi un sasniegusi vēsturisko maksimumu. Konkurētspējas saglabāšanai arvien aktuālākas kļūst investīcijas, kas pašlaik apstrādes rūpniecībā ir mazas.

Apstrādes rūpniecības produkcijas apjoms 3. ceturksnī audzis ļoti strauji (salīdzinājumā ar 2. ceturksni – par 1.2% (sezonaļi izlīdzināti dati) un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 9.3% (ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)). Oktobrī pieauguma temps jau bija mērenāks (0.2% salīdzinājumā ar septembri un 5.9% salīdzinājumā ar 2016. gada oktobri).

Izaugsmi veicināja gan ārējā pieprasījuma kāpums, gan – arvien nozīmīgāk – iekšzemes pieprasījuma pieaugums. Īpaši tas vērojams strauji augošajai būvniecībai nepieciešamo izejmateriālu jomā (kokmateriāli, nemetālisko minerālu izstrādājumi, metāla konstrukcijas,

dažādi celtniecības materiāli, kurus ražo arī ķīmisko vielu, gumijas un plastmasas izstrādājumu apakšnozarēs). Savukārt ārējos tirgos lielākā interese bijusi par Latvijā ražoto pārtiku, ķīmiskajiem produktiem, elektriskajām iekārtām, gatavajiem metālizstrādājumiem, automobiļiem un to sastāvdaļām, kā arī farmaceitiskajiem preparātiem. Lai gan rūpniecības datus farmācijas nozares informācija nav publiskota, uzņēmumu publiskā informācija liecina, ka lielāko nozares uzņēmumu AS "GRINDEKS" un AS "OLAINFARM" finanšu rādītāji šogad ir iespaidīgi.

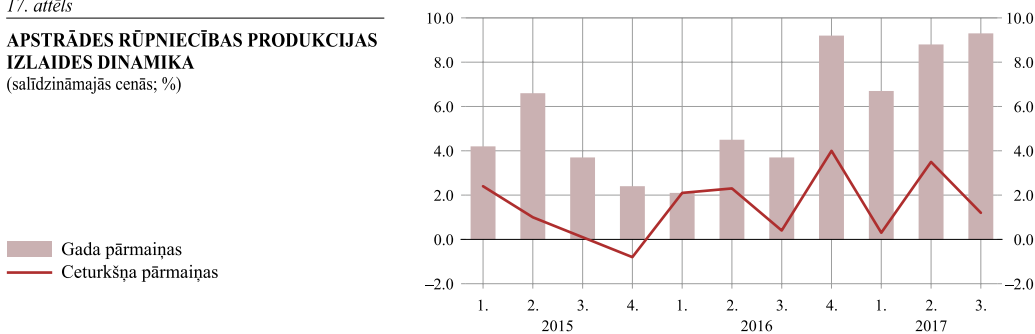
4. ceturkšņa noskaņojuma rādītāji liecina, ka rūpnieku noskaņojums arvien pārlicenošāk kļūst pozitīvs. Turklāt pirmo reizi noskaņojuma mērījumu vēsturē jautājumā par darbību ierobežojošajiem faktoriem biežākā atbilde bijusi: "Tādu nav". Aptauja liecina, ka pieprasījuma problēmas pakāpeniski zaudējušas dominanci, tomēr darbaspēka trūkums kļūst arvien spēcīgāks un 2017. gadā audzis īpaši strauji.

Investīciju līmenis apstrādes rūpniecībā ir samērā zems. To varētu būt ietekmējušas arī pārmaiņas nodokļu regulējumā, jo daļa potenciālo investoru, iespējams, nogaida, lai UIN regulējuma pārejas periodā izmaksātu dividendes, tādējādi optimizējot maksājamo nodokļa apjomu un atliekot ieguldījumu veikšanu uz vēlāku periodu. Vienlaikus dažās apakšnozarēs jaudu noslodze sasniegusi vēsturisko maksimumu vai ir tuvu tam. Īpaši augsta jaudu noslodze ir kokapstrādē, farmācijā un automobiļu (un to sastāvdaļu) ražošanā. Tāpēc jautājums par investīcijām produktīvajā sektorā kļūst arvien svarīgāks.

Uz spēcīgu ārējo un iekšējo pieprasījumu balstīta apstrādes rūpniecība turpmāk saglabās dinamisko izaugsmi, tomēr pieauguma temps kļūs mērenāks. Reinvestētās peļņas neaplikšana ar UIN un PVN reversās maksāšanas kārtības piemērošanas paplašināšana, ar 2018. gadu attiecinot to arī uz būvmateriāliem un metālizstrādājumiem, sniegs papildu impulsu investīcijām, uzlabos iekšzemes uzņēmumu konkurētspēju un uzņēmumu bilances, kā arī mazinās ēnu ekonomiku, tā ļaujot veiksmīgāk sadarboties ar kredītiestādēm, lai saņemtu aizdevumus.

17. attēls

APSTRĀDES RŪPniecības PRODUKCIJAS
IZLAIDES DINAMIKA
(salīdzināmajās cenās; %)

3.2. Enerģija

2017. gadā enerģijas nozares izlaide palielinājusies galvenokārt ārējo faktoru un enerģijas ražošanai labvēlīgo laikapstākļu ietekmē. Arī 3. ceturksnī atsevišķos Latvijas austrumu reģionos ilgstoša stipra lietus dēļ palielinājās ūdens pietece Daugavas baseinā un būtiski auga elektroenerģijas izstrāde. Šā lauksaimniecībai neveiksmīgā faktora pozitīvā ietekme uz elektroenerģijas ražošanu saglabājās arī oktobrī.

Siltumenerģijas ražošana 2017. gadā varētu nesasniegt 2016. gada rezultātus vismaz pieauguma tempa ziņā, jo 2016. gada apkures mēnešu vidējā gaisa temperatūra bija zemāka nekā 2015. gadā, bet šogad jau aizvadītajos apkures sezonas mēnešos tā nedaudz pārsniegusi 2016. gada līmeni.

Enerģijas nozares attīstību tuvākajā laikā turpinās ietekmēt gan laikapstākļi, gan Lietuvas un Zviedrijas elektroenerģijas pārvades starpsavienojuma *NordBalt* remontdarbi, kas plānoti

2018. gada 2. pusgadā un kuru laikā varētu palielināties elektroenerģijas tirgus cena. Vidējā un ilgākā periodā būs svarīga arī enerģijas politikas ietekme, piemēram, risinājumi gan turpmākajam enerģijas ražošanas atbalstam no atjaunojamiem resursiem, gan energoietilpīgo rūpniecības uzņēmumu atbalstam, lai mazinātu OIK izmaksu problēmas.

3.3. Lauksaimniecība un mežsaimniecība

Šo nozaru attīstību pozitīvi ietekmē gan globālais augkopības un lopkopības produktu cenu kāpums, gan koksnes cenas papildu pieaugums pasaules tirgos. Mežsaimniecību un mežizstrādi veicina arī augošais pieprasījums iekšzemes tirgū. Nozares pievienotā vērtība 2017. gada 1. pusgadā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 4.0%. Lauksaimniecības nozares nefinanšu sabiedrību neto apgrozījums pieauga par 7.7%.

2017. gada pirmajos sešos mēnešos graudu iepirkums tonnās bijis mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā, un tas saistīts ar ražas apjoma svārstībām iepriekšējos gados. Tomēr apjoma kritumu kompensēja augstāka cena, kas saskaņā ar CSP datiem bijusi par 13.4% augstāka nekā 2016. gadā. Lai gan cena augusi, tomēr vidēji tā ir par 14.0% zemāka nekā vidēji iepriekšējos piecos gados. Tas saistīts ar augstām graudaugu ražām un krājumiem pasaulē. Katru gadu Latvijā palielinās graudaugu sējumu platības, tomēr šā rudens lietavas izpostījušas lielu daļu graudu sējumu Latgalē un citviet Latvijā, tā samazinot ievāktu ražu. Tādējādi gaidāms, ka 2017. gada raža vidēji būs iepriekšējā gada līmenī.

Saskaņā ar Lauksaimniecības datu centra apkopoto informāciju 2017. gada pirmajos deviņos mēnešos iepirkta svaigpiena apjoms atbilst iepriekšējā gada atbilstošā perioda līmenim, neraugoties uz govju skaita nelielu kritumu, un tas liecina par produktivitātes kāpumu. Savukārt piena vidējā iepirkuma cena kopš marta pastāvīgi aug, sekojot vidējai piena iepirkuma cenai ES. To veicina piena pieprasījuma kāpums visos pasaules tirgos. Šovasar sākušos sviesta cenas pieaugumu nosaka globālas tendences un pašizmaksas palielināšanās pārstrādes procesā izejvielu ierobežotās pieejamības dēļ.

Lopkopības nozarē palielinājusies gaļas produkcijas ražošana. Joprojām vērojams cūkgaļas cenas pieaugums – cūkgaļas iepirkuma cena palielinājusies gan vietējā, gan globālā līmenī. Cenas pārmaiņas galvenokārt ietekmē pieprasījuma kāpums Ķīnā.

Būvniecības aktivitātes atjaunošanās pozitīvi ietekmē mežsaimniecības un mežizstrādes nozari koksnes pieprasījuma un cenu kāpuma dēļ. Tādējādi šogad šajā nozarē neto apgrozījums audzis, bet tās aktuālais risks joprojām saistīts ar turpmāko nozares produkcijas pieprasījumu Apvienotajā Karalistē, kas ir viens no pieciem galvenajiem eksporta galamērķiem.

2018. gadā lauksaimniecības nozari turpinās ietekmēt cenu tendences pasaulē. Būtiskas graudu cenas pārmaiņas, visticamāk, nav gaidāmas, jo graudu krājumi pasaulē ir lieli un novembrī paaugstināta globālā graudu ražas prognoze 2017./2018. gadam saistībā ar labu ražu Dienvidamerikā un Dienvidāfrikā, kā arī Krievijā. Piena cenas dinamika ES ir augšupvērsta. To nosaka piena ar paaugstinātu tauku saturu pieprasījums pasaulē, un Latvijas piena vidējā iepirkuma cena atrodas mijiedarbībā ar šo tendenci. Arī cūkgaļas cena, visticamāk, turpinās palielināties. Gan piena, gan cūkgaļas cena pakāpeniski stabilizēsies, saimniecībām kāpinot lopu skaitu.

3.4. Būvniecība

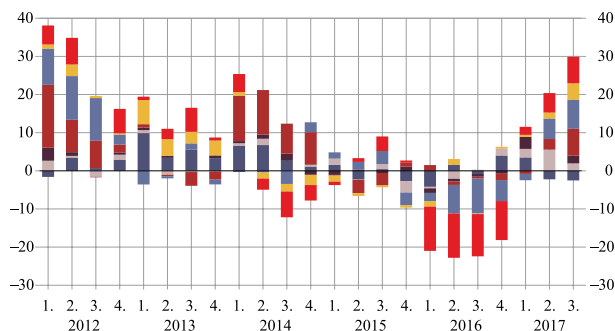
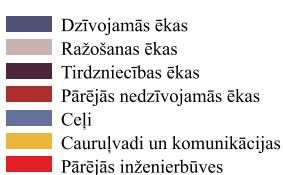
Augot privātā sektora būvniecības projektu skaitam, kā arī atjaunojoties ES fondu līdzekļu plūsmām, būvniecības izaugsme jau kopš 2017. gada sākuma arvien paātrinās. Būvniecības pievienotā vērtība 2. ceturksnī pieauga par 5.1%, bet 3. ceturksnī – par 6.8%, sasniedzot 25.0% gada pieauguma tempu. Straujo kāpumu radījis arī 2016. gada vājās aktivitātes fons, un 2017. gada pirmajos deviņos mēnešos būvniecības produkcijas apjoms bijis nedaudz mazāks nekā 2014. un 2015. gada atbilstošajā periodā.

Būvniecības nozares uzņēmumi norāda uz ilgi gaidītās ES fondu līdzekļu pieejamības atjaunošanos, kas atspoguļojas lielākajos 2. un 3. ceturkšņa izaugsmes virzītājos – ceļu būvē un cauruļvadu un citu komunikāciju līniju būvē. Pēc stagnācijas 1. ceturksnī inženierbūvju celtniecības straujais pieaugums nākamajos divos ceturkšņos noteica būvniecības ātro atveseļošanos, veidojot vairāk nekā pusi no visas nozares produkcijas apjoma pieauguma. Par to, ka atveseļošanās privātajā sektorā sākusies jau agrāk, liecina lielais rūpnieciskās ražošanas un tirdzniecības ēku celtniecības devums būvniecības izaugsmē kopš gada sākuma. 2. un 3. ceturksnī izaugsmi arvien vairāk balstīja arī izglītības iestāžu un administratīvo ēku būves apjoms, nodrošinot arī nedzīvojamo ēku būvniecības augošu attīstības tempu. Savukārt dzīvojamo ēku būvniecības apjoms 2. un 3. ceturksnī turpināja samazināties. Tas saistīts ar daudzdzīvokļu māju būvniecības zemu aktivitāti 2. ceturksnī un privātmāju būvniecības apjoma kritumu 3. ceturksnī. Jāatzīmē, ka būvniecībai neveiksmīgajā 2016. gadā daudzdzīvokļu māju būvniecības apjoms ievērojami palielinājās. Tomēr augošais pieprasījums un liels attīstībā esošo projektu skaits arī turpmāk liek gaidīt dzīvojamo māju segmenta izaugsmi.

Būvniecības nozares uzņēmumu informācija liecina, ka vienlaikus ar vērojamo ar ES fondu līdzfinansējumu saistītās būvniecības atsākšanos pašlaik ievērojams projektu apjoms tiek plānots gan dzīvokļu, gan veikalu un biroju ēku būvniecībā, kas nodrošinās spēcīgu būvniecības attīstību tuvāko gadu laikā. Pagaidām notiek nozares atgriešanās pie tāda ražošanas apjoma, kāds bija vērojams pirms pāris gadiem. Lai nozare arī turpmāk strauji augtu, būs nepieciešams izmantot neīstenoto darba ražīguma potenciālu. Nozares darbaspēka attīstību raksturojošie rādītāji liecina, ka nodarbināto skaits 2017. gada 2. ceturksnī bija aptuveni par 7% mazāks nekā 2014. un 2015. gadā, bet reālā darba alga kopš tā laika augusi aptuveni par 13%. Prasītais augstais atalgojums un darbaspēka trūkums (piemēram, Latvijas Būvzinieņu savienība norāda tieši uz kvalificētu darbinieku skaita mazināšanos pēdējos gados) ierobežos izaugsmes iespējas, balstoties tikai uz nodarbināto skaita palielināšanu.

18. attēls

ATSEVIŠĶU BŪVOBJEKTU VEIDU DEVUMS
KOPĒJĀ BŪVNICĪBAS GADA IZAUGSMĒ
(faktiskajās cenās; procentu punktos)

3.5. Nekustamā īpašuma tirgus

Nekustamā īpašuma tirgū darījumos ar sērijveida dzīvokļiem 2017. gada pirmajos deviņos mēnešos turpinājās straujš cenu pieaugums, bet jauno dzīvokļu projektu cenas bija svārstīgas, bez skaidras tendences, kopējam darījumu skaitam saglabājoties augstajā 2016. gada līmenī. Nekustamo īpašumu nozares pievienotā vērtība pakāpeniski atjaunojās, gada pieauguma tempam 3. ceturksnī pārsniedzot 3%.

Nekustamā īpašuma uzņēmumu datus sērijveida dzīvokļu cenu kāpumam augustā un septembrī nebija vērojama paātrināšanās tendence, un gada pieaugums saglabājās tuvu 10%. Nekustamā īpašuma uzņēmumi norāda, ka sērijveida dzīvokļu cenu kāpumu veicina kvalitatīva šādu dzīvokļu piedāvājuma trūkums, kā arī budžeta klases dzīvokļu piedāvājums jaunajos projektos. Vienlaikus pieprasījuma pusē darbojas vairāki pozitīvi faktori: pastāvīgs un arvien straujāks darba samaksas kāpums, labvēlīga kredīvēšanas situācija, kredītiestādēm arvien samazinot procentu likmes un palielinot no jauna izsniegto kredītu apjomu. Turklāt AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" īstenotā valsts atbalsta programma mājokļa

iegādei ģimenēm ar bērniem no 2018. gada tiks paplašināta. Paredzēts, ka atbalstu mājokļa iegādei nākamgad varētu saņemt aptuveni 1 000 jauno speciālistu vecumā līdz 35 gadiem. Programmas ietvaros izsniegto aizdevumu apjoms veido aptuveni trešdaļu no visiem mājokļa iegādei izsniegtajiem kredītiem.

Attīstītājiem reaģējot uz tirgus pieprasījumu, tiek izstrādāti vairāki apjomīgi budžeta klases dzīvojamo māju projekti; vairākus no tiem plānots pabeigt 2018. gadā. Gaidāms, ka arī turpmāk, palielinoties Latvijas mājsaimniecību ienākumiem, saglabāsies augsta dzīvokļu tirgus aktivitāte, savukārt jauna dzīvojamā fonda piedāvājums par pieņemamu cenu varētu radīt iespēju mazināt cenu spiedienu lietoto mājokļu segmentā.

3.6. Tirdzniecība

Vienlaikus ar kopumā straujāku tautsaimniecības izaugsmi, kā arī stabilu pirktspējas kāpumu (reālās neto algas gada pieauguma temps pirmajos trijos ceturkšņos sasniedza 3.6%) 2017. gadā dinamiskāk attīstījās arī tirdzniecības nozare. Jauna kapacitāte tiek veidota gan vairumtirdzniecībā, gan mazumtirdzniecībā. Tomēr, ņemot vērā ierobežoto iekšzemes tirgu, daļa topošās kapacitātes varētu būt vērsta uz nozares iekšēju pārkārtošanos, piemēram, tirdzniecības koncentrāciju lielākos centros kopā ar citiem pakalpojumiem.

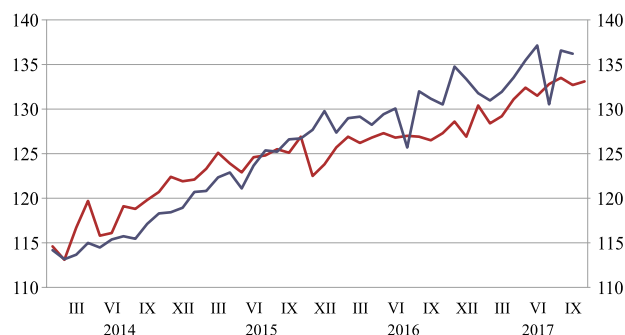
Tirdzniecības nozares īpatsvars pievienotajā vērtībā saglabājas nedaudz zem 13%. Nozares pievienotā vērtība salīdzināmajās cenās saskaņā ar sezonāli un ar kalendāro dienu skaitu izlīdzinātiem un pārskatītiem CSP datiem 2017. gada pirmajos trijos ceturkšņos pieauga par 3.8% (nedaudz straujāk nekā vidēji 2016. gadā, kad kāpums bija 3.4%). Tirdzniecības nozares izaugsmi 2017. gada pirmajos deviņos mēnešos turpināja veicināt pirktspējas pieaugums, kas labvēlīgi ietekmēja mazumtirdzniecību, kā arī automobiļu un motociklu pārdošanu. Mazumtirdzniecība ar katru ceturksni attīstījās dinamiskāk. Tās apgrozījums reālajā izteiksmē saskaņā ar sezonāli un ar kalendāro dienu skaitu izlīdzinātiem datiem 3. ceturksnī salīdzinājumā ar 2016. gada atbilstošo periodu audzis par 4.9% (pirmajos trijos ceturkšņos – kopumā par 3.7%).

Lai gan patlaban norisinās ievērojama būvniecības aktivitāte tirdzniecības uzņēmumu vajadzībām (gan loģistikas centru, gan jaunu tirdzniecības vietu būvniecība (piemēram, IKEA un "Akropole"), gan arī esošu tirdzniecības centru paplašināšana), jau zināms, ka vairāki no šiem projektiem ietvers esošo tirgus dalībnieku pārvietošanos labāku darbības modeļu meklējumos. Papildus minētajiem un citiem zināmajiem projektiem (piemēram, *Lidl* plāniem) novembrī par vēlmi uzsākt darbību Latvijas tirgū jau 2018. gada martā paziņoja Austrumeiropas tirgū izplatīta nepārtikas (galvenokārt apģērbi un mājas preču) mazumtirdzniecības ķēde *Pepco*. Ierobežota sortimenta vai zemu cenu tirgotāju izvēle par labu Latvijas tirgum tomēr liecina par zemu pirktspējas līmeni, neraugoties uz stabilo pieaugumu. Nelielais tirgus neļauj palielināt nozares rentabilitāti, kam mazumtirdzniecībā ir tendence sarukt.

19. attēls

MAZUMTIRDZniecības Apgrozījuma UN PIRKtSPējas Dinamika (2010. gada vidējais līmenis = 100; %)

— Mazumtirdzniecības apgrozījuma indekss (salīdzināmās cenās; sezonāli izlīdzināti dati)
— Reālās neto algas indekss (sezonāli izlīdzināti dati)

Automobiļu un motociklu tirdzniecība 2017. gada pirmajos deviņos mēnešos attīstījās dinamiskāk nekā 2016. gada atbilstošajā periodā, un to varētu skaidrot ar stabilu pirkjspējas pieaugumu, kā arī ar līzinga finansējuma pieejamību.

3.7. Transports

Transporta nozares attīstība gada pirmajos trijos ceturkšņos kopumā bija veiksmīga, nedaudz palēninoties tikai 2. ceturksnī. Šādu dinamiku 2017. gada sākumā galvenokārt noteica vienreizēju faktoru izraisīts straujš ogļu kravu apjoma kāpums dzelzceļa transportā un ostās, kas gada vidū palēninājās. Autotransporta pārvadājumu rezultāti gada sākumā bija labi, jo ievērojami auga kravu apjoms un apgrozība iekšzemē būvniecības izaugsmes atsākšanās ietekmē, savukārt 3. ceturksnī uzlabojās starptautisko pārvadājumu rezultāti. Transporta nozares pievienotā vērtība 2017. gada 3. ceturksnī atguva straujāku pieauguma tempu (kāpums 2. ceturksnī – 0.9%, 3. ceturksnī – 2.3%). Arī nākamajos ceturkšņos izaugsmi palēninās ostās un pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoma samazināšanās, bet veiksmīgi varētu attīstīties autotransports un gaisa transports.

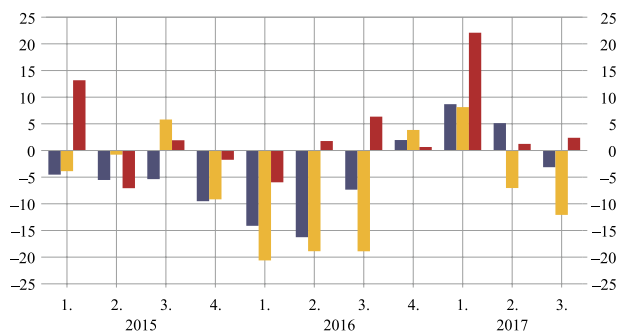
2017. gada 3. ceturksnī ostās un pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms pēc nelielā atveseļošanās perioda atkal kritās. Ventspils ostā 1. pusgadā bija vērojams straujākais pieauguma temps, bet 3. ceturksnī – jau kritums. Kravu apjoms saruka arī Rīgas ostā. Liepājā 3. ceturksnī vēl tika reģistrēts būtisks kravu apjoma kāpums, taču 4. ceturksņa sākums nav bijis veiksmīgs – salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo mēnesi oktobrī bija vērojams 27% kritums. Šāda dinamika pēdējā laikā saistāma gan ar ogļu kravu apjoma samazināšanos visās ostās (2016. gada nogalē un 2017. gada sākumā tieši ogļu kravu kāpums noteica situācijas uzlabošanos), gan ar pārkrauto naftas produktu apjoma sarukuma turpināšanos, gan ar sliktāku situāciju labības produktu pārkraušanā. Pozitīvi, ka turpinās pārkrauto konteineru apjoma kāpums, kas daļēji saistāms ar Krievijas ekonomisko atveseļošanos un lielāku tās Krievijas importa daļas apjomu, kura tranzītā tiek vesta caur Latvijas ostām.

2017. gada 2. un 3. ceturksnī auga gan ar autotransportu pārvadāto kravu apjoms, gan apgrozība. 3. ceturksnī mitējās kravu apgrozības kritums starptautiskajos pārvadājumos, kurus jau ilgāku laiku negatīvi ietekmē protekcioņa politika ES valstīs. 3. ceturksnis autotransportam bija veiksmīgāks nekā 2. ceturksnis gan importa, gan eksporta pārvadājumos. Tas sasauca ar nozares ekspertu informāciju par vedmaksas kāpumu, īpaši pārvadājumos uz Krieviju, kas ir otrā nozīmīgākā partnervalsts autotransporta pārvadājumos pēc Vācijas.

20. attēls

KRAVU APJOMA GADA PĀRMAINĀS
GALVENAJOS KRAVU TRANSPORTA
VEIDOS
(%)

■ Ostas
■ Dzelzceļš
■ Autotransports

VAS "STARPTAUTISKĀ LIDOSTA "RĪGA"" izaugsme apkalpoto pasažieru skaita ziņā kļuvusi vēl straujāka (kāpums 2. ceturksnī – 13.5%, bet 3. ceturksnī – 15.6%). Daļēji šos darbības rādītājus varētu būt uzlabojusi Viļņas lidostas slēgšana jūlijā un augustā remonta dēļ, taču arī septembrī pasažieru skaits turpināja strauji kāpt. Arī apkalpoto kravu apjoms lidostā audzis. To veicinājušas investīcijas infrastruktūrā un aktīvs darbs ar pārvadātājiem.

Kā prognozēts, gada sākuma novērotā ļoti veiksmīgā transporta nozares attīstība gada vidū palēninājās – ogļu kravu apjoma kāpums bija vienreizējs faktors, kura pozitīvā ietekme gada gaitā mazinājās un gada nogalē, visticamāk, beigsies. Ja nebūs jaunu vienreizēju faktoru vai pēkšņas attiecību uzlabošanās ar Krieviju, 2018. gadā nav gaidāma naftas kravu atjaunošanās vai straujš ogļu kravu apjoma kāpums ostās. Neseno lietu dēļ nevar arī cerēt uz strauju pārkrautās labības apjoma kāpumu, ja vien neizdosies piesaistīt lielu labības kravu apjomu no ārvalstīm. Taču atzīstami turpina attīstīties lidostas darbība. Pārvadāto pasažieru skaits varētu pārspēt 2016. gada rekordu. Autopārvadājumus pozitīvi ietekmēs turpmāka Eiropas tautsaimniecības atveseļošanās. Atsevišķos maršrutos autopārvadātāju ienākumus palielina vedmaksas kāpums, un tas atspoguļojas arī pakalpojumu eksporta statistikā. Tāpēc transporta nozari, kas tradicionāli balstījies uz ostās un pa dzelzceļu pārvadātajām kravām, turpmāk drīzāk balstīs autotransports un gaisa transports.

4. IKP analīze no pieprasījuma puses

2017. gada septembrī IKP prognoze tika pārskatīta un paaugstināta; jaunais vērtējums (un arī krāsas norāde) sniegts salīdzinājumā ar septembra prognozi, nevis jūnija prognozi, kas tika publicēta izdevuma "Makroekonomisko Norišu Pārskats" iepriekšējā numurā.

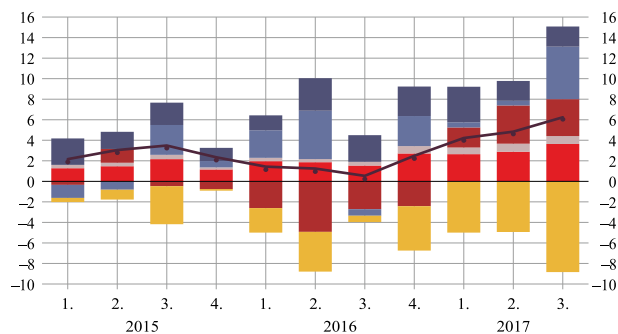
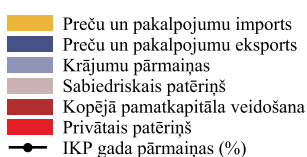
Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
Privātais patēriņš		
Privātā patēriņa gada pieauguma temps būtiski nemainīsies.	– 3. ceturksnī reālā neto alga auga par 3.6%, uzturot stabilu patēriņa kāpumu; – arī turpmāk gaidāms minimālās algas kāpums un labvēlīga tiešo nodokļu ietekme uz reālo neto ienākumu attīstību.	Privātā patēriņa pieaugums vidēji prognozes periodā saglabāsies noturīgs.
Investīcijas		
Investīciju devums IKP pieaugumā palielināsies un 2017. gadā tuvosies privātā patēriņa pozitīvajam devumam.	– 2017. gada pirmajos trijos ceturkšņos straujš kāpums, ko pastiprina zemāka bāze atbilstoši pārskatītajiem datiem; – saglabājas aktuāli projekti, ko plānots īstenot līdz Latvijas valsts 100 gadu jubilejai, izsludināti vai uzsākti jauni projekti.	Zemākas bāzes ietekmē un saistībā ar faktisko būvniecības aktivitāti, ES fondu līdzekļu finansējuma koncentrēšanos 2. pusgadā, kā arī jauniem investīciju projektiem kopējās kapitāla veidošanas gada pieauguma temps prognožu periodā varētu būt nedaudz straujāks.
Eksports		
Paaugstināts preču un pakalpojumu eksporta 2017. gada pieauguma tempa novērtējums.	– Ārējā pieprasījuma prognozes pārskatītas un paaugstinātas, uzlabojoties izaugsmes perspektīvām daudzviet pasaulē; – sakarā ar CSP veikto datu pārskatīšanu paaugstināts eksporta novērtējums 2015. un 2016. gadā; – izmaksu konkurētspējas vājināšanās rada risku tirgus daļu attīstībai; – būvniecības uzplaukuma ietekmē atsevišķi apstrādes rūpniecības uzņēmumi varētu koncentrēties uz iekšzemes tirgu.	Preču un pakalpojumu eksporta vērtējums vidējā periodā saglabāsies nemainīgs.
Imports		
Straujāks investīciju kāpums radīs kapitālpreču un starppatēriņa preču importa pieprasījuma pieaugumu.	– Būvniecības un valdības kapitālo izdevumu attīstības 2017. gada pirmo deviņu mēnešu dati norāda uz straujāku importa izaugsmi reālajā izteiksmē; – ienākumu pieaugums palielina Latvijas iedzīvotāju tēriņus ārvalstīs (braucienu pakalpojumu imports).	Investīciju aktivizēšanās ietekmē importa pieauguma temps turpinās pārsniegt eksporta kāpumu.
Valdības patēriņš		
Valdības patēriņa dinamikas novērtējums nav būtiski mainīts.	– 2017. gada dati liecina par nedaudz straujāku valdības patēriņa pieaugumu; – atsevišķi pasākumi, piemēram, atalgojuma kāpums veselības aprūpes darbiniekiem, norāda uz noturīgu valdības patēriņu 2018. gadā (iestrādāts septembra prognozēs).	Valdības patēriņa dinamikas novērtējums kopš septembra nav mainījies.

Lai gan privātā patēriņa devums tautsaimniecības izaugsmē no IKP izlietojuma puses pirmajos trijos ceturkšņos pārsniedza 2016. gada atbilstošajā periodā vēroto, investīcijas

kļuvušas par līdzvērtīgu izaugsmes balstu, kā arī tika gaidīts. Tomēr investīcijas vēl joprojām nav pietiekamas produktivitātes pieauguma nodrošināšanai. Straujā investīciju aktivitātes palielināšanās un būvniecības attīstība pašlaik aktualizē darbaspēka pieejamības problēmu, kas līdz ar gaidāmajām grūtībām daļai uzņēmumu maksāt 2018. gadā plānoto paaugstināto minimālo algu nelabvēlīgi ietekmē izmaksu konkurētspēju. To pastiprina neskaidrības saistībā ar enerģijas cenu tālāko politiku.

21. attēls

IKP GADA PĀRMAIŅU DALĪJUMS
(pieprasījuma puse; procentu punktos)

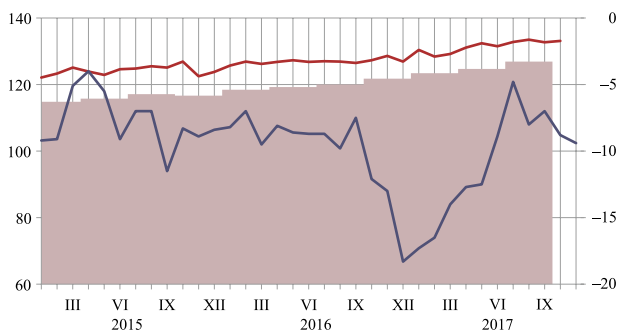
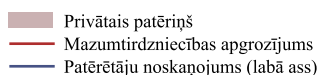

4.1. Privātais patēriņš

3. ceturksnī privātā patēriņa devums tautsaimniecības izaugsmē no IKP izlietojuma puses atkal palielinājās. Pēc 2016. gada nogalē sasniegtā četrarpus gadu zemākā līmeņa 2017. gada 1. pusgadā patērētāju konfidence pamazām uzlabojās, t.sk. augot nodarbinātības gaidām. Tomēr 3. ceturksnī patērētāju noskaņojums stabilizējās, visoptimistiskāk vērtējot ģimenes materiālā stāvokļa attīstību, un oktobrī un novembrī jau bija vērojams patērētāju konfidences kritums.

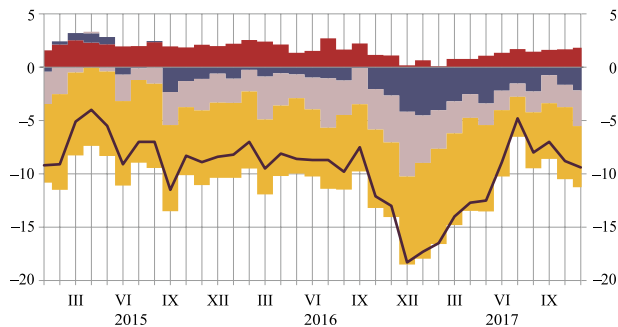
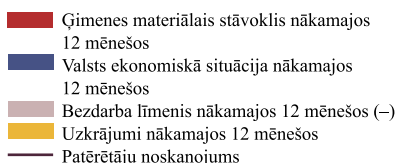
22. attēls

PATĒRIŅU RAKSTUROJOŠIE RĀDĪTĀJI
(2010 = 100; patērētāju noskaņojums; atbilžu saldo; %)

23. attēls

PATĒRĒTĀJU NOSKAŅOJUMS UN TO RAKSTUROJOŠIE RĀDĪTĀJI
(atbilžu saldo; procentu punktos)

Privātā patēriņa kāpums 2017. gada pirmajos deviņos mēnešos bija nedaudz straujāks nekā mazumtirdzniecības pieaugums, un pakalpojumu īpatsvars patēriņa izdevumu veidu dalījumā ir lielāks nekā 2016. gada atbilstošajā periodā. Mājsaimniecības preču (t.sk. ilgliegtuma preču) tirdzniecības devums mazumtirdzniecībā joprojām bija viens no lielākajiem, un tas arī liecina par pakāpenisku labklājības pieaugumu. Stabili palielinās arī CSDD pirmo reizi reģistrēto transportlīdzekļu skaits, kas 2016. gadā bija mazliet sarucis.

Ņemot vērā plānoto minimālās algas kāpumu un tiešo nodokļu ietekmi uz reālo ienākumu dinamiku, patēriņa pieauguma novērtējums prognozes periodā pārskatīts un palielināts.

4.2. Investīcijas

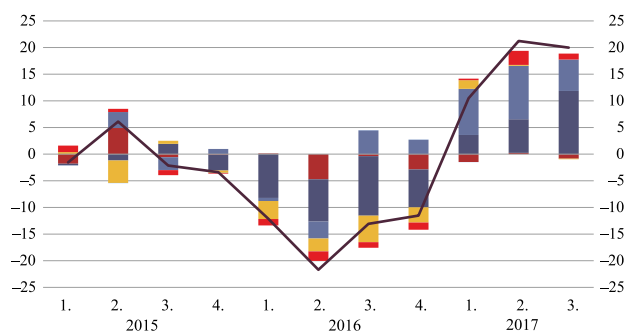
Investīcijas 2017. gadā, kā gaidīts, pakāpeniski kļūst par izaugsmes balstu. Tomēr kopējā pamatkapitāla veidošana sasniedz vien aptuveni 20% no IKP, un tas nav pietiekami produktivitātes pieauguma nodrošināšanai.

Saskaņā ar CSP pārskatītajiem datiem investīciju kritums 2016. gadā tomēr bijis lielāks (14.7%), un 2017. gadā straujo kāpumu (gada pirmajos deviņos mēnešos – 15.5%) daļēji noteikusi zemāka bāze. Privātajā un sabiedriskajā sektorā attīstoties projektiem, kas tiek finansēti gan ar ES fondu līdzekļiem, gan bez tiem, investīciju kāpumu īpaši veicinājuši ieguldījumi t.s. citās būvēs, piemēram, tirdzniecības un noliktavu ēkās un ceļu būvē, kā arī transporta aprīkojumā, kur būtisks bijis AS "Air Baltic Corporation" veiktās lidmašīnu iegādes devums.

Investīciju veidu dalījumā joprojām maz ieguldījumu mašīnās un iekārtās, un tas lielā mērā nozīmē, ka pašlaik kapacitāti nepietiekami stiprina tieši apstrādes rūpniecība. Tai nespējot straujāk palielināt produktivitātes līmeni, konkurētspējas grūtības tuvākajos ceturkšņos var sagādāt arī atalgojuma pieaugums. Vienlaikus īpaši liela investīciju izaugsme ir ieguldījumos t.s. citās būvēs, piemēram, tirdzniecības un noliktavu ēkās, kā arī ceļu būvē. Vēl arvien ir aktuāli infrastruktūras projekti, kuru īstenošana plānota pirms Latvijas valsts 100 gadu jubilejas.

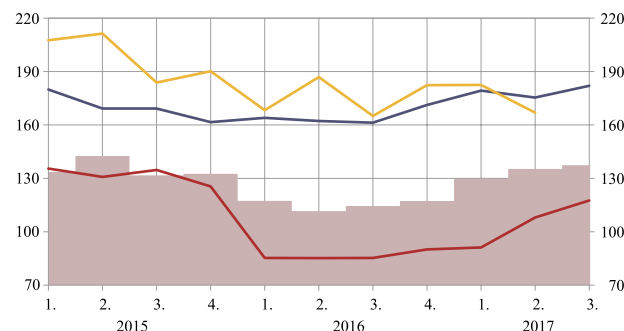
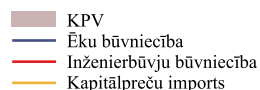
24. attēls

INVESTĪCIJU GADA PĀRMAIŅAS UN KOMPONENTU DEVUMI (salīdzināmajās cenās; sezonāli izlīdzināti dati; %)

25. attēls

INVESTĪCIJAS RAKSTUROJOŠI RĀDĪTĀJI (salīdzināmajās cenās; 2010 = 100; %)

2017. gada 1. pusgadā Latvijā ieplūda ārvalstu tiešās investīcijas 316.7 milj. eiro vērtībā, bet jūlijā–septembrī – 464.2 milj. eiro vērtībā. Arī 1. pusgadā investīciju piesaistē dominēja būvniecība un tirdzniecība, nekustamie īpašumi un izmitināšana un ēdināšana. Lielākās ārvalstu tiešo investīciju ieplūdes bija no Lietuvas, Krievijas, Luksemburgas, Vācijas un Igaunijas. Jūlijā–septembrī ārvalstu tiešo investīciju ieplūdi veicināja finanšu un apdrošināšanas, tirdzniecības, apstrādes rūpniecības un būvniecības nozare. Lielākās ieplūdes bija no Zviedrijas, Igaunijas, Nīderlandes un Dānijas.

4.3. Eksports

Latvijas preču un pakalpojumu eksports turpina augt, taču gada kāpuma temps nedaudz palēninās. Pasaules tautsaimniecības aktivizēšanās, noturīgā izaugsme Latvijas galvenajās tirdzniecības partnervalstīs un globālo cenu kāpums, kas veidoja labvēlīgus tirdzniecības nosacījumus, turpināja veicināt Latvijas preču eksporta vērtības kāpumu. 3. ceturksnī nominālā preču eksporta gada izaugsme (7.9%) saglabājās līdzīga 2. ceturksņa izaugsmei (7.8%). To veicināja gan eksporta reālā apjoma pieaugums, gan cenu kāpums. 3. ceturksnī reeksports pieaudzis straujāk nekā iepriekšējā ceturksnī, bet gan 3. ceturksnī, gan 2017. gadā kopumā preču eksporta kāpumu nodrošina iekšzemē ražotās produkcijas eksports, nevis reeksports. Arī 4. ceturksnis sācies eksportam labvēlīgi – oktobrī preču eksports sasniedzis mēneša rekordu.

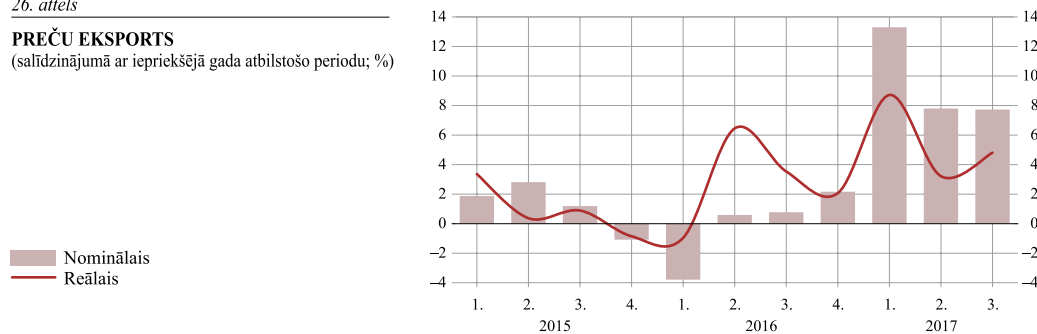
Stabilizējoties Krievijas ekonomiskajai attīstībai, Latvijas preču eksports uz Krieviju 2017. gada pirmajos 10 mēnešos pieauga par 36.6% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Eksporta kāpumu galvenokārt nodrošināja dzērienu, mehānismu un elektroiekārtu un farmācijas produktu eksporta pieaugums. Krievijas tirgū saskaņā ar PTO datiem 2017. gada pirmajos septiņos mēnešos palielinājās arī Latvijas eksporta daļa.

Valstu dalījumā preču eksportu kāpinājis gan noiets tradicionālajos partnervalstu tirgos, gan daudz tālākos tirgos. Salīdzinājumā ar 2016. gada pirmajiem 10 mēnešiem preču eksports uz ES valstīm pieaudzis par 8.9%. Ļoti līdzīgs bijis arī eksporta kāpums uz Āzijas valstīm (8.8%), savukārt eksports uz Amerikas valstīm palielinājies par 67.0%. 2017. gadā lielākais nominālais preču eksporta pieaugums bijis uz Krieviju, ASV, Igauniju, Vāciju un Zviedriju.

2017. gada pirmajos 10 mēnešos lielākais pozitīvais devums preču eksporta pieaugumā bija pārtikas rūpniecības ražojumu, t.sk. dzērienu, parastā metāla izstrādājumu, mehānismu un elektroiekārtu, koksnes izstrādājumu, dzīvnieku izcelsmes produktu, ķīmiskās rūpniecības, t.sk. farmācijas, produktu eksporta pieaugumam. Pārtikas nozare atveseļojusies no iepriekšējo triju gadu grūtībām, ko radīja atsevišķu pārtikas produktu importa aizliegums Krievijā un tā noteiktais konkurences pieaugums citās valstīs. Būtiski audzis pārtikas produktu eksports uz Lietuvu, un to veicinājusi SIA "Orkla Foods Latvija" no Lietuvas uz Latvijas ražotni Babītes novadā pārceltā vairāku Lietuvas tirgum domātu produktu ražošana. Zivju, piena un gaļas produktu eksportētāji turpina meklēt un atraduši jaunus noieta tirgus vai paplašinājuši produkcijas klāstu jau esošajos tirgos. Latvijas saldumu ražotāji nepārtraukti attīsta un pilnveido produktu sortimentu. Tiek iegūti arvien jauni eksporta tirgi, piemēram, Centrālajā Eiropā, Ziemeļvalstīs, ASV, Dienvidkorejā u.c. valstīs, attaisnojot nozarē veiktās investīcijas.

26. attēls

PREČU EKSPORTS
(salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, %)

Lai gan koksnes eksporta izaugsme vairs nav izsakāma ar divciparu skaitli, tomēr pieprasījums pēc Latvijas kokapstrādes produkcijas joprojām saglabājas, tāpēc koksnes izstrādājumu eksports arī 2017. gadā sniedz nozīmīgu pozitīvu devumu kopējā preču eksporta izaugsme. Koksnes eksporta uz Apvienoto Karalisti kritumu kompensē koksnes eksporta pieaugums uz Zviedriju, Vāciju, Dāniju, Itāliju, Koreju, Lietuvu, Norvēģiju u.c. valstīm.

Ienākumi no pakalpojumu eksporta 2017. gada 1. pusgadā (5.1%) un 3. ceturksnī (8.8%) turpināja pieaugt. Palielinājumu visbūtiskāk veicināja transporta, īpaši autotransporta, pakalpojumu eksports. Audzis arī datorpakalpojumu, informācijas pakalpojumu un būvniecības pakalpojumu eksports. Šo pakalpojumu eksports palielinās jau ilgāku laiku. Būvniecības pakalpojumu eksports uz Zviedriju, Apvienoto Karalisti un Vāciju turpina pieaugt, un 2017. gadā tas būtiski palielinājies uz Lietuvu. Transporta pakalpojumu kāpumu 1. pusgadā un 3. ceturksnī veicināja jūras transporta, autotransporta un gaisa transporta pakalpojumi. Jūras transporta pakalpojumu pieaugums 3. ceturksnī palēninājās, un to savukārt ar uzviju kompensēja autotransporta pakalpojumu eksporta kāpuma tempa paaugstināšanās. Vērtējot braucienu pakalpojumus, 1. pusgadā kopumā ārvalstu viesu tēriņi bija mazāki nekā 2016. gadā, savukārt 3. ceturksnī bija vērojams neliels to pieaugums. Iebraukušo ārvalstu viesu skaits un viņu Latvijā pavadītais laiks kopumā turpina palielināties. Pieaugumu visvairāk veicina ārvalstu viesi no Krievijas, Lietuvas, Igaunijas un Somijas.

Saskaņā ar operatīvajiem datiem 2017. gadā kopumā gaidāma kopējā pakalpojumu eksporta palielināšanās. Gaidāms, ka 2018. gadā transporta pakalpojumu daļa kopējā pakalpojumu eksporta struktūrā pakāpeniski mazināsies saistībā ar dzelzceļa un ostu pakalpojumu sarukumu. Kritumu kompensēs IT un būvniecības pakalpojumi un saistībā ar Latvijas valsts 100 gadu jubilejas svinībām gaidāmais iebraukušo viesu skaits un tēriņu pieaugums.

Reālajam efektīvajam valūtas kursam joprojām raksturīga pakāpeniska pieauguma tendence, norādot uz izmaksu konkurētspējas vājināšanos jau pašlaik, kad tautsaimniecības izaugsmes temps un atalgojuma kāpums nesasniedz līmeni pirms krīzes, bet atalgojuma un darba ražīguma pieauguma tempa atšķirība sasniegusi iepriekšējo apjomu un trūkst investīciju produktivitātes kāpināšanai.

Preču eksporta pastāvīgās tirgus daļas analīze rāda, ka konkurētspēja ES valstu tirgū sarūk. Negatīvs konkurētspējas efekts īpaši samazina tirgus daļu tuvajos tirgos (Lietuvā un Polijā). Tikmēr vislabvēlīgāk tirgus daļa attīstās Vācijā un Nīderlandē, kā arī atsevišķos mazākos noieta tirgos, piemēram, tā strauji aug Ungārijā un Čehijā.

Neraugoties uz nelabvēlīgu izmaksu konkurētspējas attīstību, saskaņā ar PTO apkopotajiem 2017. gada operatīvajiem datiem Latvijas preču un pakalpojumu eksporta daļa pasaules importā saglabājusies līdzšinējā līmenī.

Izmaksu konkurētspējas risku (iekšzemes tirgum ražojošiem uzņēmumiem un eksportējošiem uzņēmumiem) atsevišķās jomās rada minimālās algas celšana, kādu daļu uzņēmumu nespēj nodrošināt saistībā ar esošo produktivitāti, un neskaidrā enerģijas nozares turpmākās attīstības politika, kas skar arī cenu veidošanas mehānismu un tādējādi daudzu eksportējošu uzņēmumu būtisku izmaksu daļu.

Latvijas ārējās tirdzniecības perspektīvas ir samērā labas. Turpināsies tirdzniecības partnervalstu ekonomiskā izaugsme, un tas radīs iespējas Latvijas eksportētājiem. Tomēr vienlaikus ar izmaksu konkurētspējas risku uzņēmumu jaudu noslodze ir intensīva, un ražotāji sāk biežāk norādīt uz darbaspēka trūkumu kā ražošanu ierobežojošu faktoru. Šādos apstākļos strauju eksporta izaugsmes kāpumu ilgstoši noturēt būs grūti. Visticamāk, turpmāk preču eksporta pieauguma tempam būs tendence palēnināties.

4.4. Imports

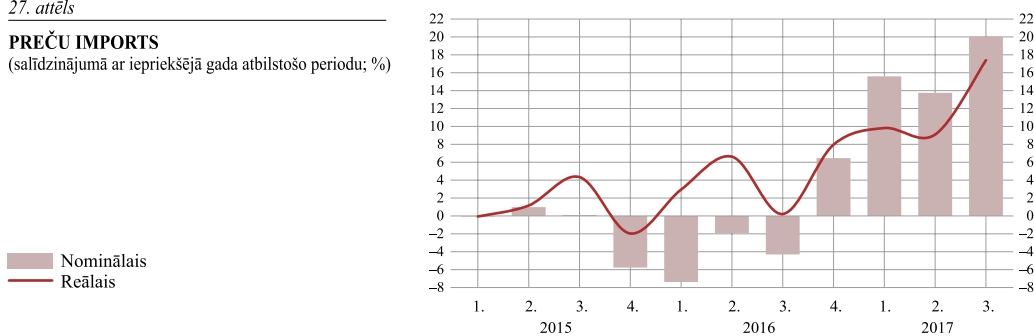
Importēto preču vērtība pieaug straujāk nekā eksportēto preču vērtība, tādējādi palielinot preču ārējās tirdzniecības deficītu. Straujāks importa kāpums 2017. gadā kopumā saistīts ar būtiski intensīvāku ekonomisko izaugsmi un eksporta attīstību. Importu pozitīvi ietekmē straujāka ES fondu līdzekļu ieplūde, kas nodrošinājusi investīciju aktivitātes atsākšanos, kā arī AS "Air Baltic Corporation" flotes atjaunošana.

Preču imports 2017. gada pirmajos 10 mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieaudzis par 16.0%. 3. ceturksnī preču importa reālā apjoma kāpums bijis nozīmīgāks nekā cenu pieaugums. Atjaunojoties Latvijas ekonomiskajai aktivitātei, augošais iekšzemes pieprasījums palielina arī importa preču pieprasījumu. Palielinājās patēriņa preču, starppatēriņa preču un kapitālpreču imports, un pieaugums bija vērojams tādu preču grupās, kurās ir augsts reeksporta īpatsvars, piemēram, naftas produktiem, mehānismiem un elektroierīcēm. Liela nozīme bija arī cenu ietekmei.

27. attēls

PREČU IMPORTS

(salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Atbilstoši AS "Air Baltic Corporation" plašsaziņas līdzekļos paustajai informācijai preču importa pieaugumā būtisks bija lidmašīnu *Bombardier CS300* iegādes devums. 2017. gadā iegādātas septiņas lidmašīnas, un līdz 2017. gada beigām AS "Air Baltic Corporation" būs astoņas šādas lidmašīnas, savukārt 2018. un 2019. gadā plānots saņemt vēl pa sešām lidmašīnām, tādējādi turpinot būtiski veicināt preču importu.

Gaidāms, ka 2018. gadā galvenokārt bāzes efekta ietekmē arī preču importa kāpums nedaudz mazināsies, taču sakarā ar augošām investīcijām tas joprojām pārsniegs eksporta kāpumu.

Nominālais pakalpojumu imports turpināja augt arī 2017. gada 1. pusgadā (7.1%) un 3. ceturksnī (10.3%). Abos periodos kāpumu galvenokārt veicināja transporta, īpaši jūras transporta, autotransporta un gaisa transporta, pakalpojumu pieaugums. Importa kāpumu abos periodos veicināja arī finanšu pakalpojumi, kuru attīstību galvenokārt noteica kredītiestāžu darījumi ar ārvalstu valūtu. Nedaudz pieauga arī būvniecības pakalpojumu imports, un mazliet palielinājās Latvijas iedzīvotāju tēriņi ārvalstīs. Lielākais būvniecības pakalpojumu imports bija no Lietuvas, Igaunijas, Somijas, Vācijas un Zviedrijas. Savukārt pieauga Latvijas ceļotāju izdevumi Itālijā, Spānijā un nedaudz arī Šveicē.

4.5. Valdības patēriņš

Valdības izdevumu dati rāda, ka arī 3. ceturksnī tās patēriņa izdevumi turpinājuši augt. Likumā "Par valsts budžetu 2017. gadam" paredzētais atlīdzības palielinājums skolotājiem, aizsardzības sistēmā nodarbinātajiem, policijas, tiesu un citiem iekšlietu sistēmas darbiniekiem vienlaikus ar minimālās algas pieaugumu un noturīgs budžeta izdevumu par precēm un pakalpojumiem pieaugums uzturēja stabilu valdības patēriņa kāpumu 3. ceturksnī. Turklāt valsts konsolidētā kopbudžeta izpilde oktobrī un novembrī liecina, ka pieaugums turpināsies arī 4. ceturksnī, tomēr kāpuma temps palēnināsies.

Valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumu atlīdzībai un izdevumu par precēm un pakalpojumiem pieaugums (3. ceturksnī kāpums attiecīgi 9.3% un 5.9% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu) noteica vairāk nekā pusi no kopējā valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumu kāpuma. Izdevumu pieaugums sociālajiem pabalstiem dod artavu ekonomiskās aktivitātes kāpumā, veicinot privāto patēriņu.

Vienlaikus ar valdības patēriņu paātrinās arī valdības investīciju atjaunošanās no 2016. gada rekordzemā līmeņa, ar katru ceturksni arvien straujāk palielinoties absolūtajam pieaugumam. Valsts kapitālie izdevumi 3. ceturksnī auga par 41.1% un 2017. gada pirmajos trijos

ceturkšņos kopumā – par 44.6%. Šo investīciju palielināšanās saistāma ar daudz aktīvāku no ES fondu līdzekļiem finansēto infrastruktūras projektu īstenošanu, īpaši pašvaldībās. Savukārt 2016. gada pirmajos četros mēnešos veiktie apjomīgie 2007.–2013. gada plānošanas perioda noslēguma maksājumi, izmantojot ERAF un Kohēzijas fonda līdzekļus, radīja šķietamu subsīdiju un dotāciju samazinājumu 2017. gada 1. pusgadā. Izzūdot 2016. gada pirmo četru mēnešu ietekmei, subsīdiju un dotāciju izdevumi kopš maija pieauga, galvenokārt palielinoties ES struktūrfondu līdzekļu izdevumiem 2014.–2020. gada plānošanas periodā. ES fondu līdzekļu finansējuma apguves plāns paredz lielu izdevumu koncentrāciju 4. ceturksnī. Tā kā vairākas izdevumu pozīcijas daļēji kompensē cita citas dinamiku, valdības kopējie izdevumi 2017. gada pirmajos trijos ceturkšņos pieauga par 5.2%. Vēl straujāk palielinājās nodokļu ieņēmumi (2017. gada pirmajos trijos ceturkšņos – par 7.6%, t.sk. 3. ceturksnī – par 9.2%; galvenokārt PVN, IIN un VSAOI). Darbaspēka nodokļu ieņēmumu pieaugumu veicina noturīgais atalgojuma kāpums tautsaimniecībā, kas, uzlabojot pirkatspēju un patēriņu, atspoguļojas arī PVN pieaugumā.

Likumā "Par valsts budžetu 2018. gadam" valdības budžeta deficīts (saskaņā ar EKS 2010) 2017. gadā tiek plānots 0.9% no IKP. Tomēr negaidīti straujā ekonomiskā attīstība 3. ceturksnī un nodokļu ieņēmumu plāna pārpilde gada pirmajos 10 mēnešos liecina, ka ieņēmumu izpilde, visticamāk, būs vēl pozitīvāka, tam atspoguļojoties arī labākā budžeta bilancē. Valdības patēriņš atpaliiek no plānotā, un kavējas no ES fondiem finansēto projektu īstenošana. Tie ir papildu riski izdevumu prognozes neizpildei, kas ļautu gadu noslēgt ar vēl mazāku budžeta deficītu. Turpmākajos gados, lai gan ekonomiskie apstākļi kļūst arvien labvēlīgāki, valdības pieņemtie lēmumi neveicinās nominālās budžeta bilances uzlabošanu. Ja ekonomiskās aktivitātes pieaugums nodrošinās papildu nodokļu ieņēmumus budžetā, valdības investīciju atjaunošanās un nodokļu reformas pasākumi radīs pretēju ietekmi.

Pašlaik labvēlīgajos ekonomiskajos apstākļos valdības politika vērtējama kā ekspansīva, un valdības īstenotie pasākumi (pārmaiņas nodokļu regulējumā, straujāka pensiju indeksācija un algu celšana sabiedriskajā sektorā) liecina par prociklisku darbību.

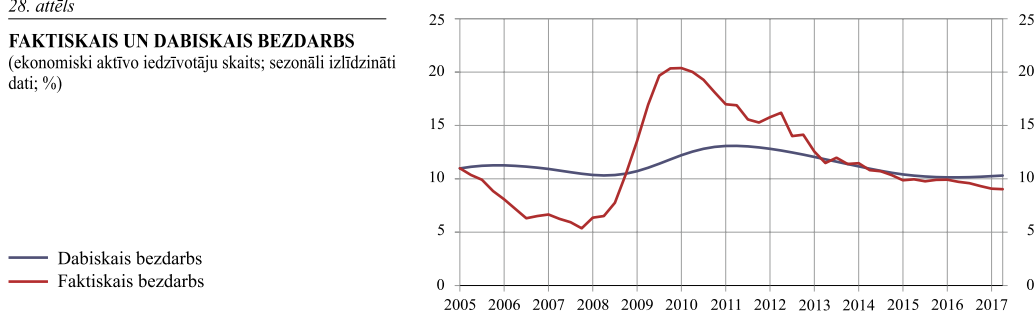
5. Darba tirgus

Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
Bezdarbs		
Pakāpenisks bezdarba samazinājums (tuvu dabiskajam līmenim).	– Bezdarbs samazinās nedaudz straujāk, nekā prognozēts; – darba tirgū vērojamas darbaspēka trūkuma pazīmes.	Līdzšinējais vērtējums nav būtiski mainīts, riski ir lejupvērsti.
Atalgojums		
2017. gadā vidējā alga pieaugs par 6%. Vidējā termiņa algas pieaugums tuvosies 5%.	– Atalgojuma kāpums privātajā sektorā straujāks, nekā prognozēts; – minimālā alga 2018. gadā būtiski pieaugs.	2017. un 2018. gadā vidējā alga pieaugs par 8%. Vidējā termiņa vērtējums nav būtiski mainīts.

Straujākas ekonomiskās attīstības ietekmē vērojamas darbaspēka trūkuma pazīmes. Bezdarbs ir zemāks par dabisko līmeni, bezdarba cikliskajai komponentei kļūstot negatīvai. Reģistrētais bezdarbs sarucis un ir mazāks par 7%, savukārt darba meklētāju īpatsvars ir 8.5% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita. Neaizpildīto darbvieta skaits strauji pieaug, un uzņēmēji arvien biežāk sūdzas par darbaspēka trūkumu. Beveridža līknes stabilitāte laika gaitā apstiprina, ka bezdarba strukturālā komponente joprojām ir augsta. Lai turpmākais bezdarba sarukums būtu ilgspējīgs, jāsamazina tieši bezdarba strukturālā komponente. To var veikt ar aktīvo darba tirgus pasākumu (pār kvalifikācijas kursi un atsevišķu iedzīvotāju grupu mērķtiecīga integrēšana darba tirgū) efektivitātes celšanu; turklāt ilgtermiņā tas sasniedzams arī ar izglītības un veselības aprūpes strukturālajām reformām.

28. attēls

FAKTISKAIS UN DABISKAIS BEZDARBS
(ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits; sezonāli izlīdzināti dati; %)

Nodarbināto skaits pēdējos trijos gados būtiski nemainījās (īstermiņā dažī statistisko datu avoti var norādīt uz nodarbināto skaita pieaugumu vai samazinājumu). Tas neliecina par vāju darbaspēka pieprasījumu (to dažās Eiropas valstīs mēdz apzīmēt ar *jobless recovery*), jo nodarbināto iedzīvotāju daļa sasniedza vēsturiski augstāko līmeni un pārsniedza ES vidējo rādītāju. Stagnējošais nodarbināto skaits atspoguļo ierobežoto darbaspēka piedāvājumu – darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaits pakāpeniski sarūk negatīva migrācijas saldo dēļ un tāpēc, ka mirstība ilgstoši ir lielāka nekā dzimstība.

Gaidāms, ka arī turpmāk tautsaimniecības attīstību balstīs produktivitātes izaugsme, nodarbināto skaitam būtiski nemainoties. Tāpēc vairāku uzņēmēju plāni palielināt darbinieku skaitu savā uzņēmumā nozīmē arvien lielāku uzņēmumu konkurenci, cenšoties piesaistīt darbiniekus, pat mēģinājumus pārvilināt darbiniekus no citiem uzņēmumiem. Tautsaimniecībā kopumā to raksturo nevis nodarbināto skaita pieaugums, bet gan lielākas algas.

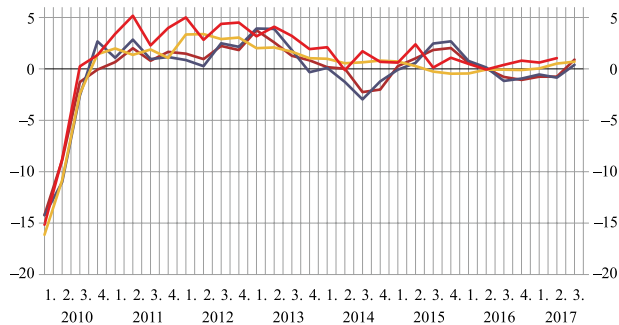
Atalgojums dažu gadu laikā pieauga mazliet straujāk nekā darba ražīgums, darba samaksas īpatsvaram pievienotajā vērtībā tuvojoties ES vidējam līmenim. Tas liecina, ka darbietilpīgas nozares Latvijā pakāpeniski zaudē relatīvo priekšrocību ES mērogā. Ja algu pieaugums

turpināsies līdzšinējā tempā un būs straujāks par darba ražīguma kāpumu, vidējā termiņa ietekme uz ekonomisko aktivitāti būs negatīva, jo īstermiņa pozitīvo ietekmi uz privāto patēriņu atsvērs vidējā termiņa negatīvā ietekme uz konkurētspēju.

29. attēls

NODARBINĀTO SKAITA GADA PIEAUGUMS (%)

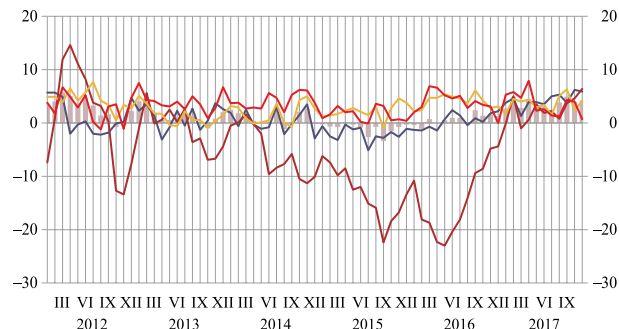
— CSP darbaspēka apsekojums
— CSP nacionālo kontu dati
— VID dati
— CSP uzņēmumu apsekojums

30. attēls

UZNĒMĒJU APTAUJU DATI PAR PLĀNOTO NODARBINĀTĪBAS DINAMIKU TURPMĀKAJOS TRIJOS MĒNEŠOS (atbilžu saldo; procentu punktos)

— Vidējais svērtais
— Apstrādes rūpniecība
— Būvniecība
— Pakalpojumi (neietverot tirdzniecību)
— Mazumtirdzniecība

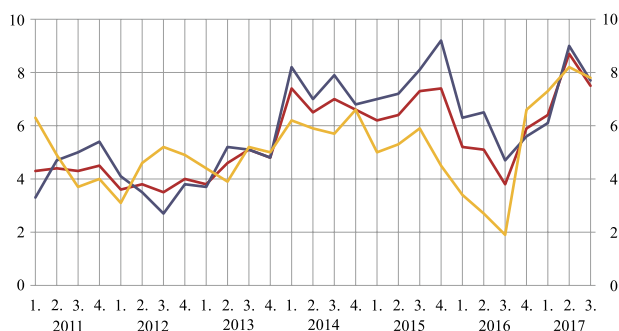

Gaidāms, ka darbaspēka trūkuma pazīmes nākamajos ceturkšņos pastiprināsies. To noteiks noturīga ekonomiskā izaugsme, IKP pārsniedzot savu potenciālo līmeni. Faktiskais un dabiskais bezdarbs turpinās pakāpeniski samazināties, tomēr bezdarba cikliskā komponente joprojām būs negatīva. Tādējādi saglabāsies noturīgs atalgojuma kāpums, un to veicinās arī būtisks minimālās algas pieaugums 2018. gadā.

31. attēls

VIDĒJĀS MĒNEŠĀ BRUTO NOMINĀLĀS DARBA SAMAKSAS GADA PĀRMAIŅAS (%)

— Tautsaimniecībā kopā
— Privātajā sektorā
— Sabiedriskajā sektorā

6. Izmaksas un cenas

Vērtējums (un arī krāsas norāde) sniegts salīdzinājumā ar septembra prognozi, nevis jūnija prognozi, kas tika publicēta izdevuma "Makroekonomisko Norišu Pārskats" iepriekšējā numurā.

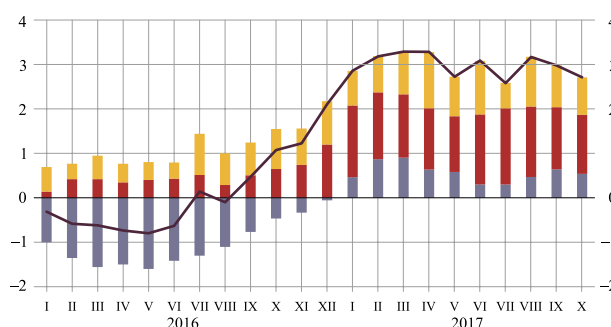
Līdzšinējais vērtējums	Notikumi kopš iepriekšējā ziņojuma	Jaunais vērtējums
Naftas cenas		
2017. gadā vidējā cena tiek prognozēta 51.1 ASV dolārs par barelu, 2018. gadā – 50.2 ASV dolāri par barelu, 2019. gadā – 49.8 ASV dolāri par barelu.	– 2017. gada novembrī Brent jēlnaftas cena pārsniedza 60 ASV dolāru par barelu; – OPEC pagarināja līgumu par samazinātu naftas ieguvu līdz 2018. gada beigām; – ASV naftas krājumus raksturo lejupvērsta tendence.	2017. gadā vidējā cena tiek prognozēta 54.1 ASV dolārs par barelu, 2018. gadā – 60.2 ASV dolāri par barelu, 2019. gadā – 57.7 ASV dolāri par barelu.
Pasaules pārtikas cenas		
2017. gadā prognozēts mērens pasaules pārtikas cenu pieaugums.	– Pasaules pārtikas cenas stabilizējās; – pasaules labības produktu raža 2017./2018. gadā varētu būt rekordliela.	Līdzšinējais vērtējums nav būtiski mainīts.
Iekšzemes darbaspēka izmaksas un inflācijas gaidas		
2017. gadā algas pieaugs par 6%. Inflācijas gaidas saglabāsies 2017. gada pavasara līmenī.	– Darbaspēka izmaksas pieaug straujāk, nekā prognozēts; – inflācijas gaidas raksturo augšupvērsta tendence.	2017. un 2018. gadā vidējā alga pieaugs par 8%.
Netiešie nodokļi un administratīvi regulējamās cenas		
Ņemts vērā akcīzes nodokļa pieaugums atbilstoši apstiprinātajiem līmeņiem un iespējama dabasgāzes tarifu kāpums pēc gāzes tirgus liberalizācijas.	– Straujāka, nekā paredzēts, akcīzes nodokļa likmju celšana degvielai, alkoholam un tabakai ar 2018. gadu (kopējā ietekme uz 2018. gada inflāciju – 0.6 procentu punkti, kas ņemti vērā septembra inflācijas prognozē); – PVN samazināšana Latvijai raksturīgiem dārzeniem un augļiem (ietekme uz 2018. gada inflāciju – –0.1 procentu punkts).	Ņemtas vērā PVN un akcīzes nodokļa likmju pārmaiņas atbilstoši apstiprinātajiem līmeņiem.

Inflācijas dinamika 2017. gada 2. pusgadā atbilst gaidītajai dinamikai, gada inflācijai turpinot svārstīties aptuveni 3% līmenī. Sakarā ar naftas cenu pieaugumu rudenī paaugstinājās degvielas cenas, bet tas vēl neatspoguļojās dabasgāzes un siltumenerģijas tarīfos; turklāt to daļēji kompensēja eiro kursa kāpums attiecībā pret ASV dolāru. Lai gan iekšzemes ekonomiskā aktivitāte un darbaspēka izmaksu kāpums pārsniedza prognozēto pieaugumu, līdz šim tas būtiski neatspoguļojās pamatinflācijas dinamikā. Tādējādi Latvijas Bankas 2017. gada inflācijas prognoze saglabājas 2.9% līmenī.

32. attēls

SPCI PĀRMAIŅAS KOMPONENTU DALĪJUMĀ
(procentu punktos)

■ Pārējās preces un pakalpojumi
■ Pārtika
■ Enerģija
— Inflācija (%)

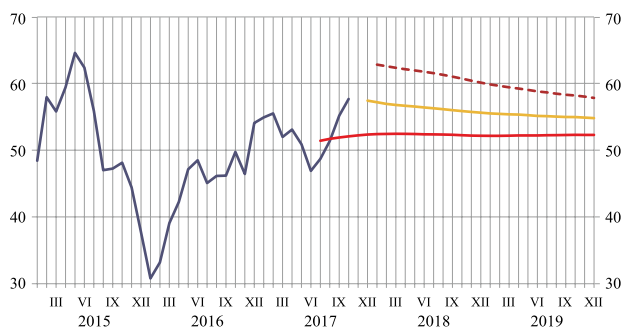

33. attēls

BRENT JĒLNAFTAS CENAS PASAULES TIRGŪ

(ASV dolāros par barelu)

— Faktiskā naftas cena
— Naftas nākotnes darījumu cenas
— 2017. gada maijs
— 2017. gada oktobris
- - - 2017. gada novembris

Novembrī *Brent* jēlnaftas cena sasniedza 63 ASV dolārus par barelu, un tas ir augstākais rādītājs pēdējos divarpus gados. Novembra beigās OPEC valstis vienojās pagarināt līgumu par samazinātu naftas ieguvu līdz 2018. gada beigām. Naftas cenu stiprina ASV naftas krājumu lejupvērsta dinamika, politiskā un militārā nestabilitāte Irākas Kurdistānas reģionā, kā arī ar korupciju saistītie aresti Saūda Arābijā. Iespējams, ka daži no šiem notikumiem tikai īstermiņā ietekmēs naftas cenas. Atbilstoši naftas nākotnes darījumu cenām investori pašlaik paredz naftas cenu samazinājumu vidējā termiņā aptuveni līdz 57 ASV dolāriem par barelu. Tomēr arī tā ir daudz augstāka naftas cena, nekā tika prognozēts pirms dažiem mēnešiem. Tādējādi arī jaunais vērtējums par 2018. gada vidējo naftas cenu ir augstāks par līdzšinējo vērtējumu.

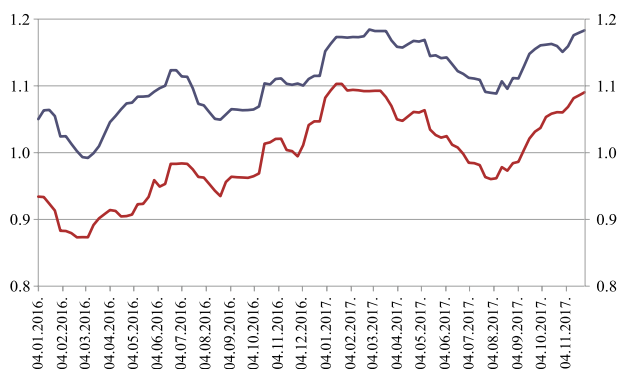
Degvielas cenas ar dažu nedēļu nobīdi atspoguļoja naftas cenu dinamiku pasaules biržās un eiro kursa attiecībā pret ASV dolāru svārstības. Novembrī 95. markas benzīns maksāja 1.17 eiro par litru jeb gandrīz tikpat, cik pirms sešiem mēnešiem. Dabaszāģes tarifs mājsaimniecībām jūlijā nedaudz pieauga, atspoguļojot naftas produktu cenu pieaugumu iepriekšējos mēnešos. Apkures sezonas sākumā siltumenerģijas tarifi bija līdzīgi pavasarī noteiktajiem tarifiem. Dabaszāģes cenas korelācija ar iepriekšējo deviņu mēnešu vidējo naftas produktu cenu nozīmē, ka turpmākajos mēnešos siltumenerģijas tarifs varētu pieaugt. Gāzes tirgus liberalizācijas ietekme uz dabaszāģes un siltumenerģijas cenām (kuras ietekme uz kopējo inflāciju vērtējama 0.1 procentu punkta apjomā) pagaidām nav vērojama.

34. attēls

DEGVIELAS VIDĒJĀ MAZUMTIRDZNICĪBAS CENA

(eiro)

— 95. markas benzīns
— Dīzeļdegviela

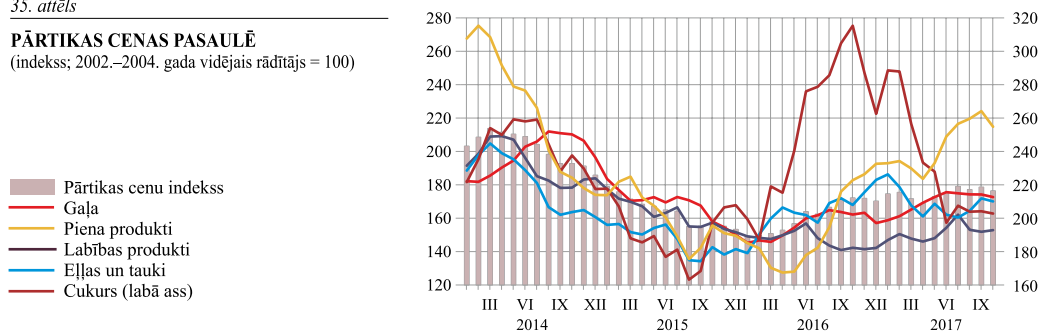

Pasaules pārtikas cenas stabilizējās. Pasaules labības produktu ražas prognoze pēdējos mēnešos tika paaugstināta, un 2017. gadā paredzams kārtējais ražas rekords. Tādējādi saražotais labības produktu apjoms varētu pārsniegt patēriņu jau piekto gadu pēc kārtas, un labības produktu krājumi ir vēsturiski vislielākie. Pēc vairāku mēnešu kāpuma oktobrī saruka pasaules piena produktu cenas, t.sk. sviesta cenas (no piena produktiem sviests 2017. gadā sadārdzinājās visvairāk). Tuvākajos mēnešos pasaules piena produktu cenu stabilizācija atspoguļosies arī Latvijas mazumtirdzniecības cenās.

35. attēls

PĀRTIKAS CENAS PASAULĒ

(indekss; 2002.–2004. gada vidējais rādītājs = 100)

2018. gada inflāciju būtiski ietekmēs tiesību aktu grozījumi. Nozīmīga akcīzes nodokļa likmju celšana degvielai, alkoholam un tabakai var paaugstināt 2018. gada inflāciju par 0.6 procentu punktiem, kas ietver 0.4 procentu punktus tiešās ietekmes un 0.2 procentu punktus netiešās ietekmes (jeb citu preču un pakalpojumu sadārdzinājumu degvielas cenas kāpuma dēļ). Ar 2018. gada janvāri būtiski palielināsies arī minimālā alga (no 380 eiro līdz 430 eiro mēnesī), un tas var paaugstināt 2018. gada inflāciju par 0.1 procentu punktu. Savukārt PVN likmes samazinājums Latvijai raksturīgiem dārzeņiem un augļiem (no 21% uz 5%) ar 2018. gada janvāri var samazināt inflāciju par 0.1 procentu punktu.

7. Secinājumi un prognozes

IKP izaugsme 2017. gadā bijusi ļoti spēcīga un lielāka, nekā prognozēts. Lai gan Latvijas Banka prognozē spēcīgu izaugsmes tempu arī turpmāk, tik straujš IKP gada kāpums, visticamāk, vairs neturpināsies.

Privātais patēriņš arvien būs spēcīgs bezdarba sarūkuma, reālo ienākumu kāpuma un augstās patērētāju konfidences ietekmē. ES fondu līdzekļu ieplūde tautsaimniecībā, kas 2018. gadā turpināsies un pastiprināsies, ļauj paredzēt, ka būvniecība tuvākajos gados nodrošinās nozīmīgu pozitīvu devumu izaugsmei. Turpmāka spēcīga iekšējā un ārējā tirgus pieprasījuma, augstas ražošanas jaudu noslodzes un zemu procentu likmju ietekmē gaidāms, ka arī privātās investīcijas turpinās balstīt ekonomisko izaugsmi. Taču svarīgi ņemt vērā, ka prognozēta tikai mērena kreditēšanas atvēršanās. Turklāt straujo investīciju pieauguma tempu 2017. gadā nodrošināja gan 2016. gada zemā bāze, gan vienreizēji notikumi, piemēram, lidmašīnu iegāde.

Lai gan ārējais pieprasījums saglabājas spēcīgs, tā pieauguma temps nākamajos gados būs lēnāks nekā 2017. gadā, tāpēc eksporta devums izaugsmei varētu būt mazāks. Arī ar eksportu cieši saistītā apstrādes rūpniecība turpinās augt, taču, visticamāk, ne tik strauji kā iepriekš.

2017. gada septembrī Latvijas Banka pārskatīja jūnija IKP prognozi un to paaugstināja. Tādējādi daļa faktoru (piemēram, spēcīgs ārējais pieprasījums, minimālās algas celšanas un citu tiesību aktu grozījumu ietekme uz privāto patēriņu un spēcīgāka izaugsme atsevišķās nozarēs), kas kopš izdevuma "Makroekonomisko Norišu Pārskats" iepriekšējā numura publicēšanas norādīja uz nepieciešamību paaugstināt prognozi, jau iekļauti septembra prognozē.

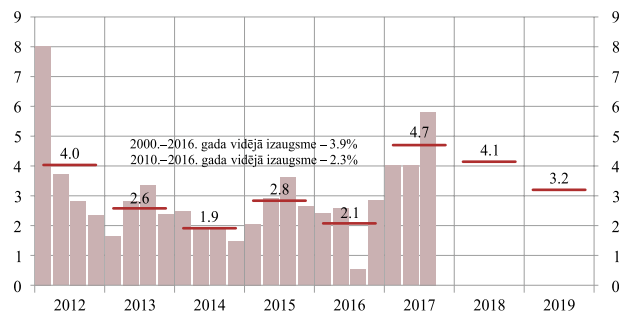
Tomēr pozitīvi nozaru operatīvie statistiskie dati un 2017. gada 3. ceturkšņa IKP ātrais novērtējums ļauj paaugstināt IKP prognozi. Saskaņā ar sezonāli un ar kalendāro ietekmi neizlīdzinātiem datiem 2017. gadā IKP varētu augt par 4.7% (septembrī – par 4.2%), bet saskaņā ar sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzinātiem datiem – par 5.2% (septembrī – par 4.7%). 2018. gadā tiek prognozēts tālāks IKP kāpums (4.1% saskaņā ar sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzinātiem datiem un ar sezonāli un ar kalendāro ietekmi neizlīdzinātiem datiem; septembrī – 3.8%). Lai gan IKP prognoze paaugstināta, to galvenokārt nosaka datu par novēroto izaugsmi ietekme, savukārt prognoze par turpmāko attīstību un to ietekmējošiem faktoriem nav būtiski mainījusies. Tiek prognozēts, ka 2019. gadā tautsaimniecības izaugsmes temps saglabāsies noturīgs, taču ne tik straujš kā iepriekš (3.2% saskaņā ar sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzinātiem datiem un ar sezonāli un ar kalendāro ietekmi neizlīdzinātiem datiem).

Inflācijas dinamika 2017. gadā atbilst gaidītajai, tādējādi Latvijas Bankas 2017. gada inflācijas prognoze joprojām ir 2.9%. Gaidāms, ka arī 2018. gadā inflācija saglabāsies 2.9% līmenī. Inflācijas prognozes pārmaiņas no izdevuma "Makroekonomisko Norišu Pārskats" jūnija numurā publicētās līdz septembrī publicētajai (par 0.8 procentu punktiem; līdz 2.8%) galvenokārt noteica informācija par strauju akcīzes nodokļa kāpumu un būtisku minimālās algas paaugstināšanu. Savukārt inflācijas prognozes pārmaiņas septembrī–decembrī (par 0.1 procentu punktu; līdz 2.9%) galvenokārt noteica spēcīgāks, nekā paredzēts, iekšzemes pieprasījums, kā arī turpmākais naftas cenu palielinājums. Darbaspēka izmaksu kāpuma dēļ pamatinflācija 2018. gadā būs lielāka nekā 2017. gadā. Paredzams, ka pakalpojumu cenas 2018. gadā vidēji palielināsies vairāk nekā par 3%, atspoguļojot spēcīgu iekšzemes pieprasījumu un darbaspēka izmaksu kāpumu, kas, bezdarba cikliskajai komponentei saglabājoties negatīvai, joprojām būs noturīgs. Turklāt, ja naftas cenu līmenis nostiprināsies virs 60 ASV dolāriem par barelu, inflācija var nedaudz pārsniegt prognozēto. Paredzams, ka 2019. gada inflācija būs 2.6%.

36. attēls

IKP GADA PĀRMAIŅAS

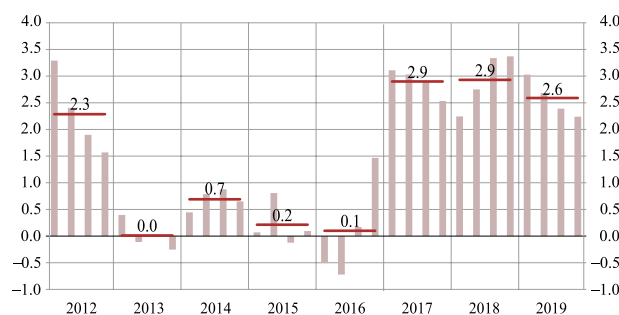
(salīdzināmajās cenās; sezonāli un ar kalendāro dienu skaitu neizlīdzināti dati; 2017.–2019. gads – Latvijas Bankas prognoze; %)

37. attēls

SPCI GADA PĀRMAIŅAS

(2017.–2019. gads – Latvijas Bankas prognoze; %)

8. Scenāriju analīze

8.1. Darba samaksa turpina augt straujāk par darba ražīgumu

1. Motivācija

Pēdējo gadu laikā atalgojuma kāpums Latvijā pārsniedzis darba ražīguma pieaugumu. Turklāt 2017. gada 1. pusgadā atalgojuma kāpums paātrinājās, un strauja darba samaksas izaugsme prognozējama arī turpmākajos gados gan tāpēc, ka darbaspēka pieprasījums pārsniedz darbaspēka piedāvājumu, gan arī administratīvu lēmumu ietekmē (minimālās algas palielinājums). Lai analizētu ar darba ražīgumu nepamatota algu kāpuma ietekmes uz tautsaimniecību kanālus, ekonomiskās attīstības cikla simulācijai izmantots Latvijas DSGE modelis (sk. Bušs, Ginters. Algu veidošana, bezdarbs un ekonomiskās attīstības cikls Latvijā. Rīga: Latvijas Banka, 2017. Pētījums 1/2017. 70 lpp.)¹.

2. Simulācija

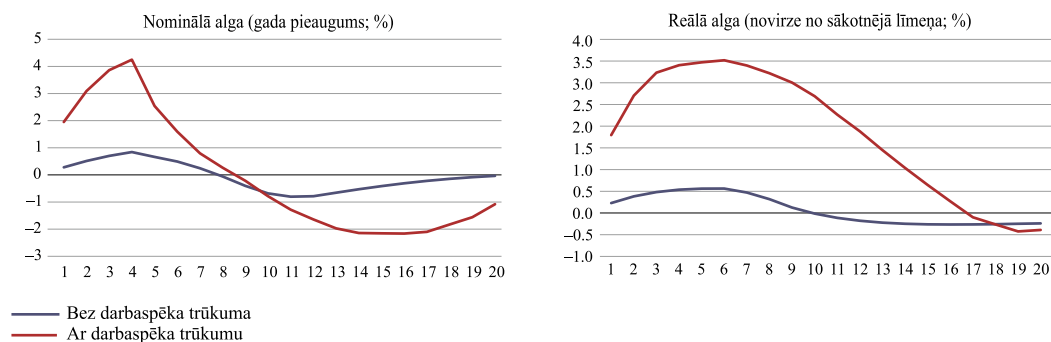
Tiek aplūkoti divi scenāriji. Abos scenārijos ekonomiskās attīstības cikla uzplaukuma fāzi izraisa pozitīvs patērētāju noskaņojums. Tiek modelēts privātā patēriņa pieaugums, kas ilgst divus gadus un sasniedz aptuveni 7%. Pirmajā scenārijā ekonomisko aktivitāti neierobežo darbaspēka piedāvājums, tādējādi nav novērojams būtisks darba samaksas kāpums (sk. 38. att.). Otrajā scenārijā tiek ņemts vērā ierobežots darbaspēka piedāvājums. Tādējādi šajā gadījumā darbaspēka trūkums izraisa darba ņēmēju kaulēšanās iespēju pieaugumu², tāpēc atalgojums aug straujāk par darba ražīgumu.

Privātā patēriņa kāpums abos gadījumos ir līdzīgs, jo lēnāks nodarbinātības palielinājums otrajā gadījumā tiek kompensēts ar straujāku atalgojuma pieaugumu. Taču augstākas vienības darbaspēka izmaksas negatīvi ietekmē tautsaimniecību. Pirmkārt, augstākas darbaspēka izmaksas atspoguļojas augstākās produktu cenās, tāpēc vietējā produkcija tiek daļēji aizstāta ar relatīvi lētākām importa precēm (konkurētspējas pasliktināšanās vietējā tirgū). Otrkārt, eksporta preču cenu kāpums negatīvi ietekmē ārējo konkurētspēju, tāpēc reālais eksports sarūk. Treškārt, uzņēmumu rentabilitātes pasliktināšanās dēļ investīciju ieplūde un tādējādi arī tautsaimniecības potenciālais attīstības temps palēninās.

Tāpēc otrajā scenārijā IKP izaugsme ir lēnāka. Ekonomiskās attīstības cikla lejupslīdes fāzē, kad uzņēmēji samazina nodarbinātību un algas, otrajā scenārijā recesija ir dziļāka – IKP ir mazāks un bezdarbs – lielāks. Jo ilgāks ir algu korekcijas process, jo lēnāka ir tautsaimniecības atveseļošanās.

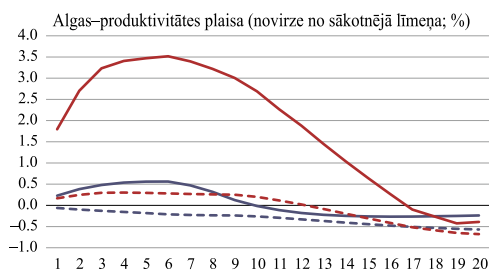
38. attēls

**IEKŠZEMES PIEPRASĪJUMA PIEAUGUMA
IETEKME UZ TAUTSAIMNIECĪBU ATKARĪBĀ
NO DARBASPĒKA PIEEJAMĪBAS**
(ceturkšņu dalījumā)

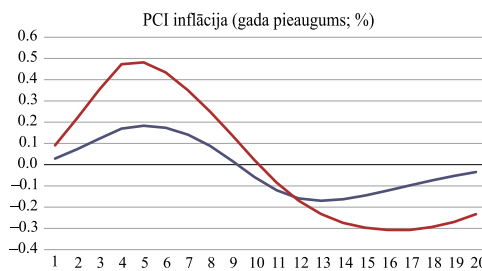

¹ Šis ir viens no Latvijas Bankas lietotajiem modeļiem un ietver tikai daļu no informācijas apjoma, kas tiek ņemts vērā, veidojot viedokli par aktuāliem politikas jautājumiem un tautsaimniecības attīstību.

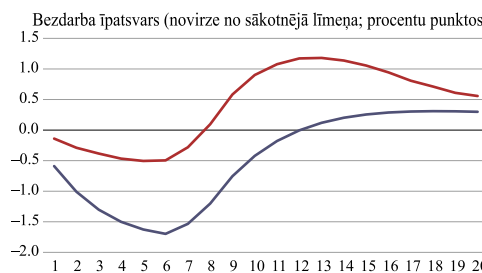
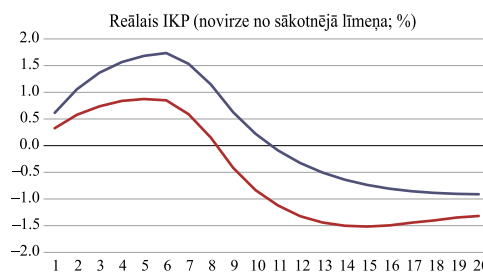
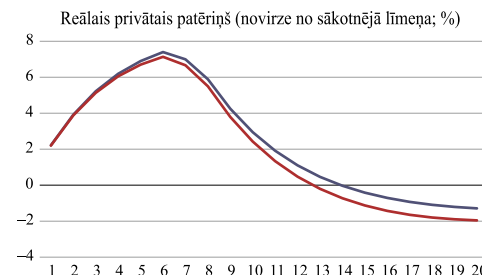
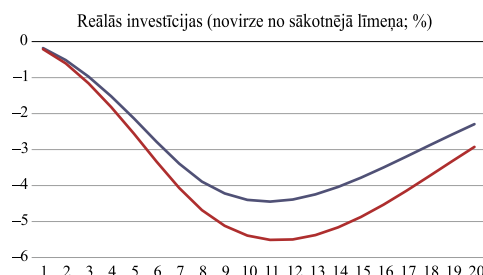
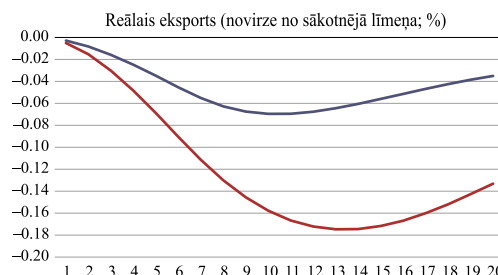
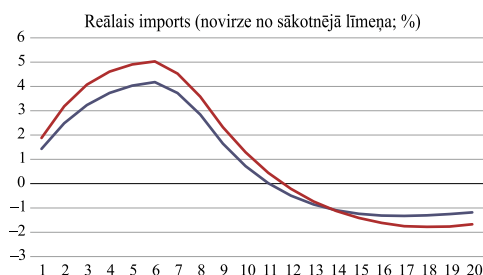
² Darba ņēmēju iespēju pelnīt ārpus esošās darbavietas pieaugums līdz pat 10%.

— Reālā alga; bez darbaspēka trūkuma
- - - Produktivitāte; bez darbaspēka trūkuma
— Reālā alga; ar darbaspēka trūkumu
- - - Produktivitāte; ar darbaspēka trūkumu

— Bez darbaspēka trūkuma
— Ar darbaspēka trūkumu

— Bez darbaspēka trūkuma
— Ar darbaspēka trūkumu

3. Secinājumi

Straujš darba samaksas kāpums īstermiņā palielina ienākumus un patēriņu. Taču šķietami pozitīvā virzība ir pārejoša un var turpināties vien tik ilgi, kamēr turpina uzlaboties patērētāju un uzņēmēju noskaņojums, ko ietekmē arī ārējie notikumi (piemēram, ārējais pieprasījums). Ja vienlaikus neaug darba ražīgums, pozitīvā ietekme ir īslaicīga. Tam, ka darba samaksa palielinās būtiski straujāk nekā darba ražīgums, ir negatīvas sekas vidējā termiņā – dažus gadus pēc pozitīva atalgojuma šoka reāli rīcībā esošie ienākumi un izlaide, kā arī eksports, privātais patēriņš un nodarbinātība ir mazāki nekā scenārijā, kurā nav darbaspēka trūkuma. Galvenie kanāli ir iekšējās un ārējās konkurētspējas sarukums, kā arī mazāks tautsaimniecības izaugsmes potenciāls uzņēmumu finanšu situācijas pasliktināšanās un mazāka investīciju apjoma dēļ. Tādējādi simulācijas rezultāti rāda: lai darba samaksas kāpums būtu ilgtspējīgs, tam jābūt pamatotam ar darba ražīguma pieaugumu.

8.2. Mājokļu cenu kritums Ziemeļvalstīs

1. Motivācija

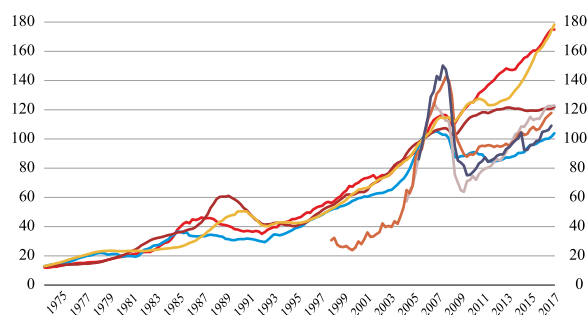
Latvijas tautsaimniecība un finanšu sistēma ir ļoti atvērta, tādējādi gan reģionālā, gan globālā mēroga ārējiem šokiem ir liels potenciāls diezgan ātri atspoguļoties valsts ekonomiskajos un finanšu rādītājos. Viens no sistēmiskā riska avotiem ir potenciāls straujš Zviedrijas nekustamā īpašuma cenu kritums, kas var radīt makrofinansiālo spriedzi visā Ziemeļvalstu un Baltijas valstu reģionā, ņemot vērā šo valstu ciešās ekonomiskās un finanšu saites.

Pēdējos gados vērojamā Zviedrijas nekustamā īpašuma cenu dinamika kombinācijā ar kredītēšanas un privātā sektora parāda pieaugumu un augsto parāda līmeni vieš bažas par situācijas ilgspēju. Arī vēsturiski zemo riska prēmiju normalizēšanās pasaulē varētu atspoguļoties Zviedrijas un citu Ziemeļvalstu nekustamā īpašuma cenu kritumā. Pašlaik vairāki rādītāji liecina par Zviedrijas mājokļu tirgus attīstības palēnināšanos. Vairākums tirgus dalībnieku un *Sveriges Riksbank* uzskata, ka Ziemeļvalstīs notiks veselīga nekustamā īpašuma cenu līmeņa stabilizēšanās.¹ Arī Latvijas Bankas prognožu bāzes scenārijā iestrādāts pieņēmums par tā pakāpenisku stabilizēšanos. Savukārt riska scenārija mērķis ir modelēt dziļām krīzēm raksturīgu strauju nekustamā īpašuma cenu kritumu un tā potenciālo ietekmi uz Latvijas tautsaimniecību. Šāda scenārija īstenošanās iespējamība ir zema, un iegūtie rezultāti nav interpretējami kā bāzes scenārija prognožu riski. Tomēr iegūtie rezultāti sniedz priekšstatu par potenciālo negatīvo ietekmi, ja notikumu attīstība būtu ļoti nelabvēlīga.

39. attēls

ZIEMEĻVALSTU UN BALTIJAS VALSTU
NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA CENU DINAMIKA
(indekss: 2006 = 100)

— Norvēģija
— Dānija
— Somija
— Igaunija
— Latvija
— Lietuva
— Zviedrija

Būtisks nekustamo īpašumu cenu kritums Ziemeļvalstīs radītu mājokļu tirgus attīstības apstāšanos, spēcīgi ietekmējot patērētāju noskaņojumu un investīciju apjomu tautsaimniecībā. Pieprasījuma samazināšanās Ziemeļvalstīs izraisītu to tirdzniecības partnervalstu (t.sk. Baltijas valstu) eksporta apjoma sarukumu.

Nekustamā īpašuma tirgus attīstības apstāšanās būtiski pasliktinātu uzņēmumu iespējas un motivāciju veikt investīcijas, izmantojot banku kredītus un savus līdzekļus vai kapitāla tirgus resursus. Negatīva nekustamā īpašuma tirgus attīstība varētu noteikt kredītu kvalitātes pasliktināšanos Ziemeļvalstu bankās, un tas savukārt paaugstinātu šo banku grupu riska prēmiju, sadārdzinot tām tirgus finansējumu (jo tās tiktu uzskatītas par riskantākām). Finansējuma izmaksu pieaugums Ziemeļvalstu banku grupām varētu palielināt procentu likmes no jauna izsniegtajiem kredītiem gan Ziemeļvalstīs, gan arī Ziemeļvalstu banku grupu meitas bankās un filiālēs Baltijas reģionā, t.sk. Latvijā. Lai gan pēdējos gados meitas banku atkarība no mātes banku finansējuma būtiski mazinājusies un iekšzemes kredītu atlikuma un noguldījumu atlikuma attiecība uzlabojusies, lēmumi par kredītu procentu likmju politiku lielā mērā tiek pieņemti banku grupas līmenī, un banku grupas finansiālā situācija ietekmē arī meitas bankas. Augot kredītu procentu likmēm, kredītu pieprasījums mazinātos. Pasliktinoties kredītu kvalitātei banku grupu mītnes valstīs,

¹ *Sveriges Riksbank* 2017. gada 22. novembra paziņojums preseī *A slower rate of increase of household indebtedness is needed for stability*. [skatīts 2017. gada 15. decembrī]. Pieejams: http://www.riksbank.se/Documents/Pressmeddelanden/2017/prm_171122_eng.pdf. Arnold, Martin, Milne, Richard. *Sweden's big banks call an end to decades-long housing boom*. *Financial Times*. 14 November 2017 [skatīts 2017. gada 15. decembrī]. Pieejams: <https://www.ft.com/content/07c97b9e-c633-11e7-b2bb-322b2cb39656>. Bergqvist, Robert, et al. Theme: The resilience of the Swedish housing market. *SEB Nordic Outlook*. 21 November 2017, pp. 33–34.

iespējams, varētu gaidīt arī stingrāku kredītu standartu noteikšanu Baltijas valstīs, tādējādi palēninot kreditēšanas attīstību. Finansēšanas nosacījumu pasliktināšanās un peļņas iespēju sašaurināšanās negatīvi ietekmētu uzņēmumu tirgus vērtību. Tādējādi investīciju aktivitāte samazinātos arī gadījumos, kad investīcijas tiek veiktas, izmantojot uzņēmumu līdzekļus vai kapitāla tirgus resursus, nevis banku kredītus.

Kopumā tas negatīvi ietekmētu uzņēmumu attīstības iespējas, turklāt makrofinansālās spriedzes pieaugums reģionā varētu pasliktināt uzņēmumu un patērētāju konfidenci, īstermiņā kavējot investīciju un patēriņa lēmumus un tādējādi palēninot iekšzemes tautsaimniecības attīstību.

2. Simulācija

Simulācija veikta ar ECBS daudzvalstu modeli un Latvijas DSGE modeli¹. Tiek modelēts mājokļu cenu kritums Zviedrijā un citās Ziemeļvalstīs vidēji par 30%², kas izraisītu īstermiņa aizdevumu procentu likmju pieaugumu par 2 procentu punktiem triju gadu laikā. Pieņemts, ka nekustamā īpašuma cenu krituma un ar to saistītās ietekmes dēļ Zviedrijas kronas efektīvais kurss pazeminātos pirmajā gadā par 15%³, bet otrajā gadā – par 5%. Tādējādi vienlaikus ar straujo nekustamā īpašuma cenu kritumu tiek modelēts arī patērētāju noskaņojuma pasliktinājums, kas noteiktu privātā patēriņa samazināšanos Ziemeļvalstīs⁴. Šo četru kanālu ietekme uz tautsaimniecību izpaustos caur Latvijas ārējā pieprasījuma pasliktināšanos, tāpēc turpmākajā analīzē tie apvienoti ārējā pieprasījuma kanālā. Šo kanālu ietekme modelēta ar ECBS daudzvalstu modeli, kurā ņemta vērā gan tiešā konkrētas Ziemeļvalsts un Latvijas tirdzniecības ietekme, gan netiešā ietekme caur citām Latvijas tirdzniecības partnervalstīm⁵. Papildus ārējā pieprasījuma kanālam tiek modelēts investīciju finansēšanas iespēju⁶ pasliktinājums Latvijā. Turklāt, ņemot vērā ekonomiskās aktivitātes kritumu un noskaņojuma vājināšanos reģionā kopumā, tiek modelēta arī nenoteiktības palielināšanās Latvijā. Kopējā nekustamā īpašuma cenu krituma Zviedrijā un citās Ziemeļvalstīs negatīvā ietekme uz Latvijas IKP triju gadu laikā novērtēta 2.3% apmērā salīdzinājumā ar pamatscenāriju 40. att.).

Ārējā pieprasījuma kanāls ietekmētu Latvijas tautsaimniecību galvenokārt caur eksporta kritumu. Ziemeļvalstis ir nozīmīgas Latvijas eksporta partnervalstis, un to kopējais īpatsvars Latvijas preču eksportā ir aptuveni 15%. Turklāt šīs valstis ir svarīgas partnervalstis arī Latvijas lielākajām tirdzniecības partnervalstīm (galvenokārt Igaunijai), kas arī tiktu negatīvi ietekmēta, īstenojoties šim scenārijam. Simulācijā tiek ņemts vērā šis aspekts. Pirmajā gadā pēc nozīmīgas Ziemeļvalstu nekustamā īpašuma cenu korekcijas Latvijas eksporta līmenis būtu par 1.5% zemāks nekā bāzes scenārijā. Otrajā gadā efektīvā valūtas kursa vājināšanās ietekmē Zviedrijas un citu Ziemeļvalstu eksports kļūtu konkurētspējīgāks, un tas mazinātu šo valstu IKP kritumu. Tāpēc arī otrajā simulācijas gadā vērojams samērā neliels Latvijas eksporta līmeņa papildu sarukums salīdzinājumā ar pamatscenāriju (līdz 2%). Savukārt trešajā gadā eksports jau sāktu atveseļoties, tā līmenim pēc trim gadiem saglabājoties apmēram par 1.4% zemākam nekā pamatscenārijā. Ārējā pieprasījuma krituma dēļ Latvijas IKP līmenis trešajā gadā pēc šoka būtu par 0.6% zemāks salīdzinājumā ar pamatscenāriju.

Lielāko negatīvo ietekmi uz Latvijas IKP rada investīciju finansēšanas iespēju pasliktināšanās, un tas izpaustos galvenokārt caur trim kanāliem. Pirmkārt, samazinātos

¹ Bušs, Ginters. Algu veidošana, bezdarbs un ekonomiskās attīstības cikls Latvijā. Rīga: Latvijas Banka, 2017. Pētījums 1/2017. 70 lpp. Modeļu simulācijas ir tikai daļa no informācijas apjoma, kas tiek ņemts vērā, veidojot viedokli par aktuālajiem politikas jautājumiem un tautsaimniecības attīstību.

² Pieņēmums balstīts uz 20. gs. 90. gadu sākuma kumulatīvo mājokļu cenu kritumu Zviedrijā. Ņemot vērā Ziemeļvalstu tautsaimniecību ciešo savstarpējo saistību un vairākās no tām jau ilgstoši vērojamo straujo nekustamā īpašuma cenu kāpumu, pieņemts, ka mājokļu cenu kritums Zviedrijā radīs mājokļu cenu kritumu arī pārējās Ziemeļvalstīs.

³ Piemēram, 20. gs. 90. gadu sākumā, kad bija vērojams būtisks mājokļu cenu kritums Zviedrijā, valūtas kurss pazeminājās aptuveni par 20%, Zviedrijai ieviešot peldošo valūtas kursu.

⁴ Patēriņš Ziemeļvalstīs divos gados samazinātos par 5%.

⁵ Modelī iekļauta savstarpējā tirdzniecības saikne starp ES28 valstīm.

⁶ Modelēts Latvijas īstermiņa aizdevumu procentu likmes kāpums par 2 procentu punktiem triju gadu laikā.

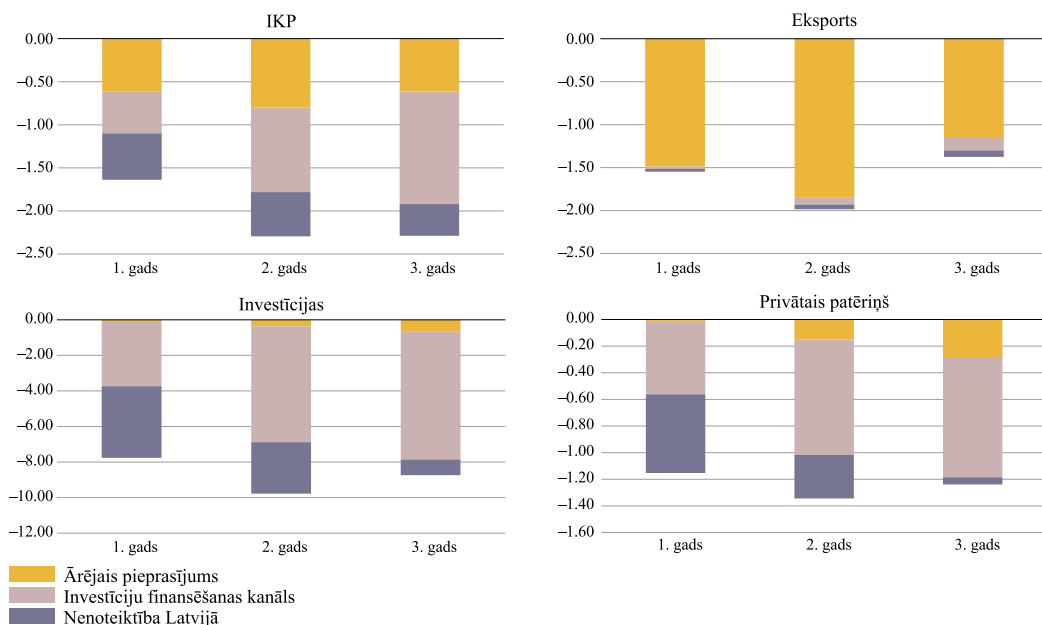
uzņēmumiem no jauna izsniegto kredītu apjoms. Otrkārt, saruktu mājsaimniecībām izsniegto kredītu apjoms, tādējādi mazinot patēriņu un arī uzņēmumu motivāciju investēt. Treškārt, finansēšanas nosacījumu pasliktināšanās un peļņas iespēju sašaurināšanās negatīvi ietekmētu uzņēmumu tirgus vērtību, pasliktinot uzņēmumu iespējas veikt investīcijas arī gadījumos, kad tās netiek finansētas ar banku kredītu. Tāpēc investīciju kritums triju gadu laikā būtu aptuveni 9% salīdzinājumā ar pamatscenāriju. Turklāt uzņēmumi samazinātu ne tikai investīciju apjomu, bet arī darbinieku skaitu un algas, tādējādi radot papildu negatīvu spiedienu uz privāto patēriņu. Kopumā investīciju finansēšanas kanāla ietekmē Latvijas IKP trijos gados samazinātos par 1.3% salīdzinājumā ar pamatscenāriju.

Trešā – nenoteiktības – kanāla ietekme visbūtiskāk izpaužas simulācijas sākotnējā periodā, kad Latvijā sakarā ar nenoteiktību par krīzes ietekmi, tās dziļumu un kanāliem tiktu atlikta investīciju veikšana un privātais patēriņš. Privātais patēriņš pirmajā gadā samazinātos par 1.1% salīdzinājumā ar bāzes scenāriju. Nenoteiktības palielināšanās dēļ IKP pirmajā gadā pēc šoka saruktu aptuveni par 0.5% salīdzinājumā ar pamatscenāriju, bet nākamajos gados, nenoteiktībai mazinoties, nav nekādas šā kanāla papildu negatīvas ietekmes.

40. attēls

**KUMULATĪVĀ IETEKME UZ LATVIJAS
TAUTSAIMNIECĪBU TRĪS SIMULĀCIJAS
GADOS**

(līmeņa pārmaiņas attiecībā pret pamatscenāriju; %)

3. Secinājumi

Tādas krīzes gadījumā, kura apjoma ziņā būtu līdzīga Ziemeļvalstīs 20. gs. 90. gadu sākumā pieredzētajai krīzei, Zviedrijas un visa Ziemeļvalstu reģiona nekustamā īpašuma cenu strauja krituma ietekme uz Latvijas tautsaimniecību varētu būt nozīmīga – triju gadu laikā IKP novirze no bāzes scenārija modelēta aptuveni 2.3% apmērā. Lielāko un ilgstošāko negatīvo devumu noteiktu investīciju finansēšanas iespēju pasliktinājums, kas skaidrojams gan ar būtisko Ziemeļvalstu banku grupu pārstāvēniecību Latvijā un Baltijas reģionā kopumā, gan ar tautsaimniecību ciešajām saitēm, negatīvam šokam vienā valstī īsā laikā radot negatīvu pārrobežu ietekmi uz citu valstu uzņēmumu finanšu situāciju. Ārējās tirdzniecības kanāla ietekmē saruktu Latvijas eksporta apjoms, bet sakarā ar paaugstināto nenoteiktību uzņēmumi sākotnēji vēl vairāk atliktu investīciju veikšanu un iedzīvotāji – patēriņu, negatīvi ietekmējot kopējo ekonomisko izaugsmi.

Statistiskā informācija: tabulu saraksts

1.	Monetārie rādītāji un procentu likmes	49
2.ab	Reālā sektora rādītāji un cenas	50
3.	Latvijas Bankas monetārie rādītāji	51
4.	Eiro zonas monetārie rādītāji un to sastāvdaļas: Latvijas devums	52
5.	Galvenās ECB procentu likmes	53
6.	Latvijas Bankas aktīvi un pasīvi	54
7.	MFI (izņemot Latvijas Banku) kopsavilkuma bilance	56
8.	MFI konsolidētā bilance	57
9.ab	MFI (izņemot Latvijas Banku) kopsavilkuma bilance	58
10.	MFI (izņemot Latvijas Banku) naudas pārskats	61
11.ab	MFI (izņemot Latvijas Banku) ārzemju aktīvi un ārzemju pasīvi	62
12.	MFI (izņemot Latvijas Banku) atsevišķas mēneša bilances pārskata pozīcijas valstu grupu dalījumā	63
13.	Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumu termiņstruktūra	64
14.a	Finanšu iestāžu noguldījumi	65
14.b	Nefinanšu sabiedrību noguldījumi	67
14.c	Mājsaimniecību noguldījumi	68
14.d	Valdības un nerezidentu noguldījumi	68
15.	Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu termiņstruktūra	69
16.a	Finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegtie kredīti	70
16.b	Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti	71
16.c	Valdībai un nerezidentiem izsniegtie kredīti	71
17.ab	Finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikumi tautsaimniecībā	72
18.	Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu veidi	73
19.a	Neakciju vērtspapīru turējumi	74
19.b	Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	74
20.a	Rezidentu noguldījumu valūtu dalījums	75
20.b	Nerezidentu noguldījumu valūtu dalījums	75
20.c	Rezidentiem izsniegto kredītu valūtu dalījums	76
20.d	Nerezidentiem izsniegto kredītu valūtu dalījums	76
20.e	Rezidentu neakciju vērtspapīru turējumu valūtu dalījums	77
20.f	Nerezidentu neakciju vērtspapīru turējumu valūtu dalījums	77
20.g	MFI emitēto parāda vērtspapīru valūtu dalījums	78
21.a	Vidējās svērtās procentu likmes MFI darījumos ar rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām eiro	78
21.b	Vidējās svērtās procentu likmes MFI darījumos ar rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām ASV dolāros	82
21.c	Vidējās svērtās procentu likmes MFI kredītiem rezidentu nefinanšu sabiedrībām (jaunajiem darījumiem)	86
22.	Starpbanku tirgos izsniegtie kredīti	87
23.	Kredītu procentu likmes iekšzemes starpbanku tirgū	88
24.	Galvenie ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas darījumi veidu, dalībnieku un valūtu dalījumā	88
25.	Ārvalstu valūtu pirkšana un pārdošana bezskaidrā naudā	89
26.	ECB publicētie eiro atsauces kursi	89

27.	Vidējie svērtie ārvalstu valūtu (izņemot bezskaidrās naudas norēķinus) kursi	90
28.	Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru struktūra	91
29.	Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru sākotnējā tirgus darījumu rezultāti	92
30.	IKP dinamika	92
31.	Strādājošo mēneša vidējās darba samaksas un bezdarba līmeņa pārmaiņas	92
32.	Latvijas ārējās tirdzniecības bilance	93
33.	Svarīgākās preces Latvijas eksportā	93
34.	Svarīgākās preces Latvijas importā	94
35.	Partnervalstis Latvijas ārējā tirdzniecībā	95
36.	Rezidentu nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību norēķinu karšu kredīti, atjaunojamie kredīti un pārsnieguma kredīti	95
37.a	Kredīti rezidentu nefinanšu sabiedrībām atlikušā termiņa un procentu likmes pārskatīšanas perioda dalījumā	96
37.b	Kredīti rezidentu mājsaimniecībām atlikušā termiņa un procentu likmes pārskatīšanas perioda dalījumā	96
38.	Jauno darījumu un pārskatīto kredītu apjomi MFI darījumos ar rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām eiro	97
39.	Latvijas maksājumu bilance	98

1. MONETĀRIE RĀDĪTĀJI UN PROCENTU LIKMES

	2016					2017				
		1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet.	2. cet.	3. cet.		
Noguldījumi uz nakti ¹ (Latvijas devums eiro zonas M1)	7.4	12.7	16.5	11.1	7.4	8.2	3.5	1.5		
Latvijas devums eiro zonas M2 ¹	7.0	9.9	12.0	9.3	7.0	6.0	2.4	0.8		
Latvijas devums eiro zonas M3 ¹	6.9	9.5	11.6	9.0	6.9	6.1	2.4	0.6		
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām ¹	3.0	-0.6	1.4	2.0	3.0	2.8	0.9	-3.6		
Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumi ¹	7.7	10.9	12.4	9.7	7.7	4.7	2.1	0.8		
Ilgtermiņa procentu likme konverģences novērtēšanai ²	0.53	0.88	0.53	0.17	0.55	0.94	0.88	0.85		
3 mēnešu EURIBOR ³	-0.264	-0.187	-0.258	-0.298	-0.312	-0.328	-0.330	-0.330		
Valdības obligāciju vidējā svērtā peļņas likme	0.3 ⁴	0.3 ⁴	0.4 ⁴	0.1 ⁴	-0.04 ⁵	0.2 ⁴	0.2 ⁴	-		
OMXR ³	656.4	612.9	629.5	655.5	726.3	753.0	846.3	995.7		

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Noguldījumi uz nakti ¹ (Latvijas devums eiro zonas M1)	13.1	13.4	11.1	11.9	9.5	7.4	6.4	6.3	8.2	7.7	5.4	3.5	3.5	4.2	1.5
Latvijas devums eiro zonas M2 ¹	10.1	10.7	9.3	9.5	8.5	7.0	5.9	5.0	6.0	5.7	4.7	2.4	1.9	2.8	0.8
Latvijas devums eiro zonas M3 ¹	9.7	10.3	9.0	9.3	8.3	6.9	6.1	4.9	6.1	5.9	4.8	2.4	1.9	2.8	0.6
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām ¹	1.8	1.7	2.0	1.8	2.3	3.0	3.8	3.8	2.8	2.5	0.7	0.9	1.0	0.8	-3.6
Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumi ¹	9.7	10.3	9.7	9.5	8.1	7.7	6.0	4.7	4.7	4.0	2.1	2.1	2.5	2.7	0.8
Ilgtermiņa procentu likme konverģences novērtēšanai ²	0.30	0.12	0.10	0.19	0.56	0.90	0.89	0.99	0.94	0.92	0.88	0.85	0.98	0.85	0.72
3 mēnešu EURIBOR ³	-0.294	-0.298	-0.302	-0.309	-0.313	-0.316	-0.325	-0.329	-0.329	-0.330	-0.329	-0.330	-0.330	-0.329	-0.329
Valdības obligāciju vidējā svērtā peļņas likme	-	0.005 ⁵	0.1 ⁴	-0.1 ⁵	-	-0.02 ⁵	-0.03 ⁵	-	0.2 ⁴	-	0.2 ⁴	-	-	-	-
OMXR ³	633.6	638.3	694.4	717.2	725.3	736.2	742.6	745.8	769.3	796.2	834.0	900.4	982.5	1 007.6	995.8

¹ Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%).

² Valdības 10 gadu obligāciju vidējā vērtspapīru otrreizējā tirgus peļņas likme.

³ Vidēji periodā.

⁴ Valdības 5 gadu obligāciju vidējā svērtā vērtspapīru sākotnējā tirgus peļņas likme.

⁵ Valdības 3 gadu obligāciju vidējā svērtā vērtspapīru sākotnējā tirgus peļņas likme.

2.a REĀLĀ SEKTORA RĀDĪTĀJI UN CENAS

	2016				2017			
	1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet.	2. cet.	3. cet.	
Apstrādes rūpniecības produkcija^{1,2}								
Apjoma pārmaiņas ³ (salīdzināmās cenās; ar darbadienu skaitu izlīdzināti dati; %)	5.0	2.1	4.5	3.7	9.2	6.7	8.8	9.3
Ostās saņemtās un no tām nosūtītās kravas								
Apgrozījums (tūkst. t)	63 116	17 013	14 743	14 168	17 192	18 491	15 498	13 723
Apjoma pārmaiņas ³ (%)	-9.3	-14.1	-16.3	-7.3	2.0	8.7	5.1	-3.1
Mazumtirdzniecības apgrozījums^{1,2,4}								
Apgrozījums (faktiskajās cenās; milj. eiro)	6 697.2	1 485.2	1 683.7	1 754.9	1 773.4	1 597.9	1 788.8	1 881.3
Apjoma pārmaiņas ³ (salīdzināmās cenās; %)	2.2	2.2	2.6	1.4	2.4	2.4	3.8	4.9
Reģistrētais bezdarba līmenis (%)	8.4	9.1	8.3	7.9	8.4	8.3	7.2	6.6
Ražotāju cenu pārmaiņas ¹ (salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)	-2.4	-1.0	-0.8	0.4	0.2	1.3	1.1	0.7
Patēriņa cenu inflācija (SPCI)								
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)	0.1	-0.5	-0.7	0.2	1.5	3.1	3.0	2.9
Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%)	x	-0.6	1.5	-0.3	0.9	1.0	1.4	-0.5
Konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance								
Pārpalikums vai deficīts (milj. eiro)	-101.7	48.4	137.8	117.4	-405.3	99.8	130.9	130.1
Attiecība pret iekšzemes kopproduktu (%)	0.4	0.9	2.2	1.8	6.0	1.7	2.0	1.8

¹ Dati aprēķināti saskaņā ar Saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju Eiropas Kopienā (NACE 2. red.).

² Dati precizēti.

³ Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

⁴ Neietverot automobiļu un motociklu tirdzniecības apgrozījumu.

2.b REĀLĀ SEKTORA RĀDĪTĀJI UN CENAS

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Apstrādes rūpniecības produkcija ^{1,2}															
Apjoma pārmaiņas ³ (salīdzināmajās cenās; ar darba dienu skaitu izlīdzināti dati; %)	3.4	2.3	5.6	7.3	9.1	11.6	7.7	4.9	7.3	6.3	10.1	10.1	8.3	12.5	7.1
Ostās saņemtās un no tām nosūtītās kravas															
Aprozījums (tūkst. t)	4 880	4 468	4 820	5 769	5 257	6 166	6 449	5 503	6 538	6 038	4 724	4 736	4 221	4 854	4 648
Apjoma pārmaiņas ³ (%)	-3.2	-11.0	-7.8	1.1	-4.7	9.3	13.4	-2.2	14.7	16.2	-9.2	8.9	-13.5	8.6	-3.6
Mazumtirdzniecības apgrozījums ^{1,2,4}															
Aprozījums (faktiskajās cenās; milj. eiro)	593.6	598.0	563.2	573.6	551.2	648.6	530.7	498.8	568.3	569.7	608.2	611.0	629.7	648.5	603.2
Apjoma pārmaiņas ³ (salīdzināmajās cenās; %)	1.9	1.2	1.0	0.3	4.9	2.3	3.8	1.1	2.3	3.4	4.1	3.7	4.6	5.3	4.9
Reģistrētais bezdarba līmenis (%)	8.3	8.1	7.9	7.9	8.0	8.4	8.5	8.4	8.3	7.8	7.4	7.2	7.1	6.9	6.6
Razotāju cenu pārmaiņas ¹ (salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)	-0.1	0.6	0.3	-0.4	0.3	0.4	0.7	0.4	0.1	0.1	0.4	0.5	0.4	0.1	0.3
Patēriņa cenu inflācija (SPCI)															
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)	0.1	-0.1	0.5	1.1	1.2	2.1	2.9	3.2	3.3	3.3	2.7	3.1	2.6	3.2	3.0
Salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)	-0.3	-0.7	0.4	0.6	0.1	0.6	0.1	0.4	0.9	0.4	0.2	0.4	-0.8	-0.1	0.2
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (kopējais SPCI, neietverot enerģijas un neapstrādātās pārtikas cenu pārmaiņas; %)	1.7	1.2	1.4	1.7	1.8	2.2	2.4	2.3	2.6	3.0	2.3	2.8	2.0	2.7	2.5
Konsolidētā kopbudžeta finansiālais pārpalikums vai deficīts (milj. eiro)	21.4	42.0	54.0	-67.5	-95.8	-242.0	121.8	11.0	-33.0	70.9	79.4	-19.4	62.9	74.2	-7.0

¹ Dati aprēķināti saskaņā ar Saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju Eiropas Kopienā (NACE 2. red.).

² Dati precizēti.

³ Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

⁴ Neietverot automobiļu un motociklu tirdzniecības apgrozījumu.

3. LATVIJAS BANKAS MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Latvijas devums eiro zonas naudas bāzē	7 887.5	7 810.6	8 122.5	8 446.8	8 507.6	8 453.7	8 109.5	8 201.1	8 020.7	8 545.8	8 254.9	8 305.4	8 120.4	8 377.1	8 477.5
Skaidrā nauda apgrozībā	4 231.2	4 217.5	4 229.7	4 250.2	4 256.3	4 262.6	4 199.3	4 206.7	4 217.5	4 256.8	4 260.0	4 300.4	4 322.7	4 317.7	4 326.7
Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)	3 656.3	3 593.1	3 892.8	4 196.6	4 251.3	4 191.1	3 910.2	3 994.4	3 803.2	4 289.0	3 994.9	4 005.0	3 797.7	4 059.4	4 150.8
Noguldījumu iespēja un pārējās ar monetārās politikas operācijām saistītās saistības	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Kredīti	6 144.2	6 308.0	6 388.7	6 647.3	6 839.0	6 944.3	7 059.7	6 741.2	7 011.0	7 239.5	7 402.1	7 039.6	7 683.3	7 818.3	8 004.5
Eiro zonas MFI	694.7	690.8	528.2	572.6	607.0	548.0	520.8	530.2	523.2	519.9	530.6	524.8	504.6	499.2	495.1
Euro zonas valdības sektoram	2 092.8	2 124.2	2 270.1	2 289.9	2 254.1	2 270.5	2 242.4	1 698.1	1 746.0	1 794.1	1 824.1	1 297.1	1 822.9	1 846.5	1 871.4
Citiem eiro zonas rezidentiem	3 356.7	3 493.0	3 590.4	3 784.8	3 977.9	4 125.8	4 296.5	4 512.9	4 741.8	4 925.5	5 047.4	5 217.7	5 355.8	5 472.6	5 638.0
Ārējie aktīvi ārpus eiro zonas	3 123.9	3 119.8	3 475.1	3 496.3	3 540.3	3 470.9	3 416.7	3 540.9	3 459.5	3 407.2	3 424.9	3 460.5	3 473.3	3 537.7	3 611.8
Ārzemju saistības ārpus eiro zonas	1.4	3.3	3.9	3.8	1.1	17.9	6.6	1.1	9.1	13.5	24.3	11.1	19.8	23.5	4.9

4.

EIRO ZONAS MONETĀRIE RĀDĪTĀJI UN TO SASTĀVDAĻAS: LATVIJAS DEVUMS

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Monetārie rādītāji: Latvijas devums															
M3	11 863.7	11 973.3	11 989.1	12 030.9	12 234.1	12 375.6	12 128.2	12 303.5	12 345.9	12 508.8	12 367.7	12 219.3	12 093.3	12 306.7	12 065.0
Repo darījumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	22.9	31.5	42.0	35.4	36.6	67.8	80.2	40.9	46.5	35.6	33.9	18.5	23.0	27.8	24.1
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	1 233.7	1 231.7	1 237.9	1 245.8	1 303.4	1 285.2	1 225.7	1 153.5	1 143.0	1 138.7	1 169.3	1 070.0	1 037.1	1 071.4	1 112.2
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	813.7	820.3	830.1	842.0	855.7	864.1	884.7	893.1	881.2	893.2	890.1	895.1	897.9	901.9	904.9
Noguldījumi uz nakti	9 793.4	9 889.8	9 879.1	9 907.6	10 038.5	10 158.5	9 937.6	10 216.0	10 275.3	10 441.3	10 274.5	10 235.7	10 135.2	10 305.6	10 023.9
Monetāro rādītāju sastāvdaļas un ilgāka termiņa finanšu saistības: Latvijas devums															
Centrālās valdības noguldījumi	662.5	735.5	826.1	1 263.3	1 206.0	1 042.7	1 105.3	1 096.9	925.2	927.2	849.6	984.9	980.8	1 030.2	1 030.7
Ilgāka termiņa finanšu saistības	3 923.7	3 961.9	3 994.7	3 973.8	3 888.9	3 924.7	3 897.7	3 921.4	3 846.4	3 730.8	3 820.9	3 784.6	3 819.7	3 868.4	4 095.4
Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem	411.9	405.9	405.3	406.9	368.6	365.6	321.0	320.2	317.2	310.2	300.5	302.5	307.4	306.4	297.3
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem	4.7	4.6	4.5	4.3	4.5	4.5	4.4	8.4	8.3	8.4	8.3	8.3	8.3	8.2	8.3
Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	37.9	38.5	38.9	39.5	40.2	95.3	110.2	111.0	111.5	113.0	114.2	86.1	82.7	83.6	76.7
Kapitāls un rezerves	3 469.2	3 512.9	3 546.0	3 523.0	3 475.6	3 459.3	3 462.1	3 481.8	3 409.4	3 299.3	3 398.0	3 387.7	3 421.3	3 470.3	3 713.0
Kredīti eiro zonas rezidentiem	17 642.7	17 660.9	17 893.8	17 950.4	18 010.2	18 049.1	17 994.9	17 193.1	17 313.0	17 329.5	17 392.0	16 867.1	17 461.9	17 559.3	16 964.2
Kredīts valdībai	3 472.5	3 460.0	3 691.8	3 765.4	3 762.1	3 786.2	3 719.7	2 919.1	3 009.5	3 043.5	3 145.6	2 630.5	3 162.7	3 180.4	3 122.7
Kredīts pārējiem eiro zonas rezidentiem	14 170.1	14 200.8	14 202.0	14 185.1	14 248.1	14 262.8	14 275.2	14 274.0	14 303.5	14 285.9	14 246.4	14 236.6	14 299.2	14 379.0	13 841.5
Aizdevumi	13 388.1	13 425.4	13 443.3	13 423.4	13 483.9	13 481.9	13 489.9	13 482.8	13 527.1	13 506.2	13 461.3	13 453.4	13 494.9	13 574.5	13 041.7
Trie ārējie aktīvi ārpus eiro zonas	-1 704.7	-1 454.4	-1 134.0	-1 125.5	-1 195.2	-895.3	-929.3	-383.9	-595.6	-811.7	-473.1	-1 256.7	-667.3	-859.6	446.4

5. GALVENĀS ECB PROCENTU LIKMES

(% gadā)

Spēkā stāšanās datums (dd.mm.gggg.)	Noguldījumu iespējas procentu likme	Galvenās refinansēšanas operācijas		Aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme
		Fiksētas procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles	
		Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme	
01.01.1999.	2.00	3.00	–	4.50
04.01.1999.	2.75	3.00	–	3.25
22.01.1999.	2.00	3.00	–	4.50
09.04.1999.	1.50	2.50	–	3.50
05.11.1999.	2.00	3.00	–	4.00
04.02.2000.	2.25	3.25	–	4.25
17.03.2000.	2.50	3.50	–	4.50
28.04.2000.	2.75	3.75	–	4.75
09.06.2000.	3.25	4.25	–	5.25
28.06.2000.	3.25	–	4.25	5.25
01.09.2000.	3.50	–	4.50	5.50
06.10.2000.	3.75	–	4.75	5.75
11.05.2001.	3.50	–	4.50	5.50
31.08.2001.	3.25	–	4.25	5.25
18.09.2001.	2.75	–	3.75	4.75
09.11.2001.	2.25	–	3.25	4.25
06.12.2002.	1.75	–	2.75	3.75
07.03.2003.	1.50	–	2.50	3.50
06.06.2003.	1.00	–	2.00	3.00
06.12.2005.	1.25	–	2.25	3.25
08.03.2006.	1.50	–	2.50	3.50
15.06.2006.	1.75	–	2.75	3.75
09.08.2006.	2.00	–	3.00	4.00
11.10.2006.	2.25	–	3.25	4.25
13.12.2006.	2.50	–	3.50	4.50
14.03.2007.	2.75	–	3.75	4.75
13.06.2007.	3.00	–	4.00	5.00
09.07.2008.	3.25	–	4.25	5.25
08.10.2008.	2.75	–	–	4.75
09.10.2008.	3.25	–	–	4.25
15.10.2008.	3.25	3.75	–	4.25
12.11.2008.	2.75	3.25	–	3.75
10.12.2008.	2.00	2.50	–	3.00
21.01.2009.	1.00	2.00	–	3.00
11.03.2009.	0.50	1.50	–	2.50
08.04.2009.	0.25	1.25	–	2.25
13.05.2009.	0.25	1.00	–	1.75
13.04.2011.	0.50	1.25	–	2.00
13.07.2011.	0.75	1.50	–	2.25
09.11.2011.	0.50	1.25	–	2.00
14.12.2011.	0.25	1.00	–	1.75
11.07.2012.	0.00	0.75	–	1.50
08.05.2013.	0.00	0.50	–	1.00
13.11.2013.	0.00	0.25	–	0.75
11.06.2014.	-0.10	0.15	–	0.40
10.09.2014.	-0.20	0.05	–	0.30
09.12.2015.	-0.30	0.05	–	0.30
16.03.2016.	-0.40	0.00	–	0.25

6. LATVIJAS BANKAS AKTĪVI UN PASĪVI

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
AKTĪVI															
Zelts un zeltā izteiktās prasības	256.2	251.8	253.1	248.0	237.8	234.3	239.0	252.5	247.9	247.6	240.8	232.6	230.8	235.6	232.5
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	2 690.4	2 705.0	2 471.6	3 101.2	3 150.2	3 092.1	3 058.9	3 158.4	3 101.3	3 048.7	3 070.7	3 104.9	3 121.0	3 189.3	3 263.6
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	577.6	577.5	364.7	400.7	407.9	358.8	299.7	310.3	326.0	328.8	308.0	302.3	288.8	294.3	297.8
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	177.3	163.0	750.5	147.1	152.4	144.6	118.7	130.0	110.3	110.8	113.3	123.1	121.5	112.8	115.7
Aizdevumi eiro, kas izsniegti eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	234.3	234.3	244.7	244.7	244.7	257.2	257.2	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7
Galvenās refinansēšanas operācijas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	234.3	234.3	244.7	244.7	244.7	257.2	257.2	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strukturālās reversās operācijas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aizdevumu iespēja uz nakti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu aizdevumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	9.4	1.6	0.5	11.6	22.2	9.1	0.0	9.7	0.1	0.1	0.1	0.3	1.4	0.1	2.0
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	5 323.0	5 494.6	5 778.8	5 990.4	6 164.2	6 319.8	6 502.8	6 176.6	6 440.3	6 666.0	6 849.4	6 492.4	7 148.4	7 279.3	7 460.0
Vērtspapīri, kas tiek turēti monetārās politikas mērķiem	3 341.9	3 523.6	3 732.9	3 989.9	4 202.9	4 357.3	4 586.6	4 823.8	5 075.2	5 275.7	5 465.4	5 666.0	5 860.8	6 018.7	6 214.5
Pārējie vērtspapīri	1 981.2	1 971.0	2 045.9	2 000.5	1 961.2	1 962.4	1 916.2	1 352.8	1 365.1	1 390.3	1 384.0	826.4	1 287.6	1 260.6	1 245.5
Eirosistēmas iekšējās prasības	3 996.9	4 039.4	4 061.0	4 107.3	4 119.8	4 195.9	4 177.4	4 196.0	4 221.1	4 272.2	4 311.1	4 355.4	4 399.7	4 441.4	4 466.1
Pārējie aktīvi	144.5	144.8	145.2	137.8	145.5	160.1	203.4	144.6	162.3	214.7	233.6	197.4	248.6	226.8	158.5
Kopā aktīvi	13 409.5	13 611.9	14 070.1	14 388.7	14 644.6	14 771.8	14 857.1	14 622.7	14 853.9	15 133.5	15 371.6	15 053.0	15 804.8	16 024.2	16 240.9

6. LATVIJAS BANKAS AKTĪVI UN PASĪVI (TURPINĀJUMS)

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
PASĪVI															
Banknotes apgrozībā	4 042.3	4 028.3	4 039.7	4 060.0	4 064.7	4 150.1	4 087.0	4 094.2	4 106.8	4 146.6	4 149.7	4 189.4	4 211.2	4 205.5	4 213.8
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	3 656.3	3 593.1	3 892.8	4 196.6	4 251.3	4 191.1	3 910.2	3 994.4	3 803.2	4 289.0	3 994.9	4 005.0	3 797.7	4 059.4	4 150.8
Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)	3 656.3	3 593.1	3 892.8	4 196.6	4 251.3	4 191.1	3 910.2	3 994.4	3 803.2	4 289.0	3 994.9	4 005.0	3 797.7	4 059.4	4 150.8
Noguldījumu iespēja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Termiņnoguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu noguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	0.0	0.4	1.1	0.0	0.0	0.7	6.0	0.0	5.9	9.5	12.2	5.2	18.7	30.4	1.4
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	179.1	175.0	171.9	176.8	178.7	212.2	181.7	225.7	192.9	208.6	190.1	262.7	277.7	324.2	243.6
Saistības pret valdību	9.7	6.3	10.3	9.8	12.5	46.7	10.9	55.7	23.7	33.5	15.7	89.0	98.2	145.5	61.5
Pārējās saistības	169.4	168.7	161.6	167.1	166.3	165.5	170.7	170.0	169.2	175.0	174.5	173.6	179.5	178.8	182.1
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	1.4	2.0	3.7	3.8	1.1	17.9	6.4	1.1	8.7	12.6	22.1	9.8	16.6	18.7	4.0
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	152.3	151.4	154.1	158.2	165.1	159.8	155.9	163.9	160.3	153.3	149.1	154.5	149.5	146.1	150.4
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	0.0	1.3	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.4	0.9	2.2	1.3	3.2	4.8	0.9
Eirosistēmas iekšējās saistības	4 540.5	4 803.6	4 947.8	4 945.7	5 154.2	5 292.4	5 830.1	5 399.8	5 860.5	5 572.0	6 103.9	5 688.7	6 587.9	6 463.4	6 703.4
Pārējās saistības	252.5	267.1	259.2	311.8	364.5	294.1	272.5	298.0	273.9	279.5	263.4	260.3	264.4	271.4	292.2
Kapitāls un rezerves	585.1	589.7	599.6	535.7	464.9	453.4	407.2	445.6	441.4	461.6	484.0	476.1	478.0	500.3	480.5
Kopā pasīvi	13 409.5	13 611.9	14 070.1	14 388.7	14 644.6	14 771.8	14 857.1	14 622.7	14 853.9	15 133.5	15 371.6	15 053.0	15 804.8	16 024.2	16 240.9

7. MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
AKTĪVI															
Aizdevumi eiro zonas valstu rezidentiem	19 037.4	18 728.0	18 826.6	19 333.4	19 433.1	19 002.1	18 992.2	19 008.5	18 897.1	19 404.0	19 075.7	19 376.5	18 802.4	19 142.8	18 522.3
Valdībai	115.3	115.3	114.9	109.3	112.6	108.8	111.1	111.5	110.5	109.1	163.3	153.8	151.5	152.1	73.5
Citiem rezidentiem	13 388.1	13 425.4	13 443.3	13 423.4	13 483.9	13 481.9	13 489.9	13 482.8	13 527.1	13 506.2	13 461.3	13 453.4	13 494.9	13 574.5	13 041.7
MFI	5 534.0	5 187.3	5 268.4	5 800.6	5 836.5	5 411.3	5 391.2	5 414.2	5 259.4	5 788.8	5 451.1	5 769.3	5 156.0	5 416.2	5 407.2
Eiro zonas valstu rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi	2 085.6	2 040.6	2 164.3	2 162.5	2 173.3	2 212.9	2 156.3	1 885.0	1 905.1	1 888.8	1 912.5	1 920.0	1 911.6	1 883.9	1 781.1
Valdības	1 264.4	1 220.5	1 306.8	1 366.2	1 395.3	1 406.9	1 366.3	1 109.4	1 152.9	1 140.4	1 158.2	1 179.5	1 188.4	1 181.7	1 177.9
Citu rezidentu	155.6	141.5	138.2	139.7	141.2	143.8	142.1	147.5	144.6	146.2	153.8	149.3	146.3	141.1	133.1
MFI	665.6	678.6	719.3	656.7	636.8	662.2	647.9	628.1	607.7	602.2	600.4	591.1	576.9	561.1	470.1
Eiro zonas valstu rezidentu naudas tirgus fondu ieguldījumu apliecību turējumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eiro zonas valstu rezidentu akcijas un citi kapitāla vērtspapīru turējumi	695.5	703.0	689.6	691.0	692.0	705.9	712.0	712.6	700.7	702.4	700.1	703.6	728.8	734.9	739.0
Ārzemju ¹ aktīvi	7 178.7	7 343.0	6 835.5	6 846.6	6 651.6	6 454.1	6 484.9	6 752.6	6 562.5	6 153.7	5 971.2	5 835.4	6 030.1	5 882.7	5 468.8
Pamatīdzekļi	168.8	169.1	176.6	176.6	176.1	176.4	175.8	176.8	177.2	174.5	174.8	177.0	175.6	175.4	175.0
Pārējie aktīvi	885.1	825.8	843.3	913.0	903.0	876.7	906.2	797.1	782.3	774.2	722.8	724.5	698.1	693.3	721.0
Kopā aktīvi	30 051.1	29 809.6	29 535.9	30 123.2	30 029.1	29 428.1	29 427.5	29 332.5	29 024.9	29 097.6	28 557.1	28 736.9	28 346.6	28 513.1	27 407.2
PASĪVI															
Skaidrā nauda apgrozība	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eiro zonas valstu rezidentu noguldījumi	13 543.5	13 438.6	13 648.1	14 088.5	14 077.1	14 021.1	13 961.8	14 061.5	13 925.3	14 228.8	14 303.9	13 824.3	13 794.9	13 832.5	14 162.2
Centrālās valdības	500.5	577.8	661.7	1 095.4	1 028.4	836.1	938.5	877.2	741.2	740.4	684.8	741.4	733.1	738.6	818.9
Citu rezidentu	12 088.1	12 183.6	12 195.2	12 239.6	12 404.3	12 512.3	12 202.8	12 421.2	12 455.7	12 616.8	12 468.1	12 337.9	12 206.5	12 414.7	12 164.5
MFI	954.9	677.2	791.2	753.5	644.4	672.7	820.5	763.1	728.4	871.7	1 151.0	744.9	855.3	679.1	1 178.8
Eiro zonas valstu rezidentu turējumā esošās naudas tirgus fondu ieguldījumu apliecības	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eiro zonas valstu rezidentu turējumā esošie emitētie parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	38.0	38.4	38.7	39.5	40.2	96.3	112.5	113.6	114.0	115.6	117.5	89.6	86.2	87.0	80.1
Kapitāls un rezerves	2 884.1	2 923.2	2 946.5	2 987.3	3 010.7	3 006.0	3 054.9	3 036.2	2 968.0	2 837.6	2 914.0	2 911.5	2 943.3	2 969.9	3 232.6
Ārzemju ¹ saistības	12 005.5	11 913.6	11 440.5	11 464.2	11 385.9	10 801.2	10 821.9	10 673.3	10 605.7	10 356.2	9 841.3	10 537.7	10 147.2	10 252.8	8 625.9
Pārējās saistības	1 580.0	1 495.8	1 462.1	1 543.7	1 515.1	1 503.4	1 476.5	1 448.0	1 411.8	1 559.4	1 380.4	1 373.8	1 374.9	1 370.9	1 306.5
Kopā pasīvi	30 051.1	29 809.6	29 535.9	30 123.2	30 029.1	29 428.1	29 427.5	29 332.5	29 024.9	29 097.6	28 557.1	28 736.9	28 346.6	28 513.1	27 407.2

¹ Ārpus eiro zonas esošo valstu.

8. MFI KONSOLIDĒTĀ BILANCE

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
AKTĪVI															
Aizdevumi rezidentiem	12 768.0	12 798.8	12 819.3	12 800.0	12 853.2	12 818.7	12 846.5	12 847.7	12 862.5	12 876.7	12 866.0	12 900.6	12 936.4	12 938.8	12 316.8
Valdībai	115.3	115.3	114.9	109.3	112.6	108.8	111.1	111.5	110.5	109.1	163.3	153.8	151.5	152.1	73.5
Citiem rezidentiem	12 652.7	12 683.5	12 704.5	12 690.7	12 740.6	12 709.9	12 735.4	12 736.2	12 752.0	12 767.6	12 702.7	12 746.8	12 784.9	12 786.7	12 243.3
Citu rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi	1 468.6	1 518.6	1 546.6	1 660.5	1 709.1	1 753.7	1 766.2	1 550.1	1 620.3	1 647.1	1 697.6	1 732.0	1 770.8	1 793.5	1 820.3
Valdības	1 446.2	1 497.5	1 525.6	1 639.5	1 688.5	1 732.6	1 745.1	1 529.1	1 598.8	1 625.6	1 676.0	1 710.5	1 748.8	1 771.6	1 798.1
Citu rezidentu	22.4	21.1	21.1	20.9	20.7	21.1	21.1	21.0	21.5	21.5	21.6	21.5	22.1	22.0	22.2
Citu rezidentu emitēto akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	601.1	608.6	594.9	596.2	597.5	612.0	618.2	618.6	611.9	613.1	610.8	613.4	637.6	640.7	644.0
Ārzemju aktīvi	23 855.0	23 804.0	23 612.1	24 103.3	24 127.9	23 679.9	23 944.7	23 810.4	23 850.9	23 720.5	23 696.8	23 442.9	23 929.0	24 021.3	23 629.8
Pamatīdzekļi	206.4	206.7	214.2	214.3	213.7	214.0	213.2	214.1	214.6	212.2	213.0	215.5	214.2	214.4	214.2
Pārējie aktīvi	370.9	355.4	369.6	408.6	387.0	374.0	411.0	370.0	363.3	360.4	330.6	358.2	351.6	346.9	370.8
Kopā aktīvi	39 270.0	39 292.2	39 156.8	39 782.9	39 888.4	39 452.3	39 799.7	39 411.0	39 523.5	39 430.0	39 414.8	39 262.6	39 839.5	39 955.6	38 995.8
PASĪVI															
Skaidrā nauda apgrozībā ¹	3 918.7	3 904.5	3 913.3	3 937.3	3 942.8	4 018.4	3 960.8	3 968.1	3 976.3	4 016.4	4 023.4	4 064.8	4 085.5	4 080.0	4 092.9
Centrālās valdības noguldījumi	661.8	734.8	825.2	1 262.7	1 205.2	1 042.2	1 104.8	1 096.2	924.5	926.6	848.9	984.3	980.0	1 029.4	1 029.9
Citas valdības un citu rezidentu noguldījumi	11 046.5	11 168.4	11 161.4	11 200.6	11 279.9	11 555.6	11 290.5	11 463.3	11 449.6	11 523.3	11 369.4	11 422.7	11 360.8	11 504.4	11 297.9
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emitētie parāda vērtspapīri	65.0	65.4	65.5	56.5	57.2	80.3	86.1	82.5	84.9	86.8	89.4	90.5	84.4	84.8	80.8
Kapitāls un rezerves	3 469.2	3 512.9	3 546.0	3 523.0	3 475.6	3 459.4	3 462.1	3 481.8	3 409.4	3 299.3	3 398.0	3 387.7	3 421.3	3 470.3	3 713.0
Ārzemju saistības	18 566.0	18 403.3	18 185.1	18 296.7	18 414.1	17 830.9	18 439.4	17 919.0	18 265.2	18 004.3	18 300.1	17 921.5	18 547.2	18 396.5	17 458.3
Pārējās saistības	1 542.6	1 503.1	1 460.1	1 508.6	1 513.1	1 470.4	1 456.0	1 399.3	1 413.3	1 572.9	1 385.6	1 391.2	1 360.7	1 389.3	1 322.7
MFI savstarpējo saistību pārniegums	0.2	-0.2	0.2	-2.5	0.4	-4.9	0.0	0.9	0.3	0.4	-0.1	0.1	-0.3	1.0	0.2
Kopā pasīvi	39 270.0	39 292.2	39 156.8	39 782.9	39 888.4	39 452.3	39 799.7	39 411.0	39 523.5	39 430.0	39 414.8	39 262.6	39 839.5	39 955.6	38 995.8

¹ Bez atlikumiem MFI kasēs.

9.a MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
MFI rezerves	3 836.7	3 774.3	4 077.7	4 378.2	4 434.0	4 383.5	4 097.2	4 181.8	3 993.4	4 478.8	4 181.2	4 190.3	3 985.1	4 247.5	4 335.1
Eiro kasēs	180.3	181.2	184.9	181.7	182.7	192.4	187.1	187.4	190.1	189.5	186.0	185.3	187.2	187.8	184.3
Noguldījumi Latvijas Bankā	3 656.4	3 593.1	3 892.8	4 196.5	4 251.3	4 191.1	3 910.1	3 994.4	3 803.3	4 289.3	3 995.2	4 005.0	3 797.9	4 059.7	4 150.8
Ārzemju aktīvi	11 365.3	11 144.2	10 516.5	10 744.5	10 524.0	9 973.9	10 158.8	10 273.3	10 113.9	9 728.4	9 492.3	9 584.9	9 347.2	9 245.3	8 663.2
Prasības pret centrālo valdību	893.2	914.4	926.6	983.7	1 023.8	1 056.2	1 062.1	822.0	857.2	856.0	935.7	933.8	943.4	944.6	867.5
Kredīti	85.6	85.2	81.3	79.6	79.5	79.6	82.0	82.7	82.2	81.0	135.8	125.9	124.0	124.5	46.6
Neakciju vērtspapīru turējumi	807.6	829.2	845.3	904.1	944.3	976.6	980.1	739.4	775.0	775.0	799.9	807.9	819.4	820.1	820.9
Prasības pret vietējo valdību	30.1	30.4	34.0	30.0	33.5	29.6	29.4	29.2	28.7	28.5	27.8	28.3	27.8	28.0	27.2
Kredīti	29.7	30.1	33.6	29.7	33.2	29.2	29.1	28.9	28.3	28.1	27.4	27.9	27.4	27.6	26.8
Neakciju vērtspapīru turējumi	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Prasības pret finanšu iestādēm	1 467.0	1 480.7	1 495.6	1 489.8	1 503.5	1 493.8	1 518.2	1 519.6	1 511.2	1 533.2	1 547.4	1 568.9	1 583.5	1 588.0	1 583.0
Kredīti	989.5	1 002.5	1 024.3	1 017.5	1 030.2	1 029.6	1 047.9	1 049.0	1 047.3	1 070.7	1 086.8	1 112.9	1 121.3	1 130.8	1 123.8
Neakciju vērtspapīru turējumi	2.0	1.9	1.9	1.8	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.8	1.7	1.7	1.6	1.6
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	475.5	476.4	469.4	470.5	471.6	462.5	468.5	468.9	462.2	460.8	458.7	454.2	460.5	455.7	457.6
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	677.1	673.0	676.2	680.7	677.8	686.3	684.8	682.8	686.0	681.5	671.6	679.6	675.8	677.4	405.6
Kredīti	672.3	669.3	672.6	677.1	674.4	682.7	681.2	679.3	682.0	677.5	667.6	675.6	671.8	673.3	401.5
Neakciju vērtspapīru turējumi	4.8	3.7	3.7	3.6	3.5	3.6	3.6	3.5	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.1	4.1
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prasības pret privātajām nefinanšu sabiedrībām	5 807.2	5 838.8	5 836.0	5 809.5	5 851.4	5 858.2	5 872.3	5 882.6	5 905.4	5 910.0	5 839.2	5 864.3	5 922.0	5 916.0	5 627.1
Kredīti	5 666.1	5 691.0	5 695.0	5 668.3	5 710.0	5 692.9	5 706.8	5 717.1	5 740.0	5 741.9	5 671.3	5 689.3	5 728.5	5 714.7	5 424.2
Neakciju vērtspapīru turējumi	15.5	15.5	15.5	15.5	15.5	15.8	15.8	15.8	15.8	15.8	15.8	15.8	16.3	16.3	16.5
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	125.6	132.3	125.5	125.7	125.9	149.5	149.7	149.7	149.7	152.4	152.1	159.2	177.1	185.0	186.4
Prasības pret mājsaimniecībām	5 324.7	5 320.7	5 312.6	5 327.8	5 325.9	5 304.7	5 299.5	5 290.8	5 282.8	5 277.5	5 277.0	5 269.0	5 263.3	5 268.0	5 293.8
Kredīti	5 324.7	5 320.7	5 312.6	5 327.8	5 325.9	5 304.7	5 299.5	5 290.8	5 282.8	5 277.5	5 277.0	5 269.0	5 263.3	5 268.0	5 293.8
Neakciju vērtspapīru turējumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pamatlīdzekļi	168.8	169.1	176.6	176.6	176.1	176.4	175.8	176.8	177.2	174.5	174.8	177.0	175.6	175.4	175.0
Pārējie aktīvi	361.3	343.2	357.3	396.2	372.4	358.7	398.9	355.7	351.9	351.5	322.0	348.6	340.8	333.4	357.1
Prasības pret rezydentu MFI	119.7	120.8	126.8	106.0	106.6	92.3	121.9	109.3	109.8	70.1	80.6	85.0	74.7	82.0	65.2
MFI neakciju vērtspapīru turējumi	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	14.5	8.7	8.6	7.5	7.5	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MFI akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AKTĪVI PAVISAM	30 051.1	29 809.6	29 535.9	30 123.2	30 029.1	29 428.1	29 427.5	29 332.5	29 024.9	29 097.6	28 557.1	28 736.9	28 346.6	28 513.1	27 407.2

9.b MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Noguldījumi uz nakti eiro	7 346.7	7 452.2	7 489.2	7 534.4	7 566.5	7 926.4	7 704.5	7 871.6	7 889.1	7 938.9	7 773.0	7 870.2	7 838.8	7 927.8	7 757.8
Finanšu iestāžu	590.7	724.9	719.9	623.3	560.7	557.0	494.1	519.1	472.7	550.9	478.2	498.9	462.6	510.4	460.2
Valsts nefinanšu sabiedrību	433.9	438.2	410.2	415.1	393.1	404.0	426.4	486.0	533.1	555.5	445.9	433.5	441.8	429.0	392.3
Privāto nefinanšu sabiedrību	2 656.6	2 642.1	2 698.6	2 791.6	2 840.8	3 025.3	2 868.6	2 935.7	2 935.4	2 802.1	2 838.2	2 848.5	2 854.9	2 928.0	2 762.1
Mājsaimniecību	3 665.4	3 647.0	3 660.5	3 704.4	3 771.9	3 940.2	3 915.4	3 930.9	3 948.0	4 030.5	4 010.7	4 089.3	4 079.6	4 060.4	4 143.2
Termiņnoguldījumi eiro	1 150.9	1 133.2	1 121.1	1 118.5	1 134.7	1 029.6	973.1	947.2	916.5	896.3	886.0	876.5	870.8	871.6	883.4
Finanšu iestāžu	331.5	325.5	326.7	314.1	305.2	272.9	206.3	186.3	162.6	163.2	157.7	152.3	147.1	143.9	150.4
Valsts nefinanšu sabiedrību	33.1	34.8	32.8	42.4	42.8	21.1	21.1	19.8	20.3	20.9	17.9	9.5	5.3	14.6	15.9
Privāto nefinanšu sabiedrību	91.3	81.0	83.3	80.1	109.7	74.0	109.9	102.3	104.6	101.3	100.6	100.1	103.6	102.5	108.9
Mājsaimniecību	695.1	691.9	678.3	682.0	677.1	661.6	635.7	638.8	629.0	610.9	609.8	614.6	614.8	610.6	608.3
Noguldījumi eiro ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu	757.8	764.1	774.2	788.2	801.0	808.9	831.8	841.6	830.1	842.8	843.6	847.7	850.6	853.3	857.9
Finanšu iestāžu	1.0	1.0	1.1	1.7	2.2	3.5	4.1	4.0	1.6	1.4	1.2	1.4	1.4	1.4	2.1
Valsts nefinanšu sabiedrību	6.5	6.8	6.8	6.8	8.7	9.0	9.0	9.0	9.0	9.0	8.6	16.6	16.6	16.6	16.6
Privāto nefinanšu sabiedrību	38.9	40.0	44.3	49.5	50.1	44.8	57.7	57.3	47.5	53.9	54.2	45.4	45.8	47.5	47.7
Mājsaimniecību	711.3	716.3	722.0	730.2	740.1	751.6	761.0	771.3	772.1	778.5	779.6	784.2	786.8	787.7	791.5
Repo darījumi eiro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	1 349.1	1 352.2	1 329.0	1 295.5	1 298.3	1 361.2	1 330.1	1 340.5	1 323.1	1 345.9	1 351.4	1 347.9	1 312.6	1 339.6	1 298.2
Finanšu iestāžu	179.6	158.8	158.7	141.8	136.6	83.3	86.3	125.7	123.3	128.2	131.2	120.9	124.1	137.0	137.3
Valsts nefinanšu sabiedrību	4.9	3.9	3.5	4.0	3.6	3.2	2.4	3.5	3.1	2.6	2.6	2.1	4.4	3.5	4.4
Privāto nefinanšu sabiedrību	503.3	526.5	510.3	505.4	502.3	605.0	569.8	530.0	516.0	537.7	547.0	561.7	534.9	550.7	498.5
Mājsaimniecību	661.3	663.0	656.4	644.3	655.8	669.7	671.6	681.3	680.7	677.5	670.6	663.2	649.2	648.4	658.0
Centrālās valdības noguldījumi	499.7	577.1	660.7	1 094.8	1 027.6	835.6	937.9	876.5	740.5	739.8	684.1	740.8	732.3	737.8	818.1
Noguldījumi uz nakti eiro	289.3	345.4	379.3	574.4	517.9	373.6	397.9	486.7	383.7	387.0	330.9	407.0	399.2	408.0	488.3
Termiņnoguldījumi eiro	191.7	201.7	222.2	464.0	462.0	418.8	480.1	333.0	302.0	301.7	304.7	304.1	304.1	299.1	299.0
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu un repo darījumi eiro	12.5	11.2	11.4	11.7	11.9	12.2	12.1	15.1	14.8	14.3	14.1	13.6	13.0	12.6	12.1
Noguldījumi ārvalstu valūtā	6.3	18.8	47.9	44.6	35.8	31.1	47.9	41.7	40.0	36.7	34.5	16.0	16.0	18.2	18.7
Vietējās valdības noguldījumi	272.7	297.9	286.4	296.9	313.1	264.1	280.3	292.3	321.5	324.4	340.8	306.8	308.4	333.3	318.5
Noguldījumi uz nakti eiro	263.4	290.8	279.3	286.8	305.0	255.9	272.2	284.3	313.5	319.4	338.0	303.9	305.3	326.2	310.9
Termiņnoguldījumi eiro	6.6	4.3	4.3	7.3	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	2.3	0.0	0.0	0.0	4.0	4.0
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu un repo darījumi eiro	2.6	2.7	2.7	2.7	2.8	2.8	2.7	2.7	2.7	2.8	2.8	2.8	3.0	3.1	3.6
Noguldījumi ārvalstu valūtā	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

9.b MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (TURPINĀJUMS)

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Ārzemju pasīvi	14 016.8	13 574.2	13 218.5	13 281.8	13 142.2	12 481.1	12 580.1	12 476.4	12 369.6	12 399.4	12 150.1	12 209.5	11 910.8	11 862.8	10 711.2
Saistības pret Latvijas Banku	234.3	234.3	244.7	244.7	244.7	257.2	257.2	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7	244.7
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emitētie parāda vērtspapīri	65.0	65.4	65.5	56.5	57.2	94.8	94.7	91.1	92.4	94.3	96.9	97.9	91.9	92.2	88.3
Kapitāls un rezerves	2 884.1	2 923.2	2 946.5	2 987.3	3 010.7	3 006.0	3 054.9	3 036.2	2 968.0	2 837.6	2 914.0	2 911.5	2 943.3	2 969.9	3 232.6
Rezidentu	1 177.0	1 216.3	1 239.5	1 280.3	1 303.7	1 295.5	1 344.3	1 326.7	1 258.6	1 128.2	1 202.8	1 199.9	1 231.7	1 258.3	1 290.3
Pārskata gada nesadalītā peļņa	300.9	340.0	372.1	406.7	437.9	451.5	32.9	60.8	104.2	135.7	165.3	164.7	197.4	218.6	242.9
Nerezidentu	1 707.1	1 706.9	1 707.0	1 707.0	1 707.0	1 710.6	1 710.6	1 709.4	1 709.4	1 709.4	1 711.3	1 711.7	1 711.7	1 711.7	1 942.2
Uzkrājumi parādiem un saistībām	800.8	791.6	786.3	785.4	779.3	768.6	760.8	766.7	783.4	775.1	758.2	762.6	751.8	747.3	732.7
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	553.3	523.6	486.9	535.8	546.8	507.3	500.0	437.6	435.8	587.6	433.4	435.8	415.9	449.5	398.5
Saistības pret rezidentu MFI	119.9	120.6	126.9	103.5	107.1	87.4	122.1	110.2	110.2	70.9	80.9	85.0	74.6	83.3	65.4
PASĪVI PAVISAM	30 051.1	29 809.6	29 535.9	30 123.2	30 029.1	29 428.1	29 427.5	29 332.5	29 024.9	29 097.6	28 557.1	28 736.9	28 346.6	28 513.1	27 407.2
Papildposteņi															
Aktīvi pārvaldīšanā	1 483.3	1 421.3	1 463.4	1 369.3	1 250.6	827.0	812.8	806.7	799.5	787.6	726.8	733.8	691.1	741.2	718.5
Ārzemju	1 344.9	1 282.2	1 339.4	1 246.1	1 125.0	697.5	691.3	691.0	680.5	671.6	610.0	618.0	576.2	625.2	603.3
Iekšzemes	138.4	139.1	124.0	123.1	125.5	129.6	121.6	115.7	119.0	115.9	116.8	115.8	114.9	116.0	115.2
Pasīvi pārvaldīšanā	1 483.3	1 421.3	1 463.4	1 369.3	1 250.6	827.0	812.8	806.7	799.5	787.6	726.8	733.8	691.1	741.2	718.5
Ārzemju	1 393.6	1 331.2	1 376.1	1 277.8	1 157.0	726.6	714.9	710.2	699.6	689.0	629.6	640.2	596.7	624.8	604.8
Iekšzemes	89.7	90.1	87.3	91.5	93.6	100.5	97.9	96.6	99.9	98.5	97.2	93.6	94.4	116.4	113.6

10. MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) NAUDAS PĀRSKATS

(perioda beigās; milj. eiro)

	Noguldījumi uz nakti (rezidentu)				Terminnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu (rezidentu)				Kopā
	Mājsaimniecību	Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	Valsts nefinanšu sabiedrību		Mājsaimniecību	Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	Valsts nefinanšu sabiedrību		
2016									
VII	8 320.6	4 100.0	3 784.5	436.1	2 283.8	1 633.0	608.5	42.3	10 604.4
VIII	8 412.2	4 086.4	3 885.6	440.2	2 289.6	1 631.9	614.3	43.4	10 701.8
IX	8 409.5	4 089.1	3 908.5	412.0	2 303.9	1 628.1	634.4	41.4	10 713.4
X	8 418.1	4 118.8	3 882.0	417.3	2 318.6	1 642.1	625.5	51.0	10 736.7
XI	8 429.8	4 178.4	3 855.7	395.7	2 370.7	1 666.4	651.9	52.4	10 800.5
XII	8 768.3	4 360.3	4 000.8	407.2	2 357.8	1 662.8	664.9	30.1	11 126.0
2017									
I	8 550.9	4 342.2	3 779.9	428.8	2 288.5	1 641.5	617.0	30.0	10 839.5
II	8 778.4	4 364.0	3 925.9	488.5	2 222.6	1 658.3	534.6	29.7	11 001.0
III	8 774.1	4 383.9	3 854.9	535.2	2 184.8	1 645.9	508.7	30.2	10 958.9
IV	8 859.3	4 460.0	3 841.2	558.1	2 164.7	1 637.4	497.4	29.9	11 023.9
V	8 670.3	4 444.0	3 778.2	448.1	2 183.8	1 626.8	530.2	26.8	10 854.1
VI	8 763.6	4 514.9	3 813.4	435.2	2 178.6	1 636.3	515.9	26.4	10 942.3
VII	8 709.8	4 496.7	3 767.3	445.9	2 163.0	1 633.6	507.2	22.2	10 872.9
VIII	8 828.9	4 473.9	3 922.9	432.1	2 163.4	1 633.3	498.5	31.6	10 992.3
IX	8 610.6	4 564.5	3 649.9	396.2	2 186.7	1 636.5	517.2	33.0	10 797.3
	Tīrie ārējie aktīvi	Tīrie iekšējie aktīvi						Kopā	
		Kreditī rezidentiem				Pārējie aktīvi (neto)			
		Valdībai (neto)	Mājsaimniecībām	Finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	Valsts nefinanšu sabiedrībām				
2016									
VII	-2 652.6	13 426.8	150.8	5 324.7	7 274.2	677.1	-169.8	13 257.0	10 604.4
VIII	-2 430.0	13 383.1	69.9	5 320.7	7 319.5	673.0	-251.3	13 131.8	10 701.8
IX	-2 702.0	13 333.9	13.5	5 312.6	7 331.6	676.2	81.5	13 415.4	10 713.4
X	-2 537.3	12 929.9	-377.9	5 327.8	7 299.3	680.7	344.1	13 274.0	10 736.7
XI	-2 618.2	13 075.2	-283.5	5 325.9	7 355.0	677.8	343.5	13 418.7	10 800.5
XII	-2 507.2	13 329.1	-13.9	5 304.7	7 352.0	686.3	304.1	13 633.2	11 126.0
2017									
I	-2 421.3	13 248.1	-126.7	5 299.5	7 390.5	684.8	12.7	13 260.8	10 839.5
II	-2 203.1	13 058.2	-317.6	5 290.8	7 402.2	682.8	145.9	13 204.1	11 001.0
III	-2 255.8	13 209.3	-176.1	5 282.8	7 416.6	686.0	5.4	13 214.7	10 958.9
IV	-2 671.0	13 222.6	-179.7	5 277.5	7 443.3	681.5	472.3	13 694.9	11 023.9
V	-2 657.8	13 273.8	-61.4	5 277.0	7 386.6	671.6	238.1	13 511.9	10 854.1
VI	-2 624.6	13 296.3	-85.4	5 269.0	7 433.1	679.6	270.6	13 566.9	10 942.3
VII	-2 563.7	13 375.1	-69.5	5 263.3	7 505.5	675.8	61.5	13 436.6	10 872.9
VIII	-2 617.9	13 350.8	-98.6	5 268.0	7 504.0	677.4	259.4	13 610.2	10 992.3
IX	-1 991.6	12 667.6	-241.9	5 293.8	7 210.1	405.6	121.3	12 788.9	10 797.3

11.a MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) ĀRZEMJU AKTĪVI UN ĀRZEMJU PASĪVI

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Prasības pret MFI	5 702.3	5 665.8	5 083.6	5 465.7	5 195.9	4 694.1	5 058.9	5 192.7	5 048.7	4 899.2	4 715.3	5 013.5	4 752.2	4 607.9	3 935.0
Aizdevumi															
Uz nakti	3 317.3	3 173.4	2 650.7	3 029.6	2 975.9	2 521.6	2 912.4	3 113.0	3 022.7	2 940.5	2 757.8	3 143.0	2 994.9	2 894.1	2 671.7
Īstermiņa	907.7	1 003.8	955.1	1 013.2	819.6	740.8	743.2	706.2	706.6	690.4	730.2	713.9	638.5	616.6	306.1
Ilgtermiņa	3.7	3.7	3.5	4.2	1.6	1.0	1.5	0.2	0.2	0.2	1.0	1.0	1.0	0.8	0.7
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu	12.8	12.8	12.8	12.8	12.9	12.9	1.9	1.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Neakciju vērtspapīru turējumi	1 329.8	1 340.1	1 326.2	1 268.6	1 248.6	1 280.3	1 263.6	1 233.8	1 180.5	1 130.0	1 089.5	1 020.4	983.5	961.3	820.4
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	1.7	1.9	1.6	1.7	2.1	0.5	0.4	0.5	0.4	0.4	0.3	1.2	2.2	3.0	3.6
Citas prasības	129.3	130.1	133.7	135.7	135.2	137.0	135.9	137.2	138.3	137.7	136.5	134.0	132.2	132.2	132.5
Prasības pret ne-MFI	5 284.3	5 135.8	5 095.5	4 908.1	4 941.7	4 915.1	4 747.2	4 787.3	4 791.8	4 559.2	4 523.9	4 351.3	4 390.9	4 430.0	4 507.9
Aizdevumi															
Īstermiņa	952.2	953.0	906.4	915.1	936.1	928.1	929.6	971.7	967.8	901.3	903.3	820.8	838.2	937.8	940.4
Ilgtermiņa	1 285.5	1 287.6	1 307.5	1 280.9	1 303.6	1 302.1	1 258.3	1 223.7	1 235.1	1 200.8	1 217.3	1 211.8	1 177.3	1 174.5	1 192.3
Neakciju vērtspapīru turējumi															
Valdības sektors	1 559.0	1 398.3	1 403.9	1 302.3	1 284.5	1 274.5	1 200.6	1 210.5	1 215.9	1 134.8	1 136.8	1 138.7	1 241.5	1 232.5	1 312.6
Privātais sektors	1 412.5	1 420.9	1 400.5	1 331.4	1 339.8	1 336.6	1 285.9	1 307.2	1 303.0	1 252.0	1 196.4	1 110.5	1 063.7	1 019.0	996.1
Akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumi	43.0	43.5	44.3	45.7	45.0	39.5	39.1	40.4	35.4	36.0	35.9	35.6	36.3	37.2	37.5
Citas prasības	32.1	32.5	32.9	32.8	32.6	34.3	33.8	33.8	34.5	34.3	34.1	33.9	33.9	29.0	29.0
Ārvalstu valūta kasēs	35.2	41.2	36.3	35.5	38.5	39.1	32.4	39.3	33.0	36.8	38.3	29.5	33.9	35.3	40.8
Pārējie aktīvi															
Citi aktīvi	343.5	301.4	301.1	335.2	347.8	325.6	320.3	254.1	240.4	233.2	214.8	190.6	170.1	172.0	179.6
Ārzemju aktīvi kopā	11 365.3	11 144.2	10 516.5	10 744.5	10 524.0	9 973.9	10 158.8	10 273.3	10 113.9	9 728.4	9 492.3	9 584.9	9 347.2	9 245.3	8 663.2
Papildposteņi															
Aktīvi pārvaldīšanā	1 344.9	1 282.2	1 339.4	1 246.1	1 125.0	697.5	691.3	691.0	680.5	671.6	610.0	618.0	576.2	625.2	603.3

11.b MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) ĀRZEMJU AKTĪVI UN ĀRZEMJU PASĪVI

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Saistības pret MFI															
Uz nakti	659.8	479.4	401.2	393.8	336.6	409.6	407.4	373.9	345.0	533.4	825.5	411.5	721.4	439.3	933.8
Īstermiņa	1 635.9	1 768.1	1 791.3	1 769.6	1 721.8	1 569.5	1 722.3	1 693.8	1 638.6	1 575.6	1 272.4	2 070.6	1 642.3	1 838.7	650.8
Ilgtermiņa	918.3	818.2	816.2	808.4	811.1	857.2	911.2	846.0	939.4	958.3	956.3	951.3	939.8	890.1	768.9
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T.sk. saistības pret saistītajām un radniecīgajām MFI	3 180.7	3 028.4	2 976.7	2 944.3	2 848.4	2 817.9	3 005.8	2 887.8	2 903.1	3 044.2	3 027.6	3 412.2	3 274.0	3 143.8	2 332.4
Ne-MFI noguldījumi															
Uz nakti	9 030.6	8 790.5	8 475.2	8 551.3	8 468.5	7 933.5	7 912.4	7 889.3	7 805.7	7 718.7	7 517.2	7 306.7	7 083.9	7 149.8	6 830.9
Īstermiņa	292.6	284.9	278.3	283.8	330.9	258.5	227.0	228.0	226.8	201.9	212.9	239.7	211.4	256.6	264.5
Ilgtermiņa	602.4	599.9	609.2	607.9	607.4	596.4	577.2	576.7	581.9	578.7	558.4	467.9	465.8	481.0	469.6
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu	89.3	96.9	104.3	99.5	102.8	101.8	98.8	93.5	95.6	94.8	90.1	86.2	103.2	104.2	104.3
Pārējie pasīvi															
Citi pasīvi ¹	787.9	736.2	742.8	767.6	762.9	754.4	723.9	775.3	736.6	737.9	717.2	675.6	743.0	703.2	688.4
Ārzemju pasīvi kopā	14 016.8	13 574.2	13 218.5	13 281.8	13 142.1	12 481.1	12 580.1	12 476.4	12 369.6	12 399.4	12 150.1	12 209.5	11 910.8	11 862.8	10 711.2
Papildposteņi															
Pasīvi pārvaldīšanā	1 393.6	1 331.2	1 376.1	1 277.8	1 157.0	726.6	714.9	710.2	699.6	689.0	629.6	640.2	596.7	624.8	604.8

¹ T.sk. pakārtotās saistības.

12. MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) ATSEVIŠĶAS MĒNEŠA BILANCES PĀRSKATA POZĪCIJAS VALSTU GRUPU DALĪJUMĀ

(izņemot Latviju; perioda beigās; milj. eiro)

	Prasības pret MFI			Kredīti ne-MFI			Saistības pret MFI			Ne-MFI noguldījumi		
	ES	t.sk. eiro zonas valstis	Pārējās valstis un starptautiskās institūcijas	ES	t.sk. eiro zonas valstis	Pārējās valstis un starptautiskās institūcijas	ES	t.sk. eiro zonas valstis	Pārējās valstis un starptautiskās institūcijas	ES	t.sk. eiro zonas valstis	Pārējās valstis un starptautiskās institūcijas
2016												
VII	2 765.2	1 757.9	1 476.3	1 014.5	735.4	1 223.3	2 645.6	600.6	568.5	3 521.0	1 211.7	6 493.8
VIII	2 548.5	1 473.4	1 645.2	1 014.1	741.9	1 226.4	2 486.4	322.4	579.3	3 358.2	1 184.6	6 414.0
IX	2 192.4	1 248.8	1 429.7	1 007.7	738.9	1 206.2	2 444.0	419.6	564.7	3 346.9	1 196.4	6 120.1
X	2 590.6	1 498.1	1 469.2	974.2	732.7	1 221.8	2 421.2	405.3	550.5	3 357.4	1 206.7	6 185.0
XI	2 459.5	1 478.6	1 350.5	999.2	743.4	1 240.5	2 330.6	292.7	539.0	3 415.3	1 291.4	6 094.4
XII	1 981.3	1 127.9	1 295.0	1 018.5	772.1	1 211.6	2 250.3	328.1	586.2	3 175.9	1 122.7	5 714.4
2017												
I	2 369.7	1 359.2	1 289.3	991.9	754.5	1 195.9	2 439.5	441.3	601.4	3 161.1	1 083.5	5 654.3
II	2 484.1	1 310.5	1 337.1	1 010.2	746.6	1 185.1	2 338.6	408.3	575.0	3 219.8	1 128.6	5 567.6
III	2 452.1	1 346.3	1 277.4	1 035.3	775.1	1 167.6	2 381.3	373.6	541.7	3 172.2	1 176.1	5 537.9
IV	2 490.5	1 429.3	1 140.6	988.8	738.6	1 113.3	2 499.7	556.2	567.5	3 236.5	1 269.1	5 357.7
V	2 298.2	1 375.3	1 190.9	1 036.1	758.6	1 084.5	2 497.8	825.5	556.4	3 142.8	1 273.9	5 235.8
VI	2 698.2	1 679.3	1 159.7	970.0	706.7	1 062.5	2 903.2	415.2	530.2	2 913.2	1 089.5	5 187.3
VII	2 481.8	1 283.4	1 152.6	987.5	710.0	1 028.0	2 779.1	536.0	524.3	2 812.6	1 026.0	5 051.8
VIII	2 374.0	1 274.6	1 137.4	1 073.4	787.8	1 039.0	2 635.2	351.1	532.9	2 870.3	1 089.9	5 121.2
IX	2 113.1	1 191.2	865.4	1 060.8	798.4	1 071.9	1 851.9	868.8	501.6	2 742.9	1 049.4	4 926.4

13. REZIDENTU FINANŠU IESTĀŽU, NEFINANŠU SABIEDRĪBU UN MĀJSAIMNIECĪBU NOGULDĪJUMU TERMIŅSTRUKTŪRA

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Noguldījumi uz nakti															
Summa	8 320.6	8 412.2	8 409.5	8 418.1	8 429.8	8 768.3	8 550.9	8 778.4	8 774.1	8 859.3	8 670.3	8 763.6	8 709.9	8 828.9	8 610.6
% ¹	78.5	78.6	78.5	78.4	78.0	78.8	78.9	79.8	80.1	80.4	79.9	80.2	80.1	80.3	79.7
Termiņnoguldījumi															
Ar termiņu 1–6 mēn.															
Summa	241.0	264.3	291.5	298.3	314.1	393.0	362.1	307.9	308.6	283.5	255.5	247.0	243.6	260.1	283.8
% ¹	2.3	2.5	2.7	2.8	2.9	3.5	3.3	2.8	2.8	2.6	2.4	2.3	2.2	2.4	2.6
Ar termiņu 6–12 mēn.															
Summa	583.9	563.9	561.2	560.9	586.1	529.5	526.8	504.1	500.6	504.8	567.0	571.3	562.9	541.2	534.3
% ¹	5.5	5.3	5.2	5.2	5.4	4.8	4.9	4.6	4.6	4.6	5.3	5.2	5.2	4.9	5.0
Ilgtermiņa															
Summa	647.5	643.4	623.3	619.7	617.1	574.2	517.2	515.7	492.5	481.5	469.8	464.0	458.7	459.0	463.0
% ¹	6.1	6.0	5.8	5.8	5.8	5.2	4.8	4.7	4.5	4.4	4.3	4.2	4.2	4.2	4.3
Ar termiņu 1–2 gadi															
Summa	317.6	315.6	295.7	292.3	286.9	246.4	233.7	233.4	212.7	208.5	205.9	198.8	195.2	196.3	210.1
% ¹	3.0	2.9	2.8	2.7	2.7	2.2	2.2	2.1	1.9	1.9	1.9	1.8	1.8	1.8	2.0
Ar termiņu ilgāku par 2 gadiem															
Summa	329.9	327.7	327.6	327.4	330.2	327.8	283.5	282.3	279.8	273.0	263.9	265.2	263.5	262.7	252.9
% ¹	3.1	3.1	3.1	3.0	3.1	2.9	2.6	2.6	2.6	2.5	2.4	2.4	2.4	2.4	2.3
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu															
Līdz 3 mēnešiem															
Summa	806.8	813.6	823.5	835.3	848.9	856.6	878.0	886.5	874.9	886.5	883.4	888.3	889.8	895.1	897.5
% ¹	7.6	7.6	7.7	7.8	7.9	7.7	8.1	8.0	7.9	8.0	8.1	8.1	8.2	8.1	8.3
Ilgāku par 3 mēnešiem															
Summa	4.7	4.6	4.5	4.3	4.5	4.5	4.4	8.3	8.2	8.3	8.1	8.1	8.0	8.0	8.0
% ¹	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Repo darījumi															
Summa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
% ¹	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Noguldījumi kopā	10 604.4	10 701.8	10 713.4	10 736.7	10 800.5	11 126.0	10 839.5	11 001.0	10 958.9	11 023.9	10 854.1	10 942.3	10 872.9	10 992.3	10 797.3

¹ Attiecīgo noguldījumu īpatsvars rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību veikto noguldījumu atlikumā.

14.a FINANŠU IESTĀŽU NOGULDĪJUMI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Uz nakti	Ar noteikto termiņu			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Noguldījumi kopā	
		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Euro	
Apdrošināšanas sabiedrības									
2016									
VII	60.9	14.2	9.6	7.1	0.8	0	0	92.6	84.2
VIII	199.6	16.0	9.1	7.1	0.8	0	0	232.6	223.6
IX	196.3	16.6	9.1	7.0	0.9	0	0	229.9	221.0
X	136.1	13.7	9.1	7.0	0.8	0	0	166.8	158.4
XI	132.0	12.7	9.1	5.9	0.8	0	0	160.5	153.3
XII	105.6	10.2	6.7	5.9	0.8	0	0	129.1	123.5
2017									
I	97.6	11.2	5.3	5.9	0.8	0	0	120.7	115.0
II	88.9	2.2	5.3	5.5	0.8	0	0	102.7	96.9
III	76.7	2.3	5.2	3.0	0.8	0	0	88.0	81.5
IV	76.6	2.2	5.2	3.0	0.8	0	0	87.9	81.5
V	77.3	1.1	5.2	3.0	0.8	0	0	87.5	82.7
VI	70.9	1.1	0.0	4.5	0.8	0	0	77.4	73.4
VII	80.6	1.2	0.0	4.6	0.8	0	0	87.3	83.3
VIII	78.2	1.2	0.0	4.6	0.8	0	0	84.8	80.8
IX	71.8	1.2	10.0	3.4	0.8	0	0	87.2	83.2
Pensiju fondi									
2016									
VII	389.8	44.8	51.8	26.6	0	0	0	513.0	469.2
VIII	378.4	45.8	52.1	26.6	0	0	0	503.0	463.9
IX	369.9	45.6	52.1	26.3	0	0	0	493.9	458.9
X	326.5	36.8	52.1	24.8	0	0	0	440.2	414.5
XI	245.5	37.6	52.2	22.5	0	0	0	357.8	330.4
XII	269.1	38.7	22.6	22.2	0	0	0	352.6	335.6
2017									
I	210.0	24.8	22.6	22.8	0	0	0	280.1	264.2
II	276.0	16.7	22.0	22.3	0	0	0	336.9	293.1
III	246.1	18.0	6.0	19.3	0	0	0	289.3	249.4
IV	328.7	17.8	6.0	19.3	0	0	0	371.7	325.4
V	274.8	19.6	6.0	13.6	0	0	0	314.0	254.2
VI	288.4	19.5	6.0	13.6	0	0	0	327.4	276.4
VII	233.8	19.8	6.0	13.6	0	0	0	273.2	216.0
VIII	306.8	12.8	6.0	13.6	0	0	0	339.1	268.2
IX	245.0	10.6	6.0	13.6	0	0	0	275.2	204.2

14.a FINANŠU IESTĀŽU NOGULDĪJUMI (TURPINĀJUMS)

(perioda beigās; milj. eiro)

	Uz nakti	Ar noteikto termiņu			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Noguldījumi kopā	
		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Euro	
Citas finanšu iestādes									
2016									
VII	272.9	80.5	7.9	58.8	0.3	0	0	420.4	315.9
VIII	261.3	76.5	8.1	56.7	0.3	0	0	403.0	311.2
IX	267.4	76.5	8.5	56.9	0.3	0	0	409.7	314.8
X	259.2	76.4	7.6	57.3	0.9	0	0	401.5	310.2
XI	280.3	71.6	7.9	56.8	1.4	0	0	418.2	329.7
XII	227.9	73.3	7.5	57.4	2.7	0	0	368.8	319.6
2017									
I	232.2	73.9	8.3	3.0	3.4	0	0	320.8	269.0
II	243.3	72.2	7.2	3.0	3.3	0	0	329.0	265.9
III	227.1	72.5	6.0	3.4	0.8	0	0	309.8	249.4
IV	233.6	72.6	6.0	4.0	0.7	0	0	316.8	258.2
V	218.0	72.7	6.0	4.0	0.5	0	0	301.2	249.4
VI	222.8	71.3	4.2	4.3	0.6	0	0	303.4	253.9
VII	238.0	66.3	3.7	4.3	0.7	0	0	313.1	261.7
VIII	228.2	68.0	4.1	4.3	0.7	0	0	305.3	256.9
IX	252.1	66.8	4.1	5.6	1.3	0	0	330.0	279.0
Ieguldījumu fondi, izņemot naudas tirgus fondus, un alternatīvo ieguldījumu fondi									
2016									
VII	36.3	39.4	1.2	0	0.0	0	0	76.9	54.0
VIII	30.6	39.9	1.2	0	0.0	0	0	71.7	52.6
IX	30.5	41.3	1.2	0	0.0	0	0	73.0	53.1
X	29.7	42.2	0.5	0	0.0	0	0	72.5	56.0
XI	25.5	42.2	0.5	0	0.0	0	0	68.2	54.7
XII	23.4	42.3	0.5	0	0.0	0	0	66.1	54.6
2017									
I	26.6	42.2	0.5	0	0.0	0	0	69.3	56.4
II	23.8	42.7	0.0	0	0.0	0	0	66.6	53.5
III	32.0	41.0	0.0	0	0.0	0	0	73.0	56.7
IV	26.2	41.0	0.0	0	0.1	0	0	67.3	50.5
V	24.6	41.0	0.0	0	0.1	0	0	65.7	50.9
VI	22.6	41.0	0.0	0	1.8	0	0	65.4	48.9
VII	19.7	40.1	0.0	0	1.9	0	0	61.7	50.2
VIII	17.8	40.6	0.0	0	5.1	0	0	63.5	49.9
IX	15.6	40.1	0.0	0	1.7	0	0	57.4	46.1

14.b NEFINANŠU SABIEDRĪBU NOGULDĪJUMI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Uz nakti	Ar noteikto termiņu			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Noguldījumi kopā	
		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Euro	
Valsts nefinanšu sabiedrības									
2016									
VII	436.1	34.0	0.0	1.7	6.5	0	0	478.4	473.5
VIII	440.3	34.9	0.0	1.7	6.8	0	0	483.7	479.8
IX	412.0	32.9	0.0	1.6	6.8	0	0	453.3	449.8
X	417.3	42.6	0.0	1.6	6.8	0	0	468.2	464.3
XI	395.7	42.2	0.0	1.6	8.7	0	0	448.2	444.6
XII	407.2	19.5	0.0	1.5	9.0	0	0	437.2	434.1
2017									
I	428.8	19.5	0.0	1.5	9.0	0	0	458.9	456.5
II	488.5	20.5	0.0	0.2	9.0	0	0	518.2	514.7
III	535.2	21.0	0.0	0.2	9.0	0	0	565.4	562.3
IV	558.1	20.6	0.0	0.2	9.0	0	0	587.9	585.3
V	448.1	18.0	0.0	0.2	8.6	0	0	474.9	472.4
VI	435.2	9.6	0.0	0.2	16.6	0	0	461.7	459.6
VII	445.9	5.4	0.2	0.1	16.6	0	0	468.1	463.6
VIII	432.1	14.8	0.2	0.1	16.6	0	0	463.7	460.2
IX	396.2	16.1	0.2	0.1	16.6	0	0	429.2	424.8
Privātās nefinanšu sabiedrības									
2016									
VII	3 024.7	193.3	14.6	15.9	41.5	0.1	0	3 290.1	2 786.8
VIII	3 015.7	201.3	15.1	14.8	42.7	0.0	0	3 289.7	2 763.2
IX	3 044.5	218.5	10.8	15.6	47.0	0.0	0	3 336.4	2 826.2
X	3 130.6	217.7	10.3	15.8	52.3	0.0	0	3 426.6	2 921.1
XI	3 172.3	250.2	11.5	15.8	53.0	0.0	0	3 502.8	3 000.5
XII	3 374.8	302.5	10.6	13.6	47.5	0.0	0	3 749.1	3 144.1
2017									
I	3 213.6	296.7	11.2	23.3	61.1	0.0	0	3 606.0	3 036.2
II	3 293.9	236.6	10.8	23.3	60.7	0.0	0	3 625.3	3 095.3
III	3 273.1	243.6	10.3	25.8	50.8	0.0	0	3 603.5	3 087.4
IV	3 176.1	228.8	9.9	23.0	57.1	0.0	0	3 494.9	2 957.2
V	3 183.5	269.1	9.5	23.0	54.9	0.0	0	3 540.0	2 993.0
VI	3 208.7	268.4	9.7	22.8	46.1	0.0	0	3 555.8	2 994.1
VII	3 195.1	266.2	9.0	22.5	46.4	0.0	0	3 539.2	3 004.4
VIII	3 292.0	257.2	9.0	22.4	48.1	0.0	0	3 628.7	3 078.0
IX	3 065.3	276.7	9.5	16.7	49.1	0.0	0	3 417.2	2 918.7

14.c MĀJSAIMNIECĪBU NOGULDĪJUMI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Uz nakti	Ar noteikto termiņu			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Noguldījumi kopā	
		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Euro	
Mājsaimniecības									
2016									
VII	4 100.1	418.6	232.3	219.8	757.7	4.5	0	5 733.0	5 071.8
VIII	4 086.4	413.7	229.9	220.8	762.9	4.5	0	5 718.2	5 055.2
IX	4 089.1	421.2	213.9	220.2	768.4	4.4	0	5 717.2	5 060.8
X	4 118.8	429.8	212.6	220.8	774.5	4.3	0	5 760.9	5 116.6
XI	4 178.4	443.7	205.7	227.6	785.0	4.4	0	5 844.8	5 189.0
XII	4 360.3	436.0	198.5	227.3	796.5	4.4	0	6 023.1	5 353.4
2017									
I	4 342.2	420.6	185.7	227.1	803.7	4.4	0	5 983.7	5 312.1
II	4 364.0	421.2	188.1	228.2	812.6	8.3	0	6 022.3	5 341.0
III	4 383.9	410.8	185.2	228.2	813.5	8.2	0	6 029.8	5 349.1
IV	4 460.0	405.3	181.5	223.5	818.9	8.2	0	6 097.4	5 419.9
V	4 444.0	400.9	179.2	220.1	818.5	8.1	0	6 070.8	5 400.2
VI	4 514.9	407.5	178.8	219.7	822.3	8.1	0	6 151.3	5 488.0
VII	4 496.7	407.5	176.3	218.5	823.3	8.0	0	6 130.3	5 481.1
VIII	4 473.9	406.8	177.1	217.7	823.7	7.9	0	6 107.2	5 458.8
IX	4 564.5	406.4	180.5	213.6	828.0	8.0	0	6 201.1	5 543.0

14.d VALDĪBAS UN NEREZIDENTU NOGULDĪJUMI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Valdība				Nerezidenti				Euro	
	Centrālā valdība	Vietējā valdība	Euro	Euro	MFI	Ne-MFI				
							Valdība	Pārējās		
2016										
VII	499.7	272.7	772.5	766.2	3 214.1	10 014.8	5.0	10 009.8	13 228.9	5 953.6
VIII	577.1	297.9	875.0	856.1	3 065.7	9 772.2	4.5	9 767.7	12 837.9	5 746.3
IX	660.7	286.4	947.1	899.3	3 008.7	9 467.0	4.8	9 462.2	12 475.7	5 648.9
X	1 094.8	296.9	1 391.6	1 347.0	2 971.8	9 542.4	4.6	9 537.8	12 514.2	5 763.9
XI	1 027.6	313.1	1 340.8	1 305.0	2 869.6	9 509.6	4.4	9 505.2	12 379.2	5 676.1
XII	835.6	264.1	1 099.7	1 068.6	2 836.4	8 890.3	11.8	8 878.4	11 726.7	5 517.1
2017										
I	937.9	280.3	1 218.2	1 170.3	3 040.9	8 815.4	11.9	8 803.5	11 856.3	5 645.7
II	876.5	292.3	1 168.8	1 127.2	2 913.6	8 787.5	6.1	8 781.4	11 701.1	5 502.2
III	740.5	321.5	1 062.0	1 021.9	2 923.0	8 710.1	5.5	8 704.6	11 633.1	5 504.5
IV	739.8	324.4	1 064.2	1 027.4	3 067.3	8 594.2	5.9	8 588.3	11 661.4	5 703.4
V	684.1	340.8	1 024.9	990.4	3 054.2	8 378.6	9.9	8 368.7	11 432.8	5 682.7
VI	740.8	306.8	1 047.5	1 031.5	3 433.4	8 100.5	8.1	8 092.4	11 533.9	6 007.4
VII	732.3	308.4	1 040.7	1 024.7	3 303.5	7 864.4	3.7	7 860.6	11 167.8	5 886.7
VIII	737.8	333.3	1 071.1	1 053.0	3 168.1	7 991.5	3.9	7 987.6	11 159.6	5 836.0
IX	818.1	318.5	1 136.6	1 117.9	2 353.5	7 669.3	9.2	7 660.1	10 022.8	5 193.5

15. REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM, NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU TERMIŅSTRUKTŪRA

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Īstermiņa															
Summa	1 704.9	1 746.0	1 825.3	1 823.2	1 851.8	1 747.6	1 808.6	1 821.4	1 846.8	1 869.8	1 861.2	1 843.0	1 879.1	1 871.8	1 877.5
% ¹	13.5	13.8	14.4	14.4	14.5	13.8	14.2	14.3	14.5	14.6	14.7	14.5	14.7	14.6	15.3
Ar termiņu 1–5 gadi															
Summa	2 480.3	2 497.9	2 388.3	2 343.6	2 372.3	2 430.3	2 435.4	2 424.2	2 412.3	2 434.8	2 439.5	2 438.2	2 442.3	2 442.4	2 351.8
% ¹	19.6	19.7	18.8	18.5	18.6	19.1	19.1	19.0	18.9	19.1	19.2	19.1	19.1	19.1	19.2
Ar termiņu ilgāku par 5 gadiem															
Summa	8 467.4	8 439.6	8 490.8	8 523.8	8 516.5	8 532.0	8 491.4	8 490.6	8 492.9	8 463.0	8 402.0	8 465.5	8 463.6	8 472.6	8 014.0
% ¹	66.9	66.5	66.8	67.1	66.9	67.1	66.7	66.7	66.6	66.3	66.1	66.4	66.2	66.3	65.5
Kredīti kopā	12 652.7	12 683.5	12 704.5	12 690.7	12 740.6	12 709.9	12 735.4	12 736.2	12 752.0	12 767.6	12 702.7	12 746.8	12 784.9	12 786.7	12 243.3

¹ Attiecīgo kredītu īpatsvars rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikumā.

16.a

FINANŠU IESTĀDĒM UN NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM IZSNIEGTIE KREDĪTI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi			CFS un finanšu palīgsabiedrības			Valsts nefinanšu sabiedrības					Privātās nefinanšu sabiedrības				
	Līdz 1 gadam		Eiro	Līdz 1 gadam		Eiro	Līdz 1 gadam	1-5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem		Eiro	Līdz 1 gadam	1-5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem		Eiro
2016																
VII	0.0	0.0	0.0	x	x	x	5.8	76.5	590.0	672.3	610.1	1 183.4	1 736.0	2 746.7	5 666.1	5 476.8
VIII	0.0	0.0	0.0	x	x	x	6.9	75.4	587.0	669.3	606.8	1 224.4	1 743.5	2 723.2	5 691.0	5 475.7
IX	0.0	0.0	0.0	x	x	x	9.6	74.5	588.5	672.6	610.7	1 171.6	1 744.2	2 779.2	5 695.0	5 466.9
X	0.0	0.0	0.0	x	x	x	8.5	78.1	590.4	677.1	634.6	1 173.5	1 702.7	2 792.1	5 668.3	5 430.9
XI	0.0	0.0	0.0	x	x	x	10.1	74.4	589.9	674.4	631.4	1 202.3	1 730.2	2 777.5	5 710.0	5 470.7
XII	0.0	0.0	0.0	x	x	x	13.3	75.5	593.9	682.7	638.8	1 108.3	1 788.0	2 796.5	5 692.9	5 467.8
2017																
I	0.0	0.0	0.0	x	x	x	15.0	75.9	590.3	681.2	640.3	1 166.1	1 791.2	2 749.6	5 706.8	5 479.6
II	0.0	0.0	0.0	x	x	x	8.2	77.9	593.3	679.3	638.9	1 170.5	1 788.2	2 758.4	5 717.1	5 483.9
III	0.0	0.0	0.0	x	x	x	11.2	77.3	593.4	682.0	641.4	1 188.9	1 781.1	2 769.9	5 740.0	5 521.6
IV	0.0	0.0	0.0	x	x	x	8.6	77.6	591.3	677.5	637.4	1 206.3	1 788.6	2 747.0	5 741.9	5 545.4
V	0.0	0.0	0.0	x	x	x	11.4	76.5	579.6	667.6	628.0	1 185.4	1 790.4	2 695.5	5 671.3	5 484.3
VI	0.0	0.0	0.0	x	x	x	14.0	83.3	578.4	675.6	635.5	1 172.9	1 773.4	2 743.0	5 689.3	5 516.7
VII	0.0	0.0	0.0	x	x	x	8.6	82.7	580.5	671.8	631.3	1 207.5	1 780.4	2 740.6	5 728.5	5 546.4
VIII	0.0	0.0	0.0	x	x	x	10.3	82.1	580.9	673.3	632.6	1 191.2	1 779.9	2 743.6	5 714.7	5 534.9
IX	0.0	0.0	0.0	x	x	x	9.3	54.0	338.3	401.5	401.5	1 195.0	1 726.1	2 503.2	5 424.2	5 254.4
	Ieguldījumu fondi, izņemot naudas tirgus fondus, un alternatīvo ieguldījumu fondi						Citas finanšu iestādes									
	Līdz 1 gadam			Eiro			Līdz 1 gadam		1-5 gadi		Ilgāk par 5 gadiem		Eiro			
2016																
VII		0.0	0.0		0.0	0.0		231.5		353.7		404.3		989.5		967.8
VIII		0.0	0.0		0.0	0.0		230.6		361.5		410.4		1 002.5		981.3
IX		0.0	0.0		0.0	0.0		364.7		249.4		410.2		1 024.3		997.9
X		0.0	0.0		0.0	0.0		364.3		238.9		414.3		1 017.5		990.8
XI		0.0	0.0		0.0	0.0		369.9		241.2		419.2		1 030.2		1 001.8
XII		0.0	0.0		0.0	0.0		373.3		241.4		414.9		1 029.6		999.7
2017																
I		0.0	0.0		0.0	0.0		374.4		241.3		432.2		1 047.9		1 018.5
II		0.0	0.0		0.0	0.0		374.8		239.9		434.4		1 049.0		1 017.2
III		0.0	0.0		0.0	0.0		381.4		232.5		433.5		1 047.3		1 019.1
IV		0.0	0.0		0.0	0.0		391.6		244.7		434.3		1 070.7		1 042.4
V		0.0	0.0		0.0	0.0		402.0		246.8		438.0		1 086.8		1 058.2
VI		0.0	0.0		0.0	0.0		409.6		252.7		450.6		1 112.9		1 083.2
VII		0.0	0.0		0.0	0.0		420.1		248.6		452.6		1 121.3		1 091.5
VIII		0.0	0.0		0.0	0.0		427.1		247.5		456.2		1 130.8		1 105.6
IX		0.0	0.0		0.0	0.0		431.7		226.1		466.0		1 123.8		1 098.8

16.b MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTIE KREDĪTI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Mājsaimniecības													Eiro
	Patēriņa kredīts				Kredīti mājokļa iegādei				Pārējie kredīti				Eiro	
	Līdz 1 gadam	1-5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem		Līdz 1 gadam	1-5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem		Līdz 1 gadam	1-5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem			
2016														
VII	478.4	128.8	180.7	168.9	4 431.2	93.0	82.9	4 255.2	415.2	62.4	50.5	302.3	5 324.7	5 174.4
VIII	483.8	129.9	183.8	170.0	4 421.8	90.1	83.3	4 248.4	415.1	64.1	50.4	300.6	5 320.7	5 172.9
IX	485.3	128.2	186.5	170.6	4 415.0	87.8	83.2	4 244.0	412.2	63.4	50.5	298.3	5 312.6	5 166.2
X	489.6	128.5	188.9	172.2	4 420.8	86.3	84.7	4 249.7	417.4	62.1	50.3	305.0	5 327.8	5 182.5
XI	493.1	129.1	190.4	173.7	4 418.8	80.5	84.9	4 253.4	413.9	59.9	51.2	302.9	5 325.9	5 179.9
XII	487.3	124.3	192.3	170.6	4 411.8	72.6	83.5	4 255.7	405.6	55.8	49.5	300.3	5 304.7	5 159.4
2017														
I	494.4	126.8	195.3	172.2	4 402.9	73.0	82.6	4 247.3	402.2	53.3	49.1	299.8	5 299.5	5 157.1
II	474.2	128.7	203.6	141.9	4 407.0	102.4	73.0	4 231.6	409.6	36.9	41.6	331.1	5 290.8	5 149.0
III	481.7	131.1	207.4	143.2	4 394.6	98.8	71.4	4 224.4	406.6	35.4	42.7	328.5	5 282.8	5 143.4
IV	485.1	129.6	210.9	144.5	4 385.4	97.2	70.6	4 217.5	407.1	36.5	42.3	328.2	5 277.5	5 142.0
V	492.8	130.7	215.2	146.8	4 379.6	95.1	69.1	4 215.4	404.6	36.5	41.5	326.6	5 277.0	5 146.3
VI	493.9	127.7	218.5	147.6	4 374.2	85.7	67.5	4 221.0	400.8	33.0	42.9	324.9	5 269.0	5 141.6
VII	500.2	129.0	221.8	149.4	4 366.9	82.6	66.4	4 217.9	396.1	31.3	42.3	322.5	5 263.3	5 141.3
VIII	505.8	131.5	223.6	150.8	4 367.4	80.5	67.2	4 219.8	394.7	31.4	42.1	321.2	5 268.0	5 149.1
IX	509.0	130.9	226.1	152.0	4 365.3	77.2	64.2	4 223.9	419.5	33.4	55.4	330.6	5 293.8	5 175.2

16.c VALDĪBAI UN NEREZIDENTIEM IZSNIEGTIE KREDĪTI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Valdība				Nerezidenti						Eiro	
	Centrālā valdība	Vietējā valdība	Eiro	Eiro	MFI	Ne-MFI			Eiro			
						Valdība	Pārējās					
2016												
VII	85.6	29.7	115.3	82.1	4 241.5	2 237.7	0.0	2 237.7	6 479.2	2 454.6		
VIII	85.2	30.1	115.3	82.2	4 193.7	2 240.5	0.0	2 240.5	6 434.2	2 428.4		
IX	81.3	33.6	114.9	82.5	3 622.1	2 214.0	0.0	2 214.0	5 836.1	2 283.1		
X	79.6	29.7	109.3	78.0	4 059.8	2 195.9	0.0	2 195.9	6 255.7	2 638.2		
XI	79.5	33.2	112.6	81.3	3 810.0	2 239.8	0.0	2 239.8	6 049.8	2 494.9		
XII	79.6	29.2	108.8	77.1	3 276.3	2 230.2	0.0	2 230.2	5 506.4	2 209.6		
2017												
I	82.0	29.1	111.1	79.3	3 659.0	2 187.8	0.0	2 187.8	5 846.8	2 391.8		
II	82.7	28.9	111.5	80.5	3 821.2	2 195.4	0.0	2 195.4	6 016.6	2 455.1		
III	82.2	28.3	110.5	79.6	3 729.5	2 202.9	0.0	2 202.9	5 932.4	2 402.2		
IV	81.0	28.1	109.1	78.8	3 631.1	2 102.1	0.0	2 102.1	5 733.2	2 329.1		
V	135.8	27.4	163.3	133.7	3 489.0	2 120.6	0.0	2 120.6	5 609.6	2 278.8		
VI	125.9	27.9	153.8	124.2	3 857.9	2 032.6	0.0	2 032.6	5 890.5	2 679.6		
VII	124.0	27.4	151.5	121.8	3 634.4	2 015.5	0.0	2 015.5	5 649.9	2 550.5		
VIII	124.5	27.6	152.1	122.5	3 511.5	2 112.4	0.0	2 112.3	5 623.8	2 499.0		
IX	46.6	26.8	73.5	73.5	2 978.5	2 132.7	0.0	2 132.7	5 111.2	2 369.3		

(2017. gada 2. cet. beigās; milj. eiro; struktūra: %)

	Ar atlikušo atmaksas termiņu līdz 1 gadam				Ar atlikušo atmaksas termiņu 1–5 gadi				Ar atlikušo atmaksas termiņu ilgāku par 5 gadiem				Kredīti kopā			
	Kopā	%	T.sk. eiro	%	Kopā	%	T.sk. eiro	%	Kopā	%	T.sk. eiro	%	Kopā	%	T.sk. eiro	%
Kopā	2 492.2	100.0	2 360.2	100.0	4 058.2	100.0	3 996.8	100.0	1 007.3	100.0	928.4	100.0	7 557.8	100.0	7 285.4	100.0
A Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	187.2	7.5	166.3	7.1	311.3	7.7	311.2	7.8	60.2	6.0	60.2	6.5	558.7	7.4	537.7	7.4
B Iejuves rūpniecība un karjeru izstrāde	14.3	0.6	5.2	0.2	10.0	0.3	10.0	0.2	0.4	0.0	0.4	0.0	24.8	0.3	15.6	0.2
C Apstrādes rūpniecība	292.2	11.7	287.3	12.2	402.0	9.9	390.3	9.8	107.2	10.6	107.2	11.6	801.4	10.6	784.8	10.8
D Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	36.2	1.4	36.2	1.5	386.1	9.5	386.1	9.7	87.6	8.7	87.6	9.4	509.9	6.7	509.9	7.0
E Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	7.5	0.3	7.4	0.3	49.1	1.2	49.1	1.2	11.7	1.2	11.7	1.3	68.2	0.9	68.2	0.9
F Būvniecība	59.4	2.4	59.3	2.5	103.2	2.5	88.9	2.2	64.0	6.3	38.1	4.1	226.5	3.0	186.3	2.6
G Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	390.6	15.7	354.2	15.0	215.3	5.3	213.9	5.4	25.8	2.6	25.8	2.8	631.8	8.4	593.9	8.1
H Transports un uzglabāšana	109.2	4.4	97.5	4.1	247.8	6.1	235.8	5.9	298.7	29.6	298.7	32.2	655.6	8.7	632.0	8.7
I Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	21.4	0.9	21.4	0.9	129.0	3.2	129.0	3.2	21.5	2.1	21.5	2.3	171.9	2.3	171.9	2.4
J Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	59.1	2.4	46.5	2.0	103.3	2.6	102.6	2.6	2.1	0.2	2.1	0.2	164.5	2.2	151.2	2.1
K Finanšu un apdrošināšanas darbības	647.8	26.0	618.6	26.2	504.9	12.4	496.0	12.4	1.7	0.2	1.2	0.1	1 154.5	15.3	1 115.8	15.3
L Operācijas ar nekustamo īpašumu	633.1	25.4	626.7	26.6	1 417.5	34.9	1 405.3	35.2	266.2	26.4	213.8	23.0	2 316.8	30.7	2 245.8	30.8
M Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	5.6	0.2	5.6	0.2	16.3	0.4	16.3	0.4	2.7	0.3	2.7	0.3	24.6	0.3	24.6	0.3
N Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	5.6	0.2	5.5	0.2	17.9	0.4	17.9	0.4	3.3	0.3	3.3	0.4	26.8	0.3	26.7	0.4
O Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	0.0	0.0	0.0	0.0	2.8	0.1	2.8	0.1	6.9	0.7	6.9	0.7	9.7	0.1	9.7	0.1
P Izglītība	0.8	0.0	0.8	0.0	33.0	0.8	33.0	0.8	0.6	0.1	0.6	0.1	34.5	0.5	34.4	0.5
Q Veselība un sociālā aprūpe	3.9	0.2	3.9	0.2	31.6	0.8	31.6	0.8	2.0	0.2	2.0	0.2	37.6	0.5	37.5	0.5
R Māksla, izklaide un atpūta	4.5	0.2	4.3	0.2	24.2	0.6	24.2	0.6	3.7	0.4	3.7	0.4	32.4	0.4	32.2	0.4
S Citi pakalpojumi	13.8	0.5	13.5	0.6	52.9	1.3	52.8	1.3	41.0	4.1	40.9	4.4	107.6	1.4	107.2	1.5

17.b

FINANŠU IESTĀDĒM UN NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU ATLIKUMI TAUTSAIMNIECĪBĀ

(2017. gada 3. cet. beigās; milj. eiro; struktūra; %)

	Ar atlikušo atmaksas termiņu līdz 1 gadam				Ar atlikušo atmaksas termiņu 1–5 gadi				Ar atlikušo atmaksas termiņu ilgāku par 5 gadiem				Kredīti kopā			
	Kopā	%	T.sk. eiro	%	Kopā	%	T.sk. eiro	%	Kopā	%	T.sk. eiro	%	Kopā	%	T.sk. eiro	%
Kopā	2 352.0	100.0	2 225.7	100.0	3 834.7	100.0	3 790.3	100.0	765.8	100.0	741.9	100.0	6 952.5	100.0	6 757.9	100.0
A Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	167.5	7.1	147.4	6.6	330.8	8.6	330.8	8.7	57.5	7.5	57.5	7.7	555.8	8.0	535.7	7.9
B Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	13.0	0.6	4.1	0.2	10.6	0.3	10.6	0.3	0.7	0.1	0.7	0.1	24.2	0.3	15.4	0.2
C Apstrādes rūpniecība	273.8	11.6	269.6	12.1	410.2	10.7	396.2	10.4	77.1	10.1	75.6	10.2	761.1	10.9	741.4	11.0
D Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	35.7	1.5	35.7	1.6	287.3	7.5	287.3	7.6	84.2	11.0	84.2	11.3	407.1	5.9	407.2	6.0
E Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	7.4	0.3	7.4	0.3	48.9	1.3	48.9	1.3	11.5	1.5	11.5	1.6	67.8	1.0	67.8	1.0
F Būvniecība	58.7	2.5	58.7	2.6	87.3	2.3	87.3	2.3	10.3	1.4	10.3	1.4	156.4	2.2	156.3	2.3
G Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	446.8	19.0	404.7	18.2	216.0	5.6	213.1	5.6	21.0	2.7	21.0	2.8	683.8	9.8	638.8	9.5
H Transports un uzglabāšana	77.8	3.3	67.8	3.0	192.7	5.0	182.0	4.8	244.3	31.9	244.3	32.9	514.8	7.4	494.1	7.3
I Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	23.3	1.0	23.3	1.0	121.1	3.2	121.1	3.2	20.9	2.7	20.9	2.8	165.3	2.4	165.3	2.4
J Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	46.2	2.0	37.2	1.7	105.1	2.7	104.5	2.8	0.5	0.1	0.5	0.1	151.8	2.2	142.2	2.1
K Finanšu un apdrošināšanas darbības	602.3	25.6	577.7	26.0	545.9	14.2	537.4	14.2	1.7	0.2	1.2	0.2	1 149.8	16.5	1 116.3	16.5
L Operācijas ar nekustamo īpašumu	567.7	24.1	560.3	25.2	1 311.9	34.2	1 304.1	34.4	177.2	23.1	155.5	21.0	2 056.9	29.6	2 019.9	29.9
M Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	6.6	0.3	6.6	0.3	15.6	0.4	15.6	0.4	3.0	0.4	3.0	0.4	25.2	0.4	25.2	0.4
N Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	4.5	0.2	4.5	0.2	12.4	0.3	12.4	0.3	3.0	0.4	2.9	0.4	19.8	0.3	19.8	0.3
O Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	0.0	0.0	0.0	0.0	2.6	0.1	2.6	0.1	6.6	0.9	6.6	0.9	9.2	0.1	9.2	0.1
P Izglītība	1.1	0	1.1	0.1	32.2	0.8	32.2	0.8	0.8	0.1	0.8	0.1	34.1	0.5	34.1	0.5
Q Veselība un sociālā aprūpe	2.6	0.1	2.6	0.1	33.5	0.9	33.5	0.9	2.4	0.3	2.4	0.3	38.5	0.6	38.5	0.6
R Māksla, izklaide un atpūta	3.9	0.2	3.9	0.2	25.0	0.7	25.0	0.7	3.0	0.4	3.0	0.4	31.9	0.5	31.9	0.5
S Citi pakalpojumi	13.2	0.6	13.1	0.6	45.7	1.2	45.7	1.2	40.0	5.2	40.0	5.4	98.9	1.4	98.8	1.5

18. REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM, NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU VEIDI

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016				2017		
	III	VI	IX	XII	III ¹	VI	IX
Komerckredīts	2 469.1	2 540.8	2 659.1	2 623.3	2 680.8	2 697.8	2 653.7
Industriālais kredīts	2 081.2	2 214.2	1 346.8	1 311.5	1 293.5	1 296.9	1 130.4
Vērtspapīru pirksana ar atpārdošanu	1.7	1.5	1.7	0.3	0.5	0.4	0.3
Finanšu noma	56.8	59.1	61.1	64.0	67.9	71.6	74.3
Kredīts patēriņa preču iegādei	356.5	370.9	313.1	320.1	333.8	346.6	360.7
Hipotēku kredīts	6 310.2	6 240.0	6 693.6	6 666.3	6 599.8	6 571.4	6 373.9
Kredīts pret norēķina dokumentiem	1.3	1.2	1.1	1.3	1.2	1.0	0.9
Pārējie kredīti	1 117.3	1 201.1	1 646.9	1 726.2	1 770.6	1 760.3	1 645.8
Kredīti kopā	12 394.0	12 628.8	12 723.5	12 713.0	12 748.0	12 746.1	12 240.1

¹ Dati precizēti.

19.a NEAKCIJU VĒRTSPAPĪRU TURĒJUMI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Neakciju vērtspapīri									
	MFI		Valdības		Pārējo rezidentu		Nerezidentu		Eiro	
		t.sk. ilgtermiņa		t.sk. ilgtermiņa		t.sk. ilgtermiņa		t.sk. ilgtermiņa		
2016										
VII	0.0	0.0	808.0	808.0	22.4	22.4	4 301.3	4 015.7	5 131.6	1 218.5
VIII	0.0	0.0	829.6	829.6	21.1	21.1	4 159.3	3 930.8	5 009.9	1 170.9
IX	0.0	0.0	845.7	845.7	21.1	21.1	4 130.6	3 922.4	4 997.3	1 262.1
X	0.0	0.0	904.4	904.4	20.9	20.9	3 902.3	3 701.6	4 827.6	1 317.4
XI	0.0	0.0	944.7	944.7	20.7	20.7	3 872.9	3 695.8	4 838.3	1 304.1
XII	14.5	14.5	977.0	977.0	21.1	21.1	3 891.5	3 738.9	4 904.0	1 316.3
2017										
I	8.7	8.7	980.4	980.4	21.1	21.1	3 750.1	3 623.6	4 760.3	1 269.1
II	8.6	8.6	739.7	739.7	21.0	21.0	3 751.5	3 629.0	4 520.8	1 248.9
III	7.5	7.5	775.3	775.3	21.5	21.5	3 699.4	3 574.7	4 503.7	1 241.9
IV	7.5	7.5	775.4	775.4	21.5	21.5	3 516.8	3 397.4	4 321.2	1 259.5
V	7.4	7.4	800.3	800.3	21.6	21.6	3 422.8	3 304.6	4 252.1	1 321.8
VI	7.4	7.4	808.3	808.3	21.5	21.5	3 269.6	3 127.2	4 106.9	1 307.3
VII	7.4	7.4	819.7	819.7	22.1	22.1	3 288.7	3 147.3	4 137.9	1 307.6
VIII	7.4	7.4	820.5	820.5	22.0	22.0	3 212.8	3 071.8	4 062.7	1 292.1
IX	7.4	7.4	821.3	821.3	22.2	22.2	3 129.1	2 988.1	3 980.0	1 290.9

19.b AKCIJU UN CITU KAPITĀLA VĒRTSPAPĪRU TURĒJUMI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri					
	MFI	Pārējo rezidentu		Nerezidentu		Eiro
2016						
VII	0.0	601.1	206.1	807.2	742.1	
VIII	0.0	608.6	208.0	816.6	750.8	
IX	0.0	594.9	212.5	807.4	740.8	
X	0.0	596.2	215.8	812.1	743.5	
XI	0.0	597.5	214.9	812.4	741.8	
XII	0.0	612.0	211.3	823.3	756.5	
2017						
I	0.0	618.2	209.2	827.4	761.6	
II	0.0	618.6	211.9	830.5	762.2	
III	0.0	611.9	208.6	820.6	757.7	
IV	0.0	613.1	208.5	821.6	759.1	
V	0.0	610.8	206.8	817.6	756.0	
VI	0.0	613.4	204.7	818.0	757.3	
VII	0.0	637.6	204.5	842.1	776.5	
VIII	0.0	640.7	201.4	842.1	775.5	
IX	0.0	644.0	202.6	846.5	779.8	

20.a REZIDENTU NOGULDĪJUMU VALŪTU DALĪJUMS

(perioda beigās)

	MFI							Ne-MFI						
	Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)						Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)					
		Eiro	Ārvalstu valūtā						Eiro	Ārvalstu valūtā				
		t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP		t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP				
2016														
VII	354.2	76.4	23.6	20.4	0.1	0.2	1.9	11 376.9	88.1	11.9	10.0	0.0	0.2	0.8
VIII	354.9	75.2	24.8	21.4	0.1	0.2	2.2	11 576.8	88.2	11.8	10.0	0.0	0.1	0.7
IX	371.6	75.8	24.2	21.4	0.0	0.2	2.4	11 660.5	88.2	11.8	9.9	0.0	0.1	0.8
X	348.1	77.9	22.1	19.7	0.1	0.1	1.9	12 128.3	89.0	11.0	9.3	0.0	0.1	0.6
XI	351.7	76.2	23.8	21.5	0.1	0.2	1.4	12 141.3	89.0	11.0	9.2	0.0	0.1	0.6
XII	344.6	78.6	21.4	17.7	0.0	0.2	1.5	12 225.7	88.6	11.4	9.7	0.0	0.2	0.6
2017														
I	379.2	73.1	26.9	25.3	0.0	0.2	0.9	12 057.7	88.6	11.4	9.7	0.0	0.1	0.6
II	354.8	73.4	26.6	25.7	0.0	0.1	0.2	12 169.8	88.6	11.4	9.6	0.0	0.1	0.6
III	354.8	74.0	26.0	24.9	0.0	0.2	0.3	12 020.8	88.7	11.3	9.6	0.0	0.1	0.7
IV	315.5	83.6	16.4	15.3	0.0	0.2	0.4	12 088.0	88.6	11.4	9.7	0.0	0.1	0.6
V	325.5	81.4	18.6	17.4	0.0	0.2	0.4	11 879.0	88.3	11.7	9.8	0.0	0.2	0.7
VI	329.7	81.5	18.5	16.8	0.0	0.2	0.2	11 989.8	88.6	11.4	9.4	0.0	0.2	0.7
VII	319.2	82.8	17.2	15.0	0.0	0.2	0.4	11 913.6	88.8	11.2	9.2	0.0	0.1	0.8
VIII	328.0	78.8	21.2	18.4	0.0	0.1	0.6	12 063.4	88.7	11.3	9.3	0.0	0.1	0.8
IX	310.1	83.3	16.7	13.2	0.0	0.1	1.0	11 933.9	89.0	11.0	9.1	0.0	0.1	0.7

20.b NEREZIDENTU NOGULDĪJUMU VALŪTU DALĪJUMS

(perioda beigās)

	MFI							Ne-MFI						
	Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)						Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)					
		Eiro	Ārvalstu valūtā						Eiro	Ārvalstu valūtā				
		t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP		t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP				
2016														
VII	3 214.1	88.3	11.7	5.6	0.0	2.1	0.2	10 014.8	31.1	68.9	63.9	0.1	0.4	1.9
VIII	3 065.7	87.4	12.6	6.5	0.0	1.8	0.2	9 772.2	31.4	68.6	63.2	0.1	0.3	2.0
IX	3 008.7	87.5	12.5	6.4	0.0	1.8	0.2	9 467.0	31.9	68.1	62.9	0.1	0.3	2.2
X	2 971.8	89.2	10.8	5.5	0.0	1.9	0.2	9 542.4	32.6	67.4	62.5	0.1	0.3	1.9
XI	2 869.6	88.5	11.5	6.0	0.0	1.9	0.2	9 509.6	33.0	67.0	61.4	0.1	0.3	1.9
XII	2 836.4	86.8	13.2	7.1	0.0	2.3	0.1	8 890.3	34.4	65.6	60.7	0.1	0.3	1.9
2017														
I	3 040.9	87.0	13.0	7.7	0.0	1.8	0.2	8 815.4	34.0	66.0	60.7	0.1	0.3	1.9
II	2 913.6	86.4	13.6	7.7	0.0	2.0	0.4	8 787.5	34.0	66.0	60.7	0.1	0.3	2.0
III	2 923.0	87.4	12.6	6.4	0.0	2.0	0.5	8 710.1	33.9	66.1	60.8	0.0	0.3	2.0
IV	3 067.3	87.3	12.7	6.6	0.0	1.9	0.7	8 594.2	35.2	64.8	59.0	0.0	0.3	2.0
V	3 054.2	87.0	13.0	6.5	0.0	2.0	0.8	8 378.6	36.1	63.9	58.1	0.1	0.3	1.8
VI	3 433.4	89.1	10.9	5.3	0.0	1.8	0.6	8 100.5	36.4	63.6	59.3	0.1	0.3	1.8
VII	3 303.5	89.4	10.6	4.7	0.0	1.8	0.7	7 864.4	37.3	62.7	58.2	0.1	0.3	1.8
VIII	3 168.1	89.0	11.0	4.5	0.0	2.0	0.9	7 991.5	37.7	62.3	57.7	0.1	0.3	1.8
IX	2 353.5	93.7	6.3	3.1	0.0	1.8	0.2	7 669.3	39.0	61.0	56.2	0.1	0.3	1.8

20.c REZIDENTIEM IZSNIEGTO KREDĪTU VALŪTU DALĪJUMS

(perioda beigās)

Ne-MFI									
	Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)							
		Eiro	Ārvalstu valūtā					t.sk. CHF	t.sk. GBP
			t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP			
2016									
VII	12 768.0	96.4	3.6	2.1	0.0	0.6	0.0	0.0	
VIII	12 798.8	96.3	3.7	2.3	0.0	0.6	0.0	0.0	
IX	12 819.3	96.1	3.9	2.4	0.0	0.6	0.0	0.0	
X	12 800.0	96.2	3.8	2.5	0.0	0.6	0.0	0.0	
XI	12 853.2	96.2	3.8	2.5	0.0	0.5	0.0	0.0	
XII	12 818.7	96.3	3.7	2.4	0.0	0.5	0.0	0.0	
2017									
I	12 846.5	96.3	3.7	2.4	0.0	0.5	0.0	0.0	
II	12 847.7	96.3	3.7	2.5	0.0	0.5	0.0	0.0	
III	12 862.5	96.4	3.6	2.3	0.0	0.5	0.0	0.0	
IV	12 876.7	96.7	3.3	2.1	0.0	0.5	0.0	0.0	
V	12 866.0	96.8	3.2	2.0	0.0	0.5	0.0	0.0	
VI	12 900.6	96.9	3.1	1.9	0.0	0.5	0.0	0.0	
VII	12 936.4	96.9	3.1	2.0	0.0	0.5	0.0	0.0	
VIII	12 938.8	97.0	3.0	1.9	0.0	0.4	0.0	0.0	
IX	12 316.8	97.5	2.5	1.9	0.0	0.5	0.0	0.1	

20.d NEREZIDENTIEM IZSNIEGTO KREDĪTU VALŪTU DALĪJUMS

(perioda beigās)

	MFI							Ne-MFI						
	Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)						Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)					
		Eiro	Ārvalstu valūtā						Eiro	Ārvalstu valūtā				
		t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP			t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP			
2016														
VII	4 241.5	38.6	61.4	47.6	0.2	5.3	4.1	2 237.7	36.6	63.4	58.9	0.0	0.1	1.0
VIII	4 193.7	38.4	61.6	43.5	0.2	9.1	4.2	2 240.5	36.4	63.6	58.9	0.0	0.1	1.1
IX	3 622.1	40.7	59.3	42.3	1.0	4.9	5.6	2 214.0	36.6	63.4	58.9	0.0	0.1	0.8
X	4 059.8	45.4	54.6	42.3	0.9	2.6	4.1	2 195.9	36.2	63.8	59.1	0.0	0.1	1.0
XI	3 810.0	44.5	55.5	42.1	0.5	2.2	4.6	2 239.8	35.8	64.2	59.4	0.0	0.1	1.1
XII	3 276.3	42.5	57.5	44.1	0.7	2.6	4.9	2 230.2	36.6	63.4	58.3	0.0	0.1	1.2
2017														
I	3 659.0	43.8	56.2	43.1	0.3	1.7	5.2	2 187.8	36.1	63.9	58.8	0.0	0.1	1.1
II	3 821.2	43.9	56.1	41.9	0.8	2.0	4.6	2 195.4	35.3	64.7	59.3	0.0	0.1	1.2
III	3 729.5	42.6	57.4	41.3	1.3	1.6	5.7	2 202.9	37.0	63.0	57.1	0.0	0.1	1.5
IV	3 631.1	42.9	57.1	41.3	1.0	2.2	5.3	2 102.1	36.7	63.3	57.3	0.0	0.1	1.6
V	3 489.0	41.1	58.9	44.3	0.3	1.7	5.1	2 120.6	39.8	60.2	54.5	0.0	0.1	1.5
VI	3 857.9	46.6	53.4	41.7	0.3	1.3	4.3	2 032.6	43.4	56.6	54.6	0.0	0.1	1.5
VII	3 634.4	45.2	54.8	39.8	1.4	1.4	5.1	2 015.5	45.1	54.9	53.0	0.0	0.1	1.5
VIII	3 511.5	42.8	57.2	42.7	1.2	1.3	4.7	2 112.4	47.1	52.9	51.1	0.0	0.1	1.4
IX	2 978.5	46.5	53.5	38.5	1.8	0.7	4.6	2 132.7	46.2	53.8	52.1	0.0	0.1	1.3

20.e REZIDENTU NEAKCIJU VĒRTSPAPĪRU TURĒJUMU VALŪTU DALĪJUMS

(perioda beigās)

	MFI							Ne-MFI						
	Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)						Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)					
		Eiro	Ārvalstu valūtā				Eiro		Ārvalstu valūtā					
			t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP			t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP		
2016														
VII	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	830.3	61.1	38.9	38.9	0.0	0.0	0.0
VIII	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	850.6	61.8	38.2	38.2	0.0	0.0	0.0
IX	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	866.7	61.6	38.4	38.4	0.0	0.0	0.0
X	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	925.4	63.4	36.6	36.6	0.0	0.0	0.0
XI	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	965.3	63.9	36.1	36.1	0.0	0.0	0.0
XII	14.5	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	998.0	64.8	35.2	35.2	0.0	0.0	0.0
2017														
I	8.7	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1 001.5	65.9	34.1	34.1	0.0	0.0	0.0
II	8.6	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	760.7	90.5	9.5	9.5	0.0	0.0	0.0
III	7.5	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	796.8	88.3	11.7	11.7	0.0	0.0	0.0
IV	7.5	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	796.9	88.6	11.4	11.4	0.0	0.0	0.0
V	7.4	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	821.9	89.2	10.8	10.8	0.0	0.0	0.0
VI	7.4	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	829.8	89.4	10.6	10.6	0.0	0.0	0.0
VII	7.4	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	841.8	89.8	10.2	10.2	0.0	0.0	0.0
VIII	7.4	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	842.5	89.8	10.2	10.2	0.0	0.0	0.0
IX	7.4	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	843.4	89.6	10.4	10.4	0.0	0.0	0.0

20.f NEREZIDENTU NEAKCIJU VĒRTSPAPĪRU TURĒJUMU VALŪTU DALĪJUMS

(perioda beigās)

	MFI							Ne-MFI						
	Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)						Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)					
		Eiro	Ārvalstu valūtā				Eiro		Ārvalstu valūtā					
			t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP			t.sk. USD	t.sk. JPY	t.sk. CHF	t.sk. GBP		
2016														
VII	1 329.8	17.0	83.0	81.6	0.0	0.0	0.9	2 971.5	16.3	83.7	80.0	1.4	0.1	1.0
VIII	1 340.1	17.0	83.0	81.6	0.0	0.0	0.9	2 819.2	14.8	85.2	82.3	0.2	0.1	1.2
IX	1 326.2	18.8	81.2	79.6	0.0	0.0	1.0	2 804.3	17.1	82.9	80.6	0.0	0.1	0.8
X	1 268.6	19.6	80.4	78.6	0.0	0.0	1.1	2 633.7	18.3	81.7	79.5	0.0	0.1	0.7
XI	1 248.6	16.8	83.2	81.0	0.0	0.0	1.3	2 624.3	18.2	81.8	79.4	0.0	0.1	0.7
XII	1 280.3	16.3	83.7	81.6	0.0	0.0	1.3	2 611.1	17.1	82.9	80.6	0.0	0.1	0.6
2017														
I	1 263.6	17.7	82.3	80.3	0.0	0.0	1.3	2 486.5	15.2	84.8	82.5	0.0	0.2	0.6
II	1 233.8	14.5	85.5	83.4	0.0	0.0	1.4	2 517.7	14.8	85.2	82.9	0.0	0.2	0.6
III	1 180.5	13.7	86.3	84.1	0.0	0.0	1.4	2 518.9	14.6	85.4	84.2	0.0	0.2	0.6
IV	1 130.0	15.2	84.8	82.5	0.0	0.0	1.5	2 386.8	15.7	84.3	83.0	0.0	0.2	0.8
V	1 089.5	17.0	83.0	80.2	0.0	0.0	1.5	2 333.2	17.0	83.0	81.7	0.0	0.2	0.8
VI	1 020.4	17.0	83.0	80.5	0.0	0.0	1.6	2 249.2	17.1	82.9	81.5	0.0	0.2	0.8
VII	983.5	16.8	83.2	80.4	0.0	0.0	1.6	2 305.2	16.4	83.6	82.3	0.0	0.2	0.8
VIII	961.3	16.5	83.5	81.1	0.0	0.1	1.6	2 251.5	16.4	83.6	82.3	0.0	0.2	0.8
IX	820.4	19.6	80.4	77.5	0.0	0.1	2.0	2 308.7	15.9	84.1	82.7	0.0	0.2	0.8

20.g MFI EMITĒTO PARĀDA VĒRTSPAPĪRU VALŪTU DALĪJUMS

(perioda beigās)

	Atlikums (visās valūtās; milj. eiro)	Struktūra (%)	
		Eiro	Ārvalstu valūtā
2016			
VII	689.8	31.0	69.0
VIII	687.5	31.1	68.9
IX	685.6	31.3	68.7
X	656.9	31.1	68.9
XI	687.9	31.2	68.8
XII	710.1	33.3	66.7
2017			
I	698.6	33.9	66.1
II	682.4	33.0	67.0
III	701.4	32.7	67.3
IV	696.2	34.0	66.0
V	683.5	34.8	65.2
VI	640.6	36.9	63.1
VII	668.8	34.9	65.1
VIII	662.4	35.5	64.5
IX	643.0	35.1	64.9

21.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO

(%)

1. Noguldījumu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)															
	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Mājsaimniecību noguldījumi															
Uz nakti ¹	0.05	0.05	0.04	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02
Ar noteikto termiņu															
Līdz 1 gadam	0.34	0.25	0.34	0.36	0.33	0.50	0.48	0.29	0.27	0.37	0.31	0.38	0.41	0.31	0.25
1–2 gadi	1.19	0.97	1.09	1.00	0.76	1.07	0.92	0.73	1.12	1.10	1.25	1.09	1.11	1.05	1.14
Ilgāk par 2 gadiem	1.77	1.65	1.52	1.58	1.68	1.41	1.52	1.52	1.32	1.41	1.11	1.75	1.42	1.09	1.67
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ²															
Līdz 3 mēnešiem	0.06	0.06	0.06	0.07	0.06	0.07	0.06	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	0.06
Ilgāk par 3 mēnešiem	6.88	x	x	x	x	x	x	2.55	2.57 ³	2.57	2.58	2.59	2.59	2.59	2.61
Nefinanšu sabiedrību noguldījumi															
Uz nakti ¹	0.04	0.03	0.04	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
Ar noteikto termiņu															
Līdz 1 gadam	0.01	0.08	0.02	0.07	0.02	0.07	0.04	0.01	0.03	0.00	0.16	0.01	0.00	0.04	0.19
1–2 gadi	x	1.33	1.40	1.07	0.35	1.42	x	x	x	0.56	0.43	–	x	x	x
Ilgāk par 2 gadiem	x	x	0.64	0.70	x	1.56	x	x	x	–	x	x	x	x	0.00
Repo darījumi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

¹ Perioda beigu dati.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

³ Dati precizēti.

21.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO (TURPINĀJUMS)

(%)

2. Noguldījumu procentu likmes (atlikumiem)															
	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Mājsaimniecību noguldījumi															
Uz nakti ¹	0.05	0.05	0.04	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02
Ar noteikto termiņu															
Līdz 2 gadiem	0.80	0.81	0.80	0.80	0.79	0.79	0.79	0.78	0.75	0.72	0.73	0.75	0.76	0.77	0.77
Ilgāk par 2 gadiem	2.41	2.42	2.39	2.36	2.31	2.30	2.26	2.27	2.27	2.29	2.30	2.30	2.30	2.29	2.30
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ²															
Līdz 3 mēnešiem	0.06	0.06	0.06	0.07	0.06	0.07	0.06	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	0.06
Ilgāk par 3 mēnešiem	6.88	x	x	x	x	x	x	2.55	2.57	2.57	2.58	2.59	2.59	2.59	2.61
Nefinanšu sabiedrību noguldījumi															
Uz nakti ¹	0.04	0.03	0.04	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
Ar noteikto termiņu															
Līdz 2 gadiem	0.20	0.21	0.21	0.20	0.17	0.17	0.13	0.13	0.13	0.12	0.13	0.13	0.12	0.13	0.34
Ilgāk par 2 gadiem	1.23	1.18	1.17	1.18	1.18	1.20	0.76	0.77	0.85	0.77	0.77	0.77	0.76	0.75	0.51
Repo darījumi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

¹ Perioda beigu dati.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

21.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO (TURPINĀJUMS)

(%)

3. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)															
	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Norēķinu konta debeta atlikums ¹	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Atjaunojamais un pārsnieguma kredīts ¹	17.83	17.74	17.45	17.52	17.07	17.49	18.47	18.02	17.98	18.02	18.42	18.17	18.11	17.72	17.07
Norēķinu kartes procentu kredīts ¹	23.14	23.15	23.16	23.15	23.12	23.10	23.08	22.73	22.74	22.75	22.68	22.62	22.54	22.51	22.45
Kredīti mājokļa iegādei															
Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	2.63	2.54	2.55	2.48	2.49	2.49	2.42	2.43	2.44	2.35	2.47	2.38	2.31	2.42	2.34
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	2.74	2.56	2.61	2.49	2.52	2.59	2.47	2.52	2.55	2.40	2.54	2.40	2.39	2.50	2.40
1–5 gadi	7.14	6.94	6.88	5.57	5.25	5.37	6.11	6.68	5.68	6.42	5.80	5.57	5.67	5.79	5.79
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	3.43	3.64	3.59	3.69	3.56	3.04	4.75	3.34	3.39	3.63	3.62	3.28	3.53	3.36	3.33
5–10 gadi	13.39	10.88	13.30	13.30	11.92	12.11	12.06	12.57	11.96	13.49	12.38	11.33	10.62	11.43	10.69
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	8.69	5.55	x	x	x	6.69	7.65	8.75	8.30	x	9.43	8.13	7.87	10.09	8.30
Ilgāk par 10 gadiem	4.64	4.65	5.98	6.36	4.94	5.12	5.11	5.15	5.12	5.28	5.19	2.81	4.70	4.87	5.56
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	4.74	4.64	5.98	6.71	4.94	4.97	5.29	5.14	5.27	5.31	5.58	2.39	4.79	x	5.62
Efektīvā gada izmaksu procentu likme ²	3.32	3.17	3.17	3.02	2.89	2.86	2.95	2.90	2.85	2.81	2.85	2.75	2.88	2.89	2.80
Patēriņa kredīts															
Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	20.95	20.82	19.80	20.42	20.69	19.63	20.50	17.68	17.58	17.93	18.34	17.53	17.72	16.85	17.28
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	16.02	11.93	8.02	9.23	10.07	8.24	10.49	6.03	9.05	11.35	13.21	13.60	9.21	7.68	9.90
Ilgāk par 1 gadu	18.65	17.19	17.47	16.69	16.71	15.84	16.71	17.42	16.11	15.59	16.04	15.55	15.68	15.59	15.81
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	16.79	15.37	17.28	16.97	18.20	18.54	19.17	19.76	18.42	17.95	16.62	17.66	17.71	17.48	17.79
Efektīvā gada izmaksu procentu likme ²	25.80	23.89	23.87	23.38	23.22	22.64	23.07	22.58	21.55	21.13	21.55	20.99	21.60	20.91	21.37
Citi kredīti procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	4.44	3.95	4.31	3.45	3.78	3.90	3.88	3.74	3.45	3.26	3.76	4.02	3.92	4.14	4.18
Ilgāk par 1 gadu	10.78	9.36	8.29	4.75	4.13	1.58	7.29	9.74	8.33	6.71	4.96	8.41	7.98	9.82	7.85

¹ Perioda beigu dati.

² Efektīvā gada izmaksu procentu likme (APRC) sedz kredīta kopējās izmaksas. Kopējās izmaksas sastāv no procentu izmaksu daļas un citu (saistīto) izmaksu daļas (piemēram, maksas par izziņām, administrācijas, dokumentu sagatavošanas, garantiju u.c. izmaksas).

21.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO (TURPINĀJUMS)

(%)

4. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)															
	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Norēķinu konta debeta atlikums ¹	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Atjaunojamais un pārsnieguma kredīts ¹	2.73	2.67	2.76	2.74	2.80	2.71	2.74	2.82	2.80	2.82	2.93	2.86	2.77	2.64	2.62
Norēķinu kartes procentu kredīts ¹	19.39	19.31	19.45	19.52	19.60	19.55	19.55	17.83	17.90	18.32	18.00	18.36	18.32	18.21	17.97
Citi kredīti ar apjomu līdz 0.25 milj. eiro procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	4.39	4.29	4.33	4.51	4.61	4.25	4.20	3.84	3.57	3.62	3.63	3.76	3.56	3.73	3.47
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	4.67	4.24	4.44	4.38	4.51	4.53	3.92	3.97	3.74	3.75	3.87	3.93	3.91	4.08	3.66
Ilgāk par 1 gadu	5.54	7.04	6.01	4.26	5.45	3.33	7.01	6.31	7.74	6.58	7.62	6.03	6.11	8.50	6.76
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	7.32	7.59	6.16	6.49	6.92	5.52	6.22	7.31	7.95	5.89	7.67	x	6.05	x	7.21
Citi kredīti ar apjomu 0.25–1 milj. eiro procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	3.46	4.10	4.21	3.88	3.68	3.97	3.74	3.33	3.43	3.52	2.94	3.66	3.52	3.46	3.65
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	3.65	4.28	4.45	3.97	3.61	4.30	3.70	3.41	3.67	3.87	3.34	4.24	3.78	3.80	4.13
Ilgāk par 1 gadu	x	2.58	3.22	3.44	x	1.40	4.04	3.02	3.91	x	x	x	1.67	x	x
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	x	2.45	x	x	x	2.38	x	4.32	3.86	x	x	x	x	x	x
Citi kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. eiro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	2.57	2.16	2.47	2.37	2.34	2.95	2.43	2.50	2.19	2.44	2.48	2.31	2.36	2.69	2.63
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	2.57	2.24	2.51	2.54	2.31	3.31	2.88	2.57	1.97	2.40	2.86	2.32	2.86	2.59	2.70
Ilgāk par 1 gadu	5.70	2.53	2.31	x	x	1.84	x	x	x	x	–	3.26	x	x	1.55
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	x	x	2.61	x	x	2.83	x	x	x	x	–	3.32	x	x	1.55

¹ Perioda beigu dati.

21.a VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO (TURPINĀJUMS)

(%)

5. Kredītu procentu likmes (atlikumiem)															
	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Kredīti mājsaimniecībām															
Kredīti mājokļa iegādei ar termiņu															
Līdz 1 gadam	3.53	3.48	3.51	3.59	3.84	3.96	3.88	3.68	3.33	3.69	3.74	3.64	3.76	3.37	3.44
1–5 gadi	5.49	5.58	5.67	5.66	5.65	5.64	5.66	6.04	6.07	6.10	6.18	6.25	6.32	6.46	6.60
Ilgāk par 5 gadiem	2.23	2.22	2.22	2.21	2.21	2.20	2.20	2.20	2.20	2.18	2.17	2.17	2.17	2.17	2.17
Patēriņa un pārējie kredīti ar termiņu¹															
Līdz 1 gadam ²	20.58	20.58	20.52	20.48	21.09	20.75	21.03	19.55	19.62	19.52	19.73	19.80	20.10	20.16	19.86
1–5 gadi	16.05	16.02	15.96	15.87	15.77	15.70	15.63	15.79	15.62	15.54	15.50	15.35	15.30	15.26	14.59
Ilgāk par 5 gadiem	6.28	6.30	6.31	6.30	6.31	6.22	6.25	6.91	6.93	6.91	6.94	6.93	6.95	6.99	6.93
Kredīti nefinanšu sabiedrībām															
Ar termiņu¹															
Līdz 1 gadam ²	2.81	2.75	2.76	2.72	2.73	2.72	2.72	2.75	2.77	2.81	2.93	2.96	2.94	2.98	2.96
1–5 gadi	2.80	2.81	2.77	2.80	2.79	2.73	2.73	2.70	2.72	2.73	2.70	2.71	2.69	2.68	2.76
Ilgāk par 5 gadiem	2.29	2.26	2.25	2.25	2.25	2.26	2.25	2.22	2.22	2.26	2.27	2.29	2.28	2.29	2.41

¹ Ietverot atjaunojamās kredītu, pārsnieguma kredītu, norēķinu kartes procentu kredītu un norēķinu kartes bezprocentu kredītu.

² Ietverot norēķinu konta debeta atlikumu.

21.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM ASV DOLĀROS

(%)

1. Noguldījumu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)															
	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Mājsaimniecību noguldījumi															
Uz nakti ¹	0.26	0.27	0.27	0.25	0.26	0.26	0.29	0.27	0.29	0.30	0.29	0.32	0.33	0.30	0.29
Ar noteikto termiņu															
Līdz 1 gadam	0.47	0.47	0.54	0.53	0.58	0.76	0.72	0.70	0.91	1.00	0.90	1.00	1.14	1.14	1.34
1–2 gadi	1.35	1.04	1.13	1.97	1.38	1.46	1.25	1.56	1.52	2.25	1.37	1.56	1.37	1.33	1.05
Ilgāk par 2 gadiem	3.32	2.55	2.29	2.53	3.09	2.10	1.87	3.05	1.82	2.20	2.61	2.77	1.72	2.69	2.20
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu²															
Līdz 3 mēnešiem	0.14	0.14	0.15	0.15	0.14	0.14	0.14	0.15	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16
Ilgāk par 3 mēnešiem	–	–	–	–	–	–	–	x	x	x	x	x	x	x	x
Nefinanšu sabiedrību noguldījumi															
Uz nakti ¹	0.17	0.18	0.18	0.11	0.10	0.21	0.18	0.19	0.25	0.30	0.22	0.27	0.23	0.32	0.23
Ar noteikto termiņu															
Līdz 1 gadam	0.40	0.39	0.39	0.49	0.42	0.62	0.70	0.65	0.69	0.85	1.03	1.06	1.10	1.07	1.08
1–2 gadi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	x	–	–	x
Ilgāk par 2 gadiem	–	–	x	x	–	x	–	x	–	–	–	–	–	–	x
Repo darījumi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

¹ Perioda beigu dati.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

21.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM ASV DOLĀROS (TURPINĀJUMS)

(%)

2. Noguldījumu procentu likmes (atlikumiem)																
	2016						2017									
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
Mājsaimniecību noguldījumi																
Uz nakti ¹	0.26	0.27	0.27	0.25	0.26	0.26	0.29	0.27	0.29	0.30	0.29	0.32	0.33	0.30	0.29	
Ar noteikto termiņu																
Līdz 2 gadiem	0.85	0.86	0.88	0.84	0.96	0.98	1.02	1.04	1.06	1.17	1.15	1.18	1.20	1.23	1.23	
Ilgāk par 2 gadiem	3.12	3.11	3.15	3.15	3.05	3.08	3.12	3.13	3.14	3.16	3.14	3.14	3.15	3.16	3.11	
Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ²																
Līdz 3 mēnešiem	0.14	0.14	0.15	0.15	0.14	0.14	0.14	0.15	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	
Ilgāk par 3 mēnešiem	–	–	–	–	–	–	–	x	x	x	x	x	x	x	x	
Nefinanšu sabiedrību noguldījumi																
Uz nakti ¹	0.17	0.18	0.18	0.11	0.10	0.21	0.18	0.19	0.25	0.30	0.22	0.27	0.23	0.32	0.23	
Ar noteikto termiņu																
Līdz 2 gadiem	0.79	0.71	0.71	0.82	0.79	0.86	0.82	0.84	0.90	0.95	1.14	1.20	1.23	1.26	1.28	
Ilgāk par 2 gadiem	0.32	0.50	3.27	3.15	3.15	3.84	3.84	3.84	3.85	3.89	3.89	3.90	3.90	3.90	4.01	
Repo darījumi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	

¹ Perioda beigu dati.

² Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā.

21.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM ASV DOLĀROS (TURPINĀJUMS)

(%)

3. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)															
	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Norēķinu konta debeta atlikums ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atjaunojamais un pārsnieguma kredīts ¹	21.86	21.01	21.87	16.12	20.11	18.82	15.90	17.27	10.83	9.29	10.48	13.36	12.51	13.35	17.56
Norēķinu kartes procentu kredīts ¹	26.13	26.96	24.95	26.14	26.20	27.20	26.14	25.65	26.25	26.08	25.14	26.49	25.31	26.79	25.80
Kredīti mājokļa iegādei															
Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	2.80	3.12	4.30	3.73	3.87	2.67	3.18	4.17	x	3.51	6.19	3.88	3.97	x	2.47
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	4.27	4.19	4.34	3.95	x	x	x	4.29	-	3.72	6.55	3.93	x	x	x
1-5 gadi	-	-	x	-	-	x	x	x	x	-	x	-	x	-	x
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	-	-	x	-	-	-	-	-	x	-	-	-	x	-	-
5-10 gadi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	x	x	-
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Ilgāk par 10 gadiem	x	-	-	-	-	x	x	x	-	-	-	x	x	x	-
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Efektīvā gada izmaksu procentu likme ²	3.29	3.29	4.30	3.78	3.96	3.08	3.55	4.33	3.71	3.51	6.62	4.13	4.22	3.91	2.57
Patēriņa kredīts															
Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	17.29	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	x	-	x	-	x	-	-	x	-	-	x	-	x	x	-
Ilgāk par 1 gadu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Efektīvā gada izmaksu procentu likme ²	17.35	x	x	x	x	x	x	x	x	x	15.33	x	x	x	x
Citi kredīti procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4.58	4.08	-	4.10	x	x
Ilgāk par 1 gadu	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Perioda beigu dati.

² Efektīvā gada izmaksu procentu likme (APRC) sedz kredīta kopējās izmaksas. Kopējās izmaksas sastāv no procentu izmaksu daļas un citu (saistīto) izmaksu daļas (piemēram, maksa par izziņām, administrācijas, dokumentu sagatavošanas, garantiju u.c. izmaksas).

21.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM ASV DOLĀROS (TURPINĀJUMS)

(%)

4. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)															
	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Norēķinu konta debeta atlikums ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atjaunojamais un pārsnieguma kredīts ¹	4.44	4.14	4.20	4.07	4.03	4.11	4.12	4.07	4.20	4.16	4.16	4.18	4.34	4.38	4.94
Norēķinu kartes procentu kredīts ¹	6.59	24.86	6.67	24.97	24.94	25.03	24.74	20.02	20.40	x	x	x	x	x	32.10
Citi kredīti ar apjomu līdz 0.25 milj. eiro procentu likmes darbības sākotnējā perioda daļījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	x	x	-	x	-	-	9.90	x	4.12	x	3.90	x	4.14	4.85	x
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	x	x	-	-	-	-	9.90	x	4.12	x	3.90	x	x	4.85	x
Ilgāk par 1 gadu	-	-	x	-	-	x	-	x	-	-	-	-	-	-	x
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Citi kredīti ar apjomu 0.25–1 milj. eiro procentu likmes darbības sākotnējā perioda daļījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	2.87	x	-	x	-	-	x	x	x	x	x	-	x	-	x
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	x	x	-	x	-	-	x	x	x	x	x	-	-	-	-
Ilgāk par 1 gadu	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
Citi kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. eiro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda daļījumā															
Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	x	x	x	5.69	-	6.53	x	-	4.63	-	x	x	-	x	x
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	x	x	x	5.69	-	x	x	-	x	-	x	x	-	x	x
Ilgāk par 1 gadu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Perioda beigu dati.

21.b VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM ASV DOLĀROS (TURPINĀJUMS)

(%)

5. Kredītu procentu likmes (atlikumiem)															
	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Kredīti mājsaimniecībām															
Kredīti mājokļa iegādei ar termiņu															
Līdz 1 gadam	2.72	2.65	2.85	2.90	3.28	3.28	3.24	3.28	2.89	2.71	2.67	2.37	2.83	2.89	2.77
1–5 gadi	5.08	4.94	4.84	4.76	4.78	4.76	4.89	4.78	4.77	4.78	4.82	4.69	4.82	4.85	4.99
Ilgāk par 5 gadiem	3.07	3.12	3.16	3.21	3.22	3.26	3.33	3.35	3.38	3.40	3.36	3.37	3.40	3.41	3.42
Patēriņa un pārējie kredīti ar termiņu¹															
Līdz 1 gadam ²	9.04	10.08	10.28	11.86	11.64	12.75	12.76	13.45	13.22	13.24	13.57	13.93	12.11	13.46	13.60
1–5 gadi	6.39	6.36	6.30	6.24	5.81	5.87	5.88	5.77	5.78	5.84	5.78	5.79	5.79	5.81	6.14
Ilgāk par 5 gadiem	4.12	4.04	4.09	4.39	4.41	4.42	4.51	4.24	4.25	4.26	4.30	4.31	4.26	4.36	4.30
Kredīti nefinanšu sabiedrībām															
Ar termiņu¹															
Līdz 1 gadam ²	4.49	4.48	4.30	4.17	4.12	4.29	4.36	4.36	4.40	4.38	4.25	4.31	4.43	4.72	5.29
1–5 gadi	5.57	5.52	5.65	5.62	5.62	5.75	5.85	5.87	6.42	6.44	5.56	5.52	5.56	5.56	5.57
Ilgāk par 5 gadiem	3.14	3.19	3.19	3.18	3.16	6.88	6.96	6.88	6.74	6.77	7.54	7.58	7.47	7.43	7.51

¹ Ietverot atjaunojamos kredītus, pārsnieguma kredītus, norēķinu karšu procentu kredītus un norēķinu karšu bezprocentu kredītus.

² Ietverot norēķinu konta debeta atlikumu.

21.c VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES MFI KREDĪTIEM REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM (JAUNAJIEM DARĪJUMIEM)

(ar mainīgo procentu likmi, ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam un sākotnējo termiņu ilgāku par 1 gadu; %)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Euro															
Kredīti ar apjomu līdz 0.25 milj. euro															
Kredīti ar apjomu līdz 0.25 milj. euro	4.60	4.64	4.63	4.73	5.04	4.36	4.38	3.81	3.66	3.65	3.61	3.82	3.53	3.72	3.62
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	5.11	4.75	4.87	4.73	5.11	4.77	4.07	4.04	3.92	3.85	3.84	4.14	3.93	4.10	3.90
Kredīti ar apjomu 0.25–1 milj. euro															
Kredīti ar apjomu 0.25–1 milj. euro	3.44	4.18	4.30	3.65	3.70	3.91	3.66	3.27	3.42	3.45	3.17	3.52	3.37	3.49	3.60
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	3.68	4.41	4.60	3.71	3.62	4.26	3.61	3.34	3.66	3.78	3.35	4.07	3.63	3.77	4.02
Kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. euro															
Kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. euro	2.45	2.02	2.49	2.58	2.26	3.33	2.76	2.47	2.18	2.38	2.87	2.48	2.39	2.63	2.67
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	2.45	2.06	2.50	2.46	2.23	3.47	2.77	2.53	1.93	2.49	2.92	2.51	2.88	2.56	2.70
ASV dolāros															
Kredīti ar apjomu līdz 0.25 milj. euro															
Kredīti ar apjomu līdz 0.25 milj. euro	x	x	–	x	–	–	x	x	x	x	x	x	x	–	–
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	x	x	–	–	–	–	x	x	x	x	x	x	x	–	–
Kredīti ar apjomu 0.25–1 milj. euro															
Kredīti ar apjomu 0.25–1 milj. euro	x	–	–	x	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	x	–	–	x	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. euro															
Kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. euro	x	x	x	5.47	–	x	–	–	4.63	–	x	x	–	x	–
t.sk. kredīti ar nodrošinājumu vai garantiju	x	x	x	5.47	–	x	–	–	x	–	x	x	–	x	–

22. STARPBANKU TIRGOS IZSNIEGTIE KREDĪTI

(darījumi; milj. eiro)

	Kredīti rezidentu MFI										
	Eiro					Ārvalstu valūtā					
	Uz nakti	Līdz 1 mēn.	1–3 mēn.	Ilgāk par 3 mēn.		Uz nakti	Līdz 1 mēn.	1–3 mēn.	Ilgāk par 3 mēn.		
2016											
VII	0.0	16.5	0.5	–	17.0	356.7	45.9	–	–	402.6	419.6
VIII	0.4	16.6	–	–	17.0	385.9	99.8	–	–	485.7	502.7
IX	–	16.5	–	–	16.5	283.7	93.5	0.5	–	377.7	394.2
X	0.1	–	0.5	–	0.6	226.6	67.8	3.5	–	297.9	298.5
XI	0.8	–	0.5	–	1.3	100.7	85.0	1.3	–	187.0	188.3
XII	0.8	2.5	–	–	3.3	49.5	94.5	0.9	–	144.9	148.2
2017											
I	0.1	2.4	0.7	0.6	3.8	426.9	78.1	0.6	–	505.6	509.4
II	0.5	1.3	–	–	1.8	505.3	71.0	0.5	–	576.8	578.6
III	0.1	0.8	–	–	0.9	200.5	52.9	0.9	–	254.3	255.2
IV	8.6	0.1	0.4	–	9.1	156.0	49.2	1.2	–	206.4	215.5
V	8.7	3.4	–	–	12.1	238.3	19.3	–	–	257.6	269.7
VI	2.0	2.6	0.5	0.2	5.3	269.9	35.2	0.4	–	305.5	310.8
VII	18.8	1.6	1.2	–	21.6	230.1	64.0	0.7	–	294.8	316.4
VIII	10.6	1.1	1.1	0.3	13.1	258.2	61.3	–	–	319.5	332.6
IX	1.3	–	–	–	1.3	157.3	76.9	0.4	–	234.6	235.9
Kredīti nerezidentu MFI											Kredīti kopā
	Uz nakti	Līdz 1 mēn.	1–3 mēn.	Ilgāk par 3 mēn.							
2016											
VII	19 031.6	1 318.5	29.1	5.0	20 384.2	20 803.8					
VIII	21 275.9	1 580.2	115.2	35.6	23 006.9	23 509.6					
IX	15 870.3	1 303.3	127.9	7.0	17 308.5	17 702.7					
X	13 443.8	1 261.4	37.4	100.4	14 843.0	15 141.5					
XI	14 486.6	1 493.5	101.1	4.1	16 085.3	16 273.6					
XII	18 467.3	1 214.9	96.4	48.8	19 827.4	19 975.6					
2017											
I	14 598.3	602.8	104.7	17.1	15 322.9	15 832.3					
II	13 879.0	497.9	94.6	–	14 471.5	15 050.1					
III	16 590.4	893.1	81.3	3.0	17 567.8	17 823.0					
IV	12 903.4	1 174.3	60.9	3.0	14 141.6	14 357.1					
V	13 384.2	2 052.4	32.4	2.5	15 471.5	15 741.2					
VI	13 459.2	2 306.5	83.5	–	15 849.2	16 160.0					
VII	14 459.4	1 460.8	20.6	7.6	15 948.4	16 264.8					
VIII	14 543.9	1 464.9	13.7	7.8	16 030.3	16 362.9					
IX	11 835.1	1 265.6	35.7	4.4	13 140.8	13 376.7					

23. KREDĪTU PROCENTU LIKMES IEKŠZEMES STARPBANKU TIRGŪ

(% gadā)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Eiro izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes															
Uz nakti	-0.4	-0.4	-	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4
Līdz 1 mēn.	-0.4	-0.4	-0.4	-	-	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-0.4	-
1-3 mēn.	0.0	-	-	0.0	-0.4	-	-0.4	-	-	0.0	-	-0.4	-0.3	-0.4	-
Ilgāk par 3 mēn.	-	-	-	-	-	-	0.0	-	-	-	-	-0.4	-	-0.4	-
Ārvalstu valūtā izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes															
Uz nakti	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	1.2	0.5	0.5	0.4	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6
Līdz 1 mēn.	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	0.8	0.7	0.8	2.0	2.3	2.5	2.6
1-3 mēn.	-	-	0.0	0.3	0.04	0.3	0.5	0.5	0.6	0.8	-	0.8	1.0	-	1.0
Ilgāk par 3 mēn.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

24. GALVENIE ĀRVALSTU VALŪTAS PIRKŠANAS UN PĀRDOŠANAS DARĪJUMI VEIDU, DALĪBNIEKU UN VALŪTU DALĪJUMĀ¹

(milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Darījumu veidi															
Valūtas tagadnes darījumi	6 866.6	7 485.5	9 636.4	8 576.0	6 873.3	7 876.0	6 846.7	8 880.1	7 918.8	5 999.7	5 130.6	4 818.1	4 581.2	4 736.5	4 271.5
Biržā netirgotie valūtas nākotnes darījumi	262.1	261.5	395.0	415.0	364.2	252.5	413.1	273.9	271.8	348.9	354.4	238.3	205.9	208.0	242.9
Valūtas mijmaiņas darījumi	25 024.1	31 641.6	28 399.4	27 536.0	28 100.3	28 505.2	24 551.9	25 803.3	33 600.6	25 059.5	30 985.0	37 190.9	33 813.1	33 454.9	28 717.3
Darījumu dalībnieki															
Rezidentu MFI	2 224.9	2 173.2	2 023.5	1 807.8	850.8	1 354.9	2 105.7	1 500.2	1 808.7	1 363.4	1 541.0	1 579.4	1 623.6	1 247.2	1 075.3
Rezidentu CFS, finanšu palīgsabiedrības, apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	96.0	74.0	198.0	106.5	150.2	349.6	304.9	270.6	305.9	204.8	249.5	180.8	185.1	204.8	123.0
Rezidentu valdība, nefinanšu sabiedrības un mājsaimniecības apkalpojošās biedrības un nodibinājumi	222.8	265.2	301.7	261.6	306.3	307.4	243.4	265.6	328.0	296.5	261.2	283.7	261.9	328.8	294.4
Nerezidentu MFI	23 779.5	30 315.5	28 266.1	24 866.0	25 798.3	25 291.7	19 705.7	20 724.0	26 767.3	20 849.3	25 775.7	30 775.9	29 435.8	30 517.7	24 752.5
Nerezidentu CFS, finanšu palīgsabiedrības, apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	2 054.8	2 327.1	2 924.2	4 842.9	3 771.3	3 697.4	3 445.0	3 742.9	4 845.1	3 215.6	4 184.2	4 510.7	3 888.6	2 651.1	3 218.0
Nerezidentu valdība, nefinanšu sabiedrības un mājsaimniecības apkalpojošās biedrības un nodibinājumi	3 389.7	3 683.7	3 658.0	3 453.3	3 415.2	4 925.5	4 952.4	8 104.9	7 326.9	4 902.3	3 755.3	4 439.3	2 756.5	2 794.0	3 129.9
Mājsaimniecības	385.1	549.9	1 059.4	1 188.8	1 045.8	707.2	1 054.7	349.1	409.3	576.1	703.1	477.6	448.7	655.7	638.6
Darījumu valūtas															
Pavisam visās valūtās	32 152.9	39 388.6	38 430.8	36 527.0	35 337.8	36 633.7	31 811.7	34 957.4	41 791.2	31 408.0	36 470.0	42 247.4	38 600.2	38 399.4	33 231.7
t.sk. USD par EUR	16 488.1	22 057.7	20 450.9	19 480.1	19 779.1	20 954.8	15 931.0	18 469.0	21 154.2	16 373.1	22 975.9	26 965.1	25 823.7	26 539.9	23 000.3
t.sk. GBP par EUR	2 093.5	2 250.0	2 048.4	1 805.3	1 106.2	983.9	897.4	1 147.1	1 301.7	925.3	1 222.6	1 387.0	794.1	1 565.6	1 838.2
t.sk. pārējās valūtas par EUR	4 145.7	2 371.0	2 851.6	2 159.9	3 523.4	2 976.0	2 338.2	1 455.7	2 845.4	1 605.7	2 334.9	2 791.1	2 936.9	2 578.4	1 999.8

¹ Ietver skaidrā un bezskaidrā naudā veiktos kredītiestāžu darījumus. Skaidrā un bezskaidrā naudā veikto darījumu apjoms eiro aprēķināts, izmantojot Latvijas Bankas noteikto attiecīgās ārvalstu valūtas pārskata mēneša pēdējās dienas grāmatvedības kursu.

25. ĀRVALSTU VALŪTU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA BEZSKAIDRĀ NAUDĀ¹

(milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
USD par EUR²															
Apjoms	16 476.2	22 046.4	20 442.0	19 469.0	19 766.8	20 942.5	15 922.1	18 461.3	21 146.3	16 366.5	22 969.7	26 956.9	25 816.6	26 531.9	22 994.0
% ⁴	51.3	56.0	53.2	53.3	55.9	57.1	50.0	52.8	50.6	52.1	62.8	63.6	66.7	68.6	68.7
GBP par EUR²															
Apjoms	2 088.1	2 243.0	2 042.5	1 799.4	1 096.7	977.9	893.2	1 139.1	1 294.1	915.4	1 217.3	1 382.3	790.2	1 561.4	1 832.9
% ⁴	6.5	5.7	5.3	4.9	3.1	2.7	2.8	3.3	3.1	2.9	3.3	3.3	2.0	4.0	5.5
Pārējās valūtas (neietverot USD un GBP) par EUR²															
Apjoms	4 142.5	2 366.5	2 845.6	2 156.1	3 519.3	2 969.6	2 335.3	1 451.9	2 841.9	1 600.5	2 330.5	2 785.7	2 930.4	2 573.0	1 996.5
% ⁴	12.9	6.0	7.4	5.9	10.0	8.1	7.3	4.2	6.8	5.1	6.4	6.6	7.6	6.7	6.0
RUB par USD³															
Apjoms	3 638.2	4 232.3	3 703.4	4 014.3	3 337.7	5 422.4	5 490.6	5 673.3	6 202.4	5 552.0	3 604.5	4 775.4	2 062.6	3 165.1	3 034.7
% ⁴	11.3	10.8	9.6	11.0	9.4	14.8	17.2	16.2	14.8	17.7	9.9	11.3	5.3	8.2	9.1
GBP par USD³															
Apjoms	1 711.0	2 916.3	3 212.1	2 825.7	1 596.6	1 099.7	2 246.3	2 925.5	1 703.9	1 689.1	1 615.3	1 858.4	1 351.8	927.1	814.6
% ⁴	5.3	7.4	8.4	7.7	4.5	3.0	7.1	8.4	4.1	5.4	4.4	4.4	3.5	2.4	2.4
SEK par USD³															
Apjoms	82.3	193.6	112.3	151.2	102.1	28.3	35.1	106.1	89.2	72.3	39.9	37.4	30.5	71.0	55.2
% ⁴	0.2	0.5	0.3	0.4	0.3	0.1	0.1	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2
Pārējās valūtas (neietverot EUR, RUB, GBP un SEK) par USD³															
Apjoms	3 656.0	4 584.4	4 861.3	5 174.4	5 445.2	4 745.3	4 363.8	4 757.0	8 191.1	4 829.5	4 466.2	4 090.0	5 496.2	3 660.9	2 533.2
% ⁴	11.4	11.6	12.6	14.2	15.4	12.9	13.7	13.6	19.6	15.4	12.2	9.6	14.2	9.5	7.6
Pārējās valūtas (neietverot EUR un USD) par pārējām valūtām³															
Apjoms	345.5	796.6	1 216.1	937.0	493.8	463.0	555.0	426.1	323.6	416.2	320.5	454.7	202.2	187.3	216.2
% ⁴	1.1	2.0	3.2	2.6	1.4	1.3	1.8	1.2	0.8	1.2	0.9	1.1	0.6	0.4	0.5

¹ Ietver bezskaidrā naudā veiktos kredītiestāžu darījumus, kas atspoguļoti nozīmīgāko valūtu daļjumā.

² Darījumu apjoms eiro aprēķināts, izmantojot attiecīgās ārvalstu valūtas pārskata mēneša vidējo svērtu kursu.

³ Bezskaidrā naudā veikto darījumu apjoms eiro aprēķināts, izmantojot attiecīgās ārvalstu valūtas pārskata mēneša pēdējās dienas grāmatvedības kursu (valūtām, kurām ECB nenosaka grāmatvedības kursu, izmanto Thomson Reuters mēneša pēdējās dienas kursu).

⁴ Attiecīgajā ārvalstu valūtā veikto darījumu īpatsvars ārvalstu valūtas darījumu kopapjomā.

26. ECB PUBLICĒTIE EIRO ATSAUCES KURSI

(perioda beigās; ārvalstu valūtas par 1 eiro)

	2016						2017								
	31.07.	31.08.	30.09.	31.10.	30.11.	31.12.	31.01.	28.02.	31.03.	30.04.	31.05.	30.06.	31.07.	31.08.	30.09.
USD	1.1113	1.1132	1.1161	1.0946	1.0635	1.0541	1.0755	1.0597	1.0691	1.0930	1.1221	1.1412	1.1727	1.1825	1.1806
GBP	0.8440	0.8481	0.8610	0.9005	0.8525	0.8562	0.8611	0.8531	0.8555	0.8447	0.8737	0.8793	0.8942	0.9197	0.8818
JPY	114.8300	115.0100	113.0900	114.9700	120.4800	123.4000	121.9400	118.8300	119.5500	121.7600	124.4000	127.7500	129.7000	130.8100	132.8200
CHF	1.0823	1.0957	1.0876	1.0820	1.0803	1.0739	1.0668	1.0648	1.0696	1.0831	1.0896	1.0930	1.1359	1.1446	1.1457

27. VIDĒJIE SVĒRTIE ĀRVALSTU VALŪTU (IZŅEMOT BEZSKAIDRĀS NAUDAS NORĒĶINUS) KURSI¹

(ārvalstu valūta par 1 eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
USD															
Pērk	1.1190	1.1320	1.1337	1.1125	1.0856	1.0634	1.0721	1.0745	1.0791	1.0823	1.1195	1.1354	1.1649	1.1936	1.2037
Pārdod	1.1048	1.1156	1.1165	1.0988	1.0768	1.0500	1.0581	1.0601	1.0625	1.0671	1.1018	1.1199	1.1486	1.1773	1.1876
GBP															
Pērk	0.8522	0.8658	0.8614	0.9030	0.8748	0.8524	0.8689	0.8578	0.8720	0.8553	0.8621	0.8876	0.8972	0.9224	0.9037
Pārdod	0.8325	0.8475	0.8432	0.8824	0.8604	0.8364	0.8519	0.8442	0.8565	0.8391	0.8457	0.8684	0.8778	0.9025	0.8898
JPY															
Pērk	120.6191	117.2687	121.6475	118.5544	121.3693	125.7813	124.5833	124.0133	122.6867	120.1222	131.4957	127.2489	133.0279	138.6858	132.1771
Pārdod	113.5047	110.7532	112.1614	111.0345	113.2427	117.6622	118.8126	117.0006	117.4587	114.7740	119.8285	122.2291	126.4765	125.8436	126.4943
SEK															
Pērk	9.5733	9.6022	9.6486	9.8401	10.0011	9.8163	9.5905	9.6076	9.6843	9.7648	9.8356	9.8878	9.7125	9.6624	9.6413
Pārdod	9.3290	9.3573	9.4361	9.5542	9.7286	9.6179	9.3959	9.3825	9.4254	9.4451	9.5688	9.6020	9.4808	9.4672	9.3789
RUB															
Pērk	71.7452	73.4237	72.5679	70.1605	70.2186	66.1728	64.2010	62.7322	62.1997	60.9068	63.2289	64.8709	68.6531	70.5106	69.3660
Pārdod	69.6913	71.1134	70.8448	68.2576	68.5606	64.4040	62.4312	61.1011	60.7200	59.3428	61.6041	63.2023	66.0500	68.0874	67.3682
CHF															
Pērk	1.1081	1.1055	1.1022	1.1042	1.0952	1.0900	1.0877	1.0831	1.0883	1.0866	1.1091	1.1040	1.1213	1.1569	1.1569
Pārdod	1.0763	1.0924	1.0938	1.0897	1.0742	1.0780	1.0628	1.0537	1.0760	1.0647	1.0889	1.0879	1.0885	1.1286	1.1321

¹ Ietver kredītiestāžu un valūtas maiņas kapitālsabiedrību skaidrā naudā veikto darījumu vidējos svērtos valūtu kursus.

28. VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU STRUKTŪRA

(perioda beigās; milj. eiro)

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Apdrošināšana	928.2	958.2	1 000.7	1 030.8	1 030.8	1 060.8	1 048.1	1 048.1	1 078.1	1 078.1	1 094.9	1 108.1	1 108.1	1 108.1	1 108.1
Rezidenti	852.4	876.1	905.2	946.8	946.7	972.0	952.7	952.4	980.5	980.5	999.1	1 004.8	992.7	1 002.2	1 001.8
Nefinanšu sabiedrības	20.6	20.6	20.6	20.6	20.6	20.6	17.1	16.8	16.8	16.8	16.8	16.8	16.8	16.8	16.8
Centrālā banka	138.8	139.3	141.3	144.3	145.6	149.1	149.1	150.4	160.7	160.7	160.7	160.7	169.1	169.8	169.8
Kredītiestādes	320.1	343.3	352.6	393.3	392.3	424.0	433.0	436.3	453.9	456.5	475.6	481.3	497.3	502.1	501.7
Naudas tirgus fondi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CFS, izņemot ieguldījumu fondus	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
Finanšu palīgsabiedrības	11.0	11.0	17.3	17.3	17.3	17.3	17.3	18.5	17.8	17.8	17.8	17.8	17.8	17.8	17.8
Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	320.5	320.5	331.9	329.8	329.8	320.0	297.4	292.5	293.4	290.8	290.3	290.3	253.8	257.8	257.8
Apdrošināšanas sabiedrības	40.5	40.5	40.6	40.6	40.6	40.6	37.5	37.2	37.2	37.2	37.2	37.2	22.7	22.7	22.7
Pensiju fondi	280.0	280.0	291.3	289.2	289.2	279.4	259.9	255.3	256.2	253.6	253.1	253.1	231.1	235.1	235.1
Centrālā valdība	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1	32.1
Mājsaimniecības	2.4	2.4	2.4	2.4	2.0	2.0	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7
Mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas institūcijas	6.7	6.7	6.7	6.7	6.7	6.7	4.8	3.9	3.9	3.9	3.9	3.9	3.9	3.9	3.9
Nerezidenti	75.8	82.1	95.5	84.0	84.1	88.8	95.3	95.6	97.5	97.5	95.8	103.3	115.4	105.9	106.2
Nefinanšu sabiedrības	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredītiestādes	48.7	49.0	51.0	51.2	51.6	51.4	63.5	63.5	63.4	63.4	58.3	58.2	63.2	63.2	63.2
Naudas tirgus fondi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MFI, izņemot centrālās bankas, kredītiestādes un naudas tirgus fondus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CFS, izņemot ieguldījumu fondus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finanšu palīgsabiedrības	27.1	33.1	44.5	32.8	32.5	37.3	31.8	32.1	34.1	34.1	37.5	44.0	51.2	41.7	42.1
Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.0	1.0	1.0	1.0
Centrālā valdība	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mājsaimniecības	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas institūcijas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

29. VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA VĒRTSPAPĪRU SĀKOTNĒJĀ TIRGUS DARĪJUMU REZULTĀTI

(2017. gada 2. cet. un 3. cet.)

Izsoles datums (dd.mm.)	Sākotnējais termiņš (mēnešos)	Piedāvājums (tūkst. eiro)	Pieprasījums (tūkst. eiro)	Pirkuma apjoms (tūkst. eiro)	Vidējā svērtā peļņas likme (%)
Konkurējošās daudzscenu izsoles					
31.05.	60	24 000	127 295	24 000	0.236
Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru sākotnējā izvietošana, lietojot tiešās pārdošanas metodes					
31.05.	60	-	29 900	6 000	0.236

30. IKP DINAMIKA

	2016 ¹				2017			
	1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet. ¹	2. cet.	3. cet.	
Faktiskajās cenās (milj. eiro)	24 926.7	5 507.6	6 197.1	6 510.3	6 711.8	5 853.9	6 648.3	7 095.8
Salīdzināmajās cenās ² (milj. eiro)	21 785.7	4 813.2	5 471.4	5 632.1	5 869.1	5 006.4	5 691.4	5 961.3
Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)	2.1	2.4	2.6	0.5	2.8	4.0	4.0	5.8
Kopējā pievienotā vērtība (%)	1.4	1.8	1.8	0.0	2.2	4.4	4.5	5.8

¹ Dati precizēti.² 2010. gada vidējās cenas; ķēdes indeksu veidā agregēti dati. Sezonāli neizlīdzināti dati.**31. STRĀDĀJOŠO MĒNEŠA VIDĒJĀS DARBA SAMAKSAS UN BEZDARBA LĪMEŅA PĀRMAIŅAS**

	2016						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I ¹	II ¹	III ¹	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Vidējā bruto darba samaksa															
Eiro mēnešī	866	866	850	852	876	954	872	855	910	912	928	941	928	933	914
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)	100.3	106.4	104.8	104.3	107.4	106.1	107.1	105.5	106.4	108.2	108.6	109.3	107.2	107.8	107.6
Reālās neto darba samaksas indekss (salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, %)	99.8	106.0	103.8	102.9	105.6	103.5	103.3	101.3	102.1	103.9	104.8	105.6	103.7	103.8	103.9
Reģistrēto bezdarbnieku skaits															
Mēneša beigās	77 425	75 664	74 357	74 053	75 348	78 357	80 016	79 152	76 431	71 705	68 439	66 708	65 554	63 717	61 461
Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)	96.0	94.8	94.7	94.9	95.2	95.8	93.6	91.4	89.5	87.2	86.5	85.3	84.7	84.2	82.7

¹ Dati precizēti.

32. LATVIJAS ĀRĒJĀS TIRDZNICĪBAS BILANCE

(milj. eiro; eksports – FOB cenās, imports – CIF cenās)

	2016 ¹					2017				
	1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet. ¹	2. cet.	3. cet.			
Eksports	10 357.7	2 362.6	2 529.5	2 646.4	2 819.2	2 676.9	2 726.8	2 850.9		
Imports	12 249.2	2 788.3	3 022.6	3 093.3	3 345.0	3 223.4	3 438.4	3 713.2		
Bilance	-1 891.5	-425.7	-493.1	-446.9	-525.8	-546.5	-711.7	-862.4		

	2016 ¹						2017								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I ¹	II ¹	III ¹	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Eksports	802.8	882.9	960.7	976.1	955.9	887.3	812.2	835.5	1 029.3	853.7	945.1	928.0	858.2	958.3	1 034.4
Imports	979.1	1 062.2	1 051.9	1 115.7	1 110.9	1 118.5	1 008.7	1 004.8	1 209.9	1 037.2	1 160.0	1 241.3	1 180.1	1 287.1	1 246.0
Bilance	-176.4	-179.2	-91.3	-139.6	-155.0	-231.2	-196.6	-169.3	-180.6	-183.5	-214.9	-313.3	-321.9	-328.9	-211.6

¹ Dati precizēti.

33. SVARĪGĀKĀS PRECES LATVIJAS EKSPORTĀ

(FOB cenās)

	2016 ¹		2017					
			1. cet. ¹		2. cet.		3. cet.	
	Milj. eiro	%	Milj. eiro	%	Milj. eiro	%	Milj. eiro	%
Kopā	10 357.7	100.0	2 676.9	100.0	2 726.8	100.0	2 850.9	100.0
Lauksaimniecības un pārtikas preces	1 997.5	19.3	508.4	19.0	496.7	18.2	618.0	21.7
Minerālprodukti	512.2	4.9	121.6	4.6	131.0	4.8	139.8	4.9
Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumi	805.0	7.8	207.2	7.8	221.2	8.1	215.2	7.5
Plastmasas un to izstrādājumi; kaučuks un tā izstrādājumi	340.2	3.3	88.7	3.3	97.1	3.6	91.1	3.2
Koks un koka izstrādājumi	1 779.9	17.2	472.3	17.6	474.8	17.4	447.5	15.7
Papīra masa no koksnes, papīrs un kartons	230.4	2.2	60.0	2.2	60.3	2.2	64.6	2.3
Tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi	314.2	3.0	88.3	3.3	82.4	3.0	89.7	3.1
Akmens, ģipša, cementa, stikla un keramikas izstrādājumi	300.5	2.9	75.3	2.8	81.3	3.0	73.7	2.6
Parastie metāli un parasto metālu izstrādājumi	833.8	8.1	235.6	8.8	272.1	10.0	251.8	8.8
Mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas	1 857.9	17.9	464.6	17.4	470.4	17.2	534.8	18.8
Satiksmes līdzekļi	660.8	6.4	188.2	7.0	170.7	6.3	148.5	5.2
Dažādi izstrādājumi	368.2	3.6	91.5	3.4	95.6	3.5	99.0	3.5
Pārējās preces	357.2	3.4	75.3	2.8	73.2	2.7	77.2	2.7

¹ Dati precizēti.

34. SVARĪGĀKĀS PRECES LATVIJAS IMPORTĀ

(CIF cenās)

	2016 ¹		2017					
			1. cet. ¹		2. cet.		3. cet.	
	Milj. eiro	%	Milj. eiro	%	Milj. eiro	%	Milj. eiro	%
Kopā	12 249.2	100.0	3 223.4	100.0	3 438.4	100.0	3 713.2	100.0
Lauksaimniecības un pārtikas preces	2 043.7	16.6	530.5	16.5	562.9	16.4	645.8	17.4
Minerālprodukti	1 103.7	9.0	310.3	9.6	311.3	9.1	403.3	10.9
Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarozaru ražojumi	1 291.5	10.6	372.9	11.6	352.2	10.2	354.7	9.5
Plastmasas un to izstrādājumi; kaučuks un tā izstrādājumi	684.7	5.7	183.9	5.7	199.9	5.8	223.1	6.0
Koks un koka izstrādājumi	406.7	3.3	108.2	3.4	117.0	3.4	116.6	3.1
Papīra masa no koksnes, papīrs un kartons	279.9	2.3	69.4	2.1	76.3	2.2	79.7	2.1
Tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi	473.6	3.9	123.7	3.8	119.7	3.5	147.9	4.0
Akmens, ģipsa, cementa, stikla un keramikas izstrādājumi	237.4	1.9	57.1	1.8	66.9	1.9	69.6	1.9
Parastie metāli un parasto metālu izstrādājumi	935.0	7.6	244.9	7.6	296.7	8.6	282.0	7.6
Mehānismi un mehāniskas ierīces, elektroiekārtas	2 631.8	21.5	633.0	19.6	701.5	20.4	785.4	21.2
Satiksmes līdzekļi	1 223.8	10.0	289.6	9.0	343.7	10.0	293.5	7.9
Dažādi izstrādājumi	303.5	2.5	71.2	2.2	77.8	2.3	84.0	2.3
Pārējās preces	634.0	5.1	228.6	7.1	212.5	6.2	227.7	6.1

¹ Dati precizēti.

35. PARTNERVALSTIS LATVIJAS ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBĀ

(eksports – FOB cenās, imports – CIF cenās)

2017	1. cet. ¹					2. cet.					3. cet.				
	Milj. eiro			Īpatsvars (%)		Milj. eiro			Īpatsvars (%)		Milj. eiro			Īpatsvars (%)	
	Eksports	Imports	Bilance	Eksports	Imports	Eksports	Imports	Bilance	Eksports	Imports	Eksports	Imports	Bilance	Eksports	Imports
Kopā	2 676.9	3 223.4	-546.5	100.0	100.0	2 726.8	3 438.4	-711.7	100.0	100.0	2 850.9	3 713.2	-862.4	100.0	100.0
Euro zonas valstis	1 356.8	1 818.5	-461.7	50.7	56.4	1 305.2	2 024.7	-719.5	47.9	58.9	1 358.8	2 089.8	-731.0	47.7	56.3
ES28 valstis	2 018.5	2 467.3	-448.8	75.4	76.6	1 960.5	2 723.3	-762.8	71.9	79.2	1 985.2	2 807.7	-822.5	69.6	75.6
t.sk. Vācija	209.5	348.1	-138.7	7.8	10.8	190.0	401.2	-211.1	7.0	11.7	210.7	399.8	-189.1	7.4	10.8
Zviedrija	168.3	97.6	70.8	6.3	3.0	181.6	107.5	74.1	6.7	3.1	155.3	104.4	50.8	5.4	2.8
Apvienotā Karaliste	138.6	61.2	77.4	5.2	1.9	146.5	65.3	81.2	5.4	1.9	154.4	96.2	58.2	5.4	2.6
Somija	55.3	134.3	-79.0	2.1	4.2	56.5	146.5	-90.0	2.1	4.3	60.5	152.7	-92.2	2.1	4.1
Dānija	142.8	78.5	64.3	5.3	2.4	114.4	82.9	31.5	4.2	2.4	115.2	81.0	34.2	4.0	2.2
Nīderlande	75.7	136.0	-60.2	2.8	4.2	64.7	144.1	-79.4	2.4	4.2	71.8	143.1	-71.3	2.5	3.9
Lietuva	458.0	571.7	-113.7	17.1	17.7	464.9	672.3	-207.5	17.0	19.6	480.9	679.5	-198.7	16.9	18.3
Igaunija	336.7	243.2	93.5	12.6	7.5	322.8	270.9	51.9	11.8	7.9	316.2	261.8	54.3	11.1	7.1
Polija	138.9	316.4	-177.5	5.2	9.8	130.7	318.8	-188.1	4.8	9.3	126.1	320.9	-194.8	4.4	8.6
NVS	293.7	346.0	-52.3	11.0	10.7	339.8	323.5	16.3	12.5	9.4	388.2	421.2	-33.1	13.6	11.4
t.sk. Krievija	204.4	260.4	-56.0	7.6	8.1	230.5	209.4	21.1	8.5	6.1	282.6	312.2	-29.6	9.9	8.4
Pārējās valstis	364.7	410.1	-45.4	13.6	12.7	426.4	391.7	34.7	15.6	11.4	477.5	484.3	-6.8	16.8	13.0
t.sk. ASV	55.7	22.1	33.6	2.1	0.7	56.4	33.3	23.1	2.1	1.0	99.4	51.4	48.0	3.5	1.4
Norvēģija	64.9	12.1	52.8	2.4	0.4	59.4	11.4	48.0	2.2	0.3	65.9	13.5	52.4	2.3	0.4
Ķīna	33.7	112.5	-78.8	1.3	3.5	24.4	99.0	-74.6	0.9	2.9	32.2	119.8	-87.7	1.1	3.2

¹ Dati precizēti.

36. REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBU UN MĀJSAIMNIECĪBU NORĒĶINU KARŠU KREDĪTI, ATJAUNOJAMIE KREDĪTI UN PĀRSNIEGUMA KREDĪTI

(perioda beigās; milj. eiro)

	Nefinanšu sabiedrības			Mājsaimniecības		
	Atjaunojamie kredīti un pārsnieguma kredīti	Norēķinu karšu bezprocentu kredīti	Norēķinu karšu procentu kredīti	Atjaunojamie kredīti un pārsnieguma kredīti	Norēķinu karšu bezprocentu kredīti	Norēķinu karšu procentu kredīti
2016						
VII	691.1	1.6	2.5	41.4	6.3	117.1
VIII	722.0	1.6	2.8	42.3	6.2	119.1
IX	683.0	1.7	3.2	42.7	7.1	118.6
X	669.7	1.7	3.6	42.3	7.4	118.7
XI	692.1	1.7	3.9	42.7	7.3	119.2
XII	655.2	1.7	4.1	38.1	6.3	117.6
2017						
I	702.4	1.6	4.6	37.0	6.2	118.9
II	682.9	1.5	5.0	35.8	6.5	116.7
III	714.9	1.6	5.8	35.8	6.6	118.1
IV	739.6	1.5	6.7	35.1	6.6	117.4
V	709.4	1.6	7.4	34.6	6.8	119.6
VI	737.0	1.5	7.7	33.1	6.2	118.2
VII	745.0	1.4	8.1	33.3	5.8	119.0
VIII ¹	853.4	1.5	8.1	34.5	6.0	121.2
IX	883.5	1.5	7.8	35.9	6.7	120.7

¹ 2017. gada augustā rezidentu nefinanšu sabiedrībām izsniegto atjaunojamo kredītu un pārsnieguma kredītu atlikuma pārmaiņas galvenokārt saistītas ar atsevišķu kredītiestāžu veikto kredītu instrumentu klasifikācijas maiņu.

37.a KREDĪTI REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM ATLIKUŠĀ TERMIŅĀ UN PROCENTU LIKMES PĀRSKATĪŠANAS PERIODA DALĪJUMĀ

(perioda beigās; milj. eiro)

	Eiro; ar noteikto termiņu ilgāku par					
	1 gadu, t.sk. ar atlikušo termiņu			2 gadiem, t.sk. ar atlikušo termiņu		
		līdz 1 gadam	ilgāku par 1 gadu un procentu likmes pārskatīšanas periodu ≤1 gadu		līdz 2 gadiem	ilgāku par 2 gadiem un procentu likmes pārskatīšanas periodu ≤2 gadiem
2016						
IX	5 023.8	686.0	4 075.3	4 873.6	1 274.0	3 367.5
XII	5 111.2	608.6	4 201.3	4 971.1	1 269.1	3 453.0
2017						
III	5 083.7	569.2	4 255.3	4 939.9	1 305.9	3 422.8
VI	5 063.9	797.1	4 009.2	4 932.6	1 464.1	3 253.3
IX	4 550.6	723.3	3 684.7	4 408.5	1 274.9	3 031.8

37.b KREDĪTI REZIDENTU MĀJSAIMNIECĪBĀM ATLIKUŠĀ TERMIŅĀ UN PROCENTU LIKMES PĀRSKATĪŠANAS PERIODA DALĪJUMĀ

(perioda beigās; milj. eiro)

	Eiro; ar noteikto termiņu ilgāku par					
	1 gadu, t.sk. ar atlikušo termiņu			2 gadiem, t.sk. ar atlikušo termiņu		
		līdz 1 gadam	ilgāku par 1 gadu un procentu likmes pārskatīšanas periodu ≤1 gadu		līdz 2 gadiem	ilgāku par 2 gadiem un procentu likmes pārskatīšanas periodu ≤2 gadiem
2016						
IX	4 897.5	220.6	4 194.6	4 849.3	334.3	4 233.7
XII	4 915.1	212.2	4 202.5	4 867.3	321.3	4 224.2
2017						
III	4 886.5	168.5	4 156.3	4 843.7	280.8	4 153.0
VI	4 901.6	163.2	4 136.7	4 860.3	270.9	4 128.7
IX	4 938.8	160.3	4 315.6	4 898.5	267.3	4 294.4

38. JAUNO DARĪJUMU UN PĀRSKATĪTO KREDĪTU¹ APJOMI MFI DARĪJUMOS AR REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM EIRO

(milj. eiro)

	Kredīti mājāsaimniecībām, izņemot atjaunojamus kredītus un pārsnieguma kredītus un norēķinu karšu procentu kredītus						Kredīti nefinanšu sabiedrībām, izņemot atjaunojamus kredītus un pārsnieguma kredītus un norēķinu karšu procentu kredītus	
	Mājokļa iegādei		Patēriņam		Pārējie kredīti			t.sk. pārskatītie kredīti
		t.sk. pārskatītie kredīti		t.sk. pārskatītie kredīti		t.sk. pārskatītie kredīti		
2016								
VII	69.1	27.9	19.3	0.6	7.2	2.2	386.9	245.1
VIII	74.7	29.4	20.0	0.8	9.7	4.5	456.3	334.7
IX	75.3	30.6	19.0	1.4	7.4	3.7	379.7	230.0
X	85.5	31.1	20.0	1.0	16.7	3.8	444.8	260.9
XI	76.5	33.1	19.5	0.9	12.7	6.8	394.8	293.0
XII	81.6	39.2	20.3	0.9	27.3	5.4	441.1	306.8
2017								
I	69.1	33.3	20.9	0.8	5.1	2.5	233.9	161.3
II	72.0	35.1	20.1	1.3	5.6	4.0	471.5	326.2
III	83.1	36.3	23.7	1.0	22.2	18.3	521.5	398.0
IV	75.9	34.2	22.1	1.0	6.6	2.6	353.6	238.9
V	93.4	41.0	23.5	1.0	8.8	4.7	281.4	163.3
VI	97.3	44.8	23.0	1.7	10.1	3.8	353.4	259.8
VII	78.4	35.6	24.0	2.2	6.8	3.9	495.5	352.9
VIII	84.1	36.9	25.2	1.9	8.9	3.7	377.5	205.9
IX	87.8	37.3	20.7	1.9	13.0	7.6	403.8	289.4

¹ Kredīti, kuru līgumi pārskatīti pēc mājāsaimniecības vai nefinanšu sabiedrības aktīvas darbības, kas vērsta uz vienošanos par jauniem līguma noteikumiem, t.sk. procentu likmi.

39. LATVIJAS MAKSĀJUMU BILANCE

	2016 ¹				2017			
	1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet. ¹	2. cet.	3. cet.	
Analītiskie dati (% no IKP)								
Tekošais konts	1.4	3.9	-0.2	1.5	0.6	3.2	-3.1	-4.2
Ārējais parāds								
Bruto	148.2	148.5	154.3	150.1	148.8	147.7	145.5	142.7
Neto	28.6	29.2	29.3	29.2	28.8	26.8	26.5	25.6
Tiešās investīcijas Latvijā								
Darījumi	0.5	-1.5	-2.7	3.5	2.3	2.7	2.4	5.5
Atlikums perioda beigās	53.8	54.8	53.7	54.1	54.0	54.5	54.6	54.8
Darījumi (milj. eiro)								
Tekošais konts	342	216	-14	101	39	187	-204	-301
Preces	-1 918	-461	-498	-425	-534	-565	-701	-827
Kredīts (eksports)	10 391	2 356	2 532	2 690	2 813	2 656	2 710	2 869
Debets (imports)	12 309	2 818	3 030	3 115	3 347	3 221	3 410	3 697
Pakalpojumi	2 141	541	530	533	538	575	528	570
Kredīts (eksports)	4 575	1 085	1 137	1 169	1 184	1 146	1 189	1 272
Debets (imports)	2 433	544	607	636	646	572	661	702
Sākotnējie ienākumi	-62	105	-116	-35	-16	132	-112	-116
Kredīts	1 398	424	339	287	346	512	308	299
Debets	1 460	319	455	322	363	380	421	415
Otrreizējie ienākumi	180	31	70	28	51	45	81	72
Kredīts	905	215	228	195	267	207	239	250
Debets	725	184	158	167	215	162	158	177
Kapitāla konts	249	100	63	5	82	-1	114	38
Kredīts	262	109	63	7	83	1	117	39
Debets	13	9	1	2	2	2	3	1
Finanšu konts	443	200	92	39	112	253	76	-191
Tiešās investīcijas	-4	70	209	-143	-139	-67	-124	-390
Aktīvi	217	23	126	103	-35	98	72	-14
Pasīvi	221	-47	-82	246	104	165	196	375
Portfeļieguldījumi	912	1 169	-367	235	-125	344	-345	1 091
Aktīvi	1 876	1 114	202	224	336	136	-139	1 086
Pasīvi	964	-55	569	-11	461	-207	206	-5
Atvasinātie finanšu instrumenti	202	3	0	14	185	-196	-154	-158
Aktīvi	-282	-94	-109	-53	-26	-276	-179	-175
Pasīvi	-484	-97	-109	-66	-211	-81	-24	-17
Citi ieguldījumi	-791	-1 047	253	338	-335	125	521	-985
Aktīvi	193	957	809	-584	-989	587	734	-596
Pasīvi	984	2 005	556	-922	-655	462	214	388
Rezerves aktīvi	124	6	-3	-404	525	46	179	250

¹ Dati precizēti.

Papildinformācija

Vispārējās piezīmes

Izdevuma "Makroekonomisko Norišu Pārskats" (2017. gada decembris, Nr. 26) sagatavošanā izmantota līdz 2017. gada 14. decembrim pieejamā informācija.

Izdevumā "Makroekonomisko Norišu Pārskats" (2017. gada decembris, Nr. 26) izmantota CSP, ECB, Valsts kases, *Nasdaq Riga*, *Euribor-EBF* un Latvijas Bankas informācija.

Grafiskos attēlus sagatavojot, izmantota SVF (1. att.), EK (2., 22., 23., 29., 30., 32. un 34. att.), CSP (16.–22., 24.–29., 31., 32., 36. un 37. att.), *Bloomberg* (3., 4., 6. un 33. att.), Valsts kases (7. att.), Latvijas Bankas (8.–15., 28., 30., 32., 33., 36.–38. un 40. att.), VID (29. att.), *Reuters* (5. un 33. att.), ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (35. att.) un Dalasas Federālo rezervju banka (39. att.) informācija.

Statistikās informācijas tabulas sagatavojot, izmantota Latvijas Bankas (1., 3., 4., 6.–25., 27., 28. un 36.–39. tabula), *Nasdaq Riga* (1. tabula), Valsts kases (1., 2.ab un 29. tabula), *Euribor-EBF* (1. tabula), CSP (2.ab un 30.–35. tabula) un ECB (5. un 26. tabula) informācija.

Dažos gadījumos skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa atšķiras no kopsummas.

FOB cena ir preces cena, kuru veido preces vērtība, ieskaitot transporta un apdrošināšanas izmaksas līdz eksportētājvalsts robežai.

CIF cena ir preces cena, kuru veido preces vērtība, ieskaitot transporta un apdrošināšanas izmaksas līdz importētājvalsts robežai.

Tabulās apzīmējums "-" nozīmē, ka attiecīgajā periodā nav darījumu, un apzīmējums "x" – dati nav pieejami, rādītājus nav iespējams aprēķināt vai respondentu skaits ir nepietiekams datu publiskošanai.

Nauda un banku darbība

Monetāro rādītāju aprēķinā tiek iekļauti Latvijas Bankas bilances dati un pārējo MFI bilanču pārskatu informācija, kas tiek sagatavota saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto metodoloģiju (sk. Latvijas Bankas 2014. gada 16. maija noteikumus Nr. 132 "Monetāro finanšu iestāžu "Mēneša bilances pārskata" sagatavošanas noteikumi").

Izdevumā izmantoti šādi termini.

MFI – finanšu sabiedrības, kas veido naudas emisijas sektoru. Latvijā MFI ir Latvijas Banka, kredītiestādes u.c. MFI saskaņā ar Latvijas Bankas sagatavoto "Latvijas Republikas monetāro finanšu iestāžu sarakstu". ES MFI ietver ECB, eiro zonas valstu centrālās bankas, kredītiestādes un citas MFI (naudas tirgus fondus) saskaņā ar ECB publicēto MFI sarakstu.

Ne-MFI – vienības, kuras nav MFI.

Finanšu iestādes – citi finanšu starpnieki, izņemot apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (CFS), finanšu palīgsabiedrības, apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi.

CFS – finanšu sabiedrības, kuras iesaistītas galvenokārt finanšu starpniecībā, uzņemoties tādas saistības, kas nav valūta, noguldījumi un noguldījumu aizstājēji no klientiem, kas nav MFI, vai apdrošināšanas tehniskās rezerves. CFS ir kreditēšanā iesaistītās sabiedrības (piemēram, finanšu līzings sabiedrības, faktūrkreditēšanas sabiedrības, eksporta vai importa finansēšanas sabiedrības), ieguldījumu fondi, ieguldījumu brokeru sabiedrības, finanšu instrumentsabiedrības (*financial vehicle corporations*), finanšu pārvaldītājsabiedrības, riska kapitāla sabiedrības (*venture capital corporations*). CFS datus tiek iekļauti arī finanšu palīgsabiedrību dati.

Finanšu palīgsabiedrības – finanšu sabiedrības, kuras iesaistītas galvenokārt finanšu palīgdarbībās, t.i., darbībās, kuras cieši saistītas ar finanšu starpniecību, bet nav finanšu starpniecība, piemēram, ieguldījumu brokeri, kas neveic finanšu starpniecības pakalpojumus savā vārdā, sabiedrības, kas nodrošina finanšu tirgu infrastruktūru, finanšu institūciju un finanšu tirgu centrālās uzraudzības iestādes, ja tās ir atsevišķas institucionālas vienības. Latvijā par finanšu palīgsabiedrību uzskatāma arī FKTK un *Nasdaq Riga*. Finanšu palīgsabiedrību dati tiek iekļauti CFS datos.

Nefinanšu sabiedrības – saimnieciskās vienības, kuras veic preču ražošanu vai sniedz nefinansiālus pakalpojumus nolūkā gūt peļņu vai citus augļus.

Mājsaimniecības – fiziskās personas vai fizisko personu grupas, kuru pamatdarbība ir patēriņš un kuras ražo preces un pakalpojumus vienīgi pašu patēriņam, kā arī mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas institūcijas. Latvijā mājsaimniecību sektorā iekļaujami arī individuālā darba veicēji, ja viņi nav reģistrējuši savu darbību Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā.

Neakciju vērtspapīru turējumi – finanšu aktīvi, kuri ir uzrādītāja instrumenti, parasti ir apgrozāmi, tos tirgo otreizējās tirgos vai par tiem tirgū var saņemt atlīdzību un kuri negarantē to turētājam nekādas īpašuma tiesības uz institucionālo vienību, kas šos finanšu aktīvus emitējusi.

Saskaņā ar ECB metodoloģiju tiek publicēta šāda informācija:

- 1) Latvijas Bankas aktīvi un pasīvi (6. tabula), paplašinot uzrādāmo finanšu instrumentu loku;
- 2) MFI (izņemot Latvijas Banku) kopsavilkuma bilance, t.i., Latvijas MFI, izņemot Latvijas Banku, saskaņoto bilanču summa (7. tabula);
- 3) monetārie rādītāji un to sastāvdaļas (4. tabula) atspoguļo Latvijas devumu eiro zonas monetārajos rādītājos un atbilstošos bilances posteņos. Tie iegūti no MFI konsolidētās bilances. Tiek aprēķināts un publicēts Latvijas devums šādos monetārajos rādītājos:
 - visās valūtās MFI uz nakti veiktajos noguldījumos;
 - visās valūtās veiktajos noguldījumos ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem ieskaitot (īstermiņa krājnoguldījumos), kā arī visās valūtās veiktajos noguldījumos MFI ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot (īstermiņa termiņnoguldījumos);
 - *repo* darījumos, MFI emitētajos parāda vērtspapīros ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot un naudas tirgus fondu akcijās un daļās.

Tiek publicēti arī Latvijas Bankas monetārie rādītāji (3. tabula), kas ietver nacionālo devumu eiro zonas naudas bāzē un atbilstošos bilances posteņus, kā arī Latvijas MFI (izņemot Latvijas Banku) naudas pārskats (10. tabula).

Ievērojot to, ka Latvijas Banka apkopo plašāku informāciju, papildus tiek publicēta:

- 1) MFI konsolidētā bilance, kas iegūta, aprēķinot Latvijas MFI kopsavilkuma bilances pozīciju saldo (8. tabula). Sakarā ar to, ka uzskaites paņēmieni mazliet atšķiras, MFI savstarpējo posteņu summa ne vienmēr ir vienāda ar nulli, tāpēc atlikums tiek ietverts MFI savstarpējo saistību pārsniegumā;
- 2) Latvijas MFI (izņemot Latvijas Banku) kopsavilkuma bilance, kas ir saskaņoto bilanču summa (9.ab tabula);
- 3) MFI (izņemot Latvijas Banku) ārzemju aktīvus un ārzemju pasīvus raksturojošā informācija (11.ab tabula), t.sk. arī atsevišķas mēneša bilances pārskata pozīcijas valstu grupu dalījumā (12. tabula);

4) Latvijas finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumu MFI (izņemot Latvijas Banku) termiņstruktūru un noguldījumu veidus, t.sk. *repo* darījumu, raksturojošā informācija (13. un 14.abc tabula), kā arī valdības un nerezidentu noguldījumus raksturojošā informācija (14.d tabula). Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu grupēti atbilstoši brīdinājuma termiņam. Ilgtermiņa noguldījumi ietver noguldījumus, kuru sākotnējais termiņš ir ilgāks par 1 gadu. MFI (izņemot Latvijas Banku) veikto noguldījumu valūtu dalījums atspoguļots 20.ab tabulā;

5) MFI (izņemot Latvijas Banku) Latvijas finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu termiņstruktūru un kredītu veidus raksturojošā informācija (15., 16.ab, 17., 18., 36. un 37. tabula), kā arī valdības un nerezidentu kredītus raksturojošā informācija (16.c tabula). MFI (izņemot Latvijas Banku) izsniegto kredītu valūtu dalījums atspoguļots 20.cd tabulā;

6) MFI (izņemot Latvijas Banku) vērtspapīru turējumus raksturojošā informācija (19.ab un 20.ef tabula);

7) MFI (izņemot Latvijas Banku) emitētos parāda vērtspapīrus raksturojošā informācija (20.g tabula).

Procentu likmes

Procentu likmju aprēķinā tiek iekļauta MFI pārskatu informācija, kas tiek sagatavota saskaņā ar Latvijas Bankas 2014. gada 16. maija noteikumiem Nr. 133 "Monetāro finanšu iestāžu procentu likmju pārskatu sagatavošanas noteikumi". Izmantojot šajos noteikumos ietvertu metodoloģiju, Latvijas Republikā reģistrētajām kredītiestādēm, ārvalstu kredītiestāžu filiālēm un atsevišķām krājaizdevu sabiedrībām jāsniedz informācija par noguldījumu un kredītu procentu likmēm, kas tiek piemērotas darījumos ar rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām.

Tiek apkopota Latvijas Republikā reģistrēto kredītiestāžu, ārvalstu kredītiestāžu filiāļu un krājaizdevu sabiedrību sniegtā informācija par noguldījumu un kredītu procentu likmēm, kas tiek piemērotas darījumos ar nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām (21. tabula). Procentu likmju statistika tiek apkopota par jaunajiem darījumiem un darījumu atlikumiem. Visas procentu likmju statistikā ietvertās likmes ir vidējās svērtās procentu likmes. Procentu likmju statistikas sagatavošanā kredītiestādes izmanto nolīgto gada likmi (*annualised agreed rate*; AAR) vai šauri definēto efektīvo likmi (*narrowly defined effective rate*; NDER) un efektīvo gada izmaksu procentu likmi (*annual percentage rate of charge*; APRC). AAR vai NDER likmes aprēķināt kredītiestādēm jāizvēlas, pamatojoties uz līguma nosacījumiem. NDER var aprēķināt jebkuram noguldījumam vai aizdevumam. Kredītiem mājsaimniecībām mājokļa iegādei un patēriņa kredītiem papildus AAR vai NDER uzrādīta arī APRC.

Noguldījumu uz nakti un noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu jauno darījumu un atlikumu procentu likmes sakrīt.

No jauna izsniegto kredītu procentu likmes tiek atspoguļotas saskaņā ar līgumā noteikto procentu likmes darbības sākotnējo periodu. Savukārt norēķinu konta debeta atlikuma (*overdraft*) procentu likmes tiek uzrādītas šā kredīta atlikumam.

Atspoguļojot mājsaimniecībām izsniegto patēriņa un pārējo kredītu ar termiņu līdz 1 gadam un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu ar termiņu līdz 1 gadam procentu likmes, tiek ietvertas norēķinu konta debeta atlikuma procentu likmes.

Kredītu procentu likmes iekšzemes starpbanku tirgū (23. tabula) tiek atspoguļotas kā vidējās svērtās jauno darījumu procentu likmes, apkopojot kredītiestāžu iesniegto informāciju, kas sagatavota atbilstoši Latvijas Bankas metodoloģijai (sk. Latvijas Bankas 2013. gada 16. maija noteikumus Nr. 102 "Naudas tirgus darījumu pārskata" sagatavošanas noteikumi").

Valūtas darījumi un valūtu kursi

Ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas darījumus raksturojošā informācija tiek apkopota, izmantojot Latvijas Bankas metodoloģiju (sk. Latvijas Bankas 2009. gada 13. maija noteikumus Nr. 36 "Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumi" un Latvijas Bankas 2013. gada 16. maija noteikumus Nr. 101 "Ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas pārskatu sagatavošanas noteikumi"). Galvenie ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas darījumi (24. tabula) ietver skaidrā un bezskaidrā naudā veiktos kredītiestāžu un ārvalstu kredītiestāžu filiāļu darījumus, kas atspoguļoti darījuma veidu, darījuma partneru un darījuma valūtu dalījumā. Savukārt ārvalstu valūtu pirkšana un pārdošana bezskaidrā naudā (25. tabula) ietver bezskaidrā naudā veiktos kredītiestāžu un ārvalstu kredītiestāžu filiāļu darījumus, kas atspoguļoti nozīmīgāko valūtu dalījumā.

ECB publicētie eiro atsauces kursi (26. tabula) atspoguļoti kā aritmētiski vidējie mēneša rādītāji. Vidējie svērtie ārvalstu valūtu skaidrās naudas darījumu maiņas kursi (27. tabula) apkopoti, izmantojot kredītiestāžu un ārvalstu kredītiestāžu filiāļu, kā arī valūtas maiņas iestāžu sniegto informāciju.